

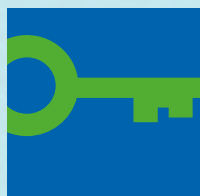

1951

η φύση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 171

Green Key

ΓΑΛΑΞΙΑ
ΣΗΜΑΙΑ

**για την αιεφορία
στον τουρισμό**

η φύση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 171

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Νίκης 20, 105 57 Αθήνα
Τηλ.: 210-3224944, 210-3314563, FAX: 210-3225285
E-mail: info@eepf.gr - Ιστοθέση: www.eepf.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: **Νίκος Πέτρου**
Αντιπρόεδρος: **Αλέξια Νικηφοράκη**
Γεν. Γραμματέας: **Σταμάτης Σκαμπαρδώνης**
Αναπλ. Γεν. Γραμματέας: **Πέτρος Μπλέσιος**
Ταμίας: **Ιωάννης Πεχλιβανίδης**
Έφορος Εκδηλώσεων: **Ντόναλντ Μάθιους**
Μέλη: **Βέρα Βορούλλα, Σοφία Καινούργιου, Χρήστος Κατσαρός**

Επίτιμος Πρόεδρος: **Γιώργος Σφήκας**

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σμαράγδα Αδαμαντιάδου, Μίλτος Γκλέτσος, Χρήστος Κατσαρός, Ντόναλντ Μάθιους, Νίκος Πέτρου, Σταμάτης Σκαμπαρδώνης, Μαρία Ρουσομουστακάκη.

Εκδότης - Υπεύθυνος ύλης
Σταμάτης Σκαμπαρδώνης, Νίκης 20, 105 57 Αθήνα

Τα ενυπόγραφα άρθρα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις των συγγραφέων και όχι αναγκαστικά της Εταιρίας.

Επιμέλεια έκδοσης:
Σταμάτης Σκαμπαρδώνης, Νίκος Πέτρου

Σελιδοποίηση - επεξεργασία
Άρης Βιδάλης

Τιμή Τεύχους 4 ΕΥΡΩ
Στα μέλη διανέμεται δωρεάν.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
Νίκης 20, 105 57 Αθήνα

Φωτογραφία εξωφύλλου: **Νίκος Πέτρου**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βιώσιμος τουρισμός... μονόδρομος για το μέλλον	N. Πέτρου	3
Τα Προγράμματα Αειφορικής Διαχείρισης της ΕΕΠΦ στον τομέα του τουρισμού		10
Γαλάζια Σημεία και Green Key: Εκπαίδευση για την αειφορία	Δ. Παπαδοπούλου	13
Νυν και πρώην υπουργοί και υφυπουργοί		15
Εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανισμών, φορέων και επαγγελματιών ενώσεων		20
ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ		25
GREEN KEY		50
Μαρτυρίες από τουριστικές μονάδες που εφάρμοσαν και τα δύο προγράμματα		70
Όσο πιο βαθιές ρίζες τόσο πιο γερό και μεγάλο το δέντρο		80
Βιβλιοπωλείο της ΕΕΠΦ		81
Ο ρόλος των θημώνων Ποσειδωνίας στην διατήρηση των μεσογειακών ακτών και των παράκτιων οικοσυστημάτων - POSBEMED2	X. Αγάογλου	82
SocioCoast	E. Ντέκα	84
«Οικολογικά Σχολεία»	Θ. Πολυζωΐδου	85
«Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον»	A. Νικηφοράκη, X. Θεοδωρίκα	88
Εκδρομές - Δωρεές		90
Εγγραφές μελών		91

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης έχει ως αποστολή της να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί τόσο τους Έλληνες, όσο και αυτούς που αγαπούν την Ελλάδα, για τη φυσική κληρονομιά της χώρας μας και να δραστηριοποιείται για την προστασία της.

Βιώσιμος τουρισμός... μονόδρομος για το μέλλον

Ο τουρισμός είναι μια από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων και απασχόλησης και ένας από τους πιο γρήγορα αναπτυσσόμενους κλάδους παγκοσμίως. Προσφέρει περίπου το 10% του παγκόσμιου και του ευρωπαϊκού ακαθάριστου προϊόντος και καλύπτει το 10% των θέσεων εργασίας, με μεγαλύτερη τη συμμετοχή της εστίασης (food and beverage), της φιλοξενίας και των μεταφορών. Στην Ελλάδα, τα μεγέθη είναι ακόμη μεγαλύτερα. Σύμφωνα με στοιχεία του ΣΕΤΕ¹ για το 2019, προ πανδημίας, καταγράφηκαν περίπου 34 εκατομμύρια αφίξεις και η άμεση συνεισφορά του κλάδου ήταν 23,4 δισ. ευρώ (12,5% του ΑΕΠ). Αν συνυπολογιστεί και η έμμεση συνεισφορά, η συμμετοχή του τουρισμού έφτανε τα 51-62 δισ. ευρώ (περισσότερο από 30% του ΑΕΠ). Στην κορύφωσή της τουριστικής περιόδου, οι άμεσες δραστηριότητες αντιστοιχούσαν στο 17,1% της απασχόλησης, ποσοστό που ανέβαινε στο 37-45% μαζί με τις έμμεσες. Οι επενδύσεις στον τουρισμό έφτασαν τα 3,2 δισ. ευρώ, από τα οποία περίπου το ένα τρίτο ήταν εθνική προστιθέμενη αξία.

Ο τουρισμός είναι όμως ένας πολύπλοκος κλάδος, που εμπλέκει μεγάλο αριθμό ενδιαφερομένων μερών, ενίοτε με αντικρουόμενα συμφέροντα και επιδιώξεις, και χρειάζεται σημαντικούς πόρους. Με καλή στρατηγική και διαχείριση των δραστηριοτήτων μπορεί να προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες και να είναι κινητήρια δύναμη για την κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική, περιβαλλοντική και πολιτική ανάπτυξη ενός προορισμού. Αντίθετα, η ανάπτυξη χωρίς μέτρο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό έχει σημαντικές επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους, στα σχήματα κατανάλωσης και στις κοινωνικές δομές.

Έχουμε περάσει σε μια νέα εποχή για την ανθρωπότητα, στην οποία οι δραστηριότητές μας είναι πλέον η κύρια αιτία των φυσικών αλλαγών². Στην παρούσα συγκυρία, με την εντεινόμενη, πολύπλευρη περιβαλλοντική κρίση, τις μεταβαλλόμενες λόγω της αλλαγής του κλίματος συνθήκες, τον αυξανόμενο ανταγωνισμό, τη γεωπολιτική και χρηματοπιστωτική αστάθεια, αλλά και τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των ταξιδιωτών, ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός βάσει των αρχών και των στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη είναι καθοριστικός για την επιβίωση του κλάδου, αλλά και για την επιβίωση των προορισμών.

Βιώσιμος τουρισμός

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (WTO) ο τουρισμός είναι βιώσιμος όταν «συνυπολογίζει πλήρως τις παρούσες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του και εξυπηρετεί τις ανάγκες των επισκεπτών, του κλάδου, του περιβάλλοντος και των τοπικών κοινωνιών».

Συνεπώς, ο βιώσιμος τουρισμός οφείλει:

- Να διασφαλίζει τη βέλτιστη χρήση των φυσικών πόρων και τη διατήρηση των οικολογικών λειτουργιών και υπηρεσιών, που είναι δομικά συστατικά της τουριστικής ανάπτυξης, και να συμβάλει στην προστασία της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας.
- Να σέβεται την κοινωνική και πολιτιστική ταυτότητα των κοινωνιών του κάθε τόπου και να συμβάλλει στη διατήρηση της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς και στη διαπολιτισμική επικοινωνία και αποδοχή.
- Να εξασφαλίζει αποδοτική μακροπρόθεσμη οικονομική λειτουργία, που θα παρέχει οικονομικά οφέλη δίκαια κατανομημένα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη των τοπικών κοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων της σταθερής απασχόλησης, των ίσων ευκαιριών, των κοινωνικών παροχών και της μείωσης της φτώχειας.

Η τουριστική ανάπτυξη με βάση αυτές τις προϋποθέσεις απαιτεί ενημέρωση, εκπαίδευση, αποδοχή και συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων, αλλά και σταθερή πολιτική καθοδήγηση, τόσο από το κεντρικό κράτος όσο και από την τοπική αυτοδιοίκηση σε όλα τα επίπεδα, ώστε να διασφαλίζεται η ευρεία συναίνεση. Η επίτευξη της βιωσιμότητας είναι μια δυναμική, αδιάκοπη διαδικασία μέσα σε συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, επομένως χρειάζεται διαρκής παρακολούθηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων, ώστε να γίνονται οι απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις.

Ο βιώσιμος τουρισμός οφείλει επίσης να προσφέρει υψηλό επίπεδο ικανοποίησης αλλά και ουσιαστικές βιωματικές εμπειρίες στους επισκέπτες, οι οποίες θα τους ευαισθητοποιήσουν για θέματα αειφορίας, θα προάγουν τις αειφορικές πρακτικές και θα συμβάλλουν στην αλλαγή προτύπων και συμπεριφοράς.

Οι στόχοι της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, όπως τους έθεσαν το 2005 ο WTO και το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP)³, είναι οι ακόλουθοι.

1. Οικονομική βιωσιμότητα: Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα και η ανταγωνιστικότητα των προορισμών και των επιχειρήσεων ώστε να ευημερούν και να απολαμβάνουν μακροχρόνια οφέλη.
2. Τοπική ευημερία: Για να μεγιστοποιηθεί η συμβολή του τουρισμού στην οικονομία της περιοχής υποδοχής, συμπεριλαμβανομένου του ποσοστού των δαπανών που καταλήγει στην τοπική κοινωνία.
3. Ποιότητα απασχόλησης: Για να αυξηθεί ο αριθμός και να βελτιωθεί η ποιότητα των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συντηρούνται από τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων του επιπέδου των αμοιβών, των συνθηκών εργασίας και της δυνατότητας απασχόλησης για όλους χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.
4. Κοινωνική ισότητα: Για να υπάρξει ευρεία και δίκαιη κατανομή των οικονομικών και κοινωνικών οφελών από τον τουρισμό σε όλη την κοινότητα, με βελτίωση των ευκαιριών, του εισοδήματος και των υπηρεσιών για τους φτωχότερους.
5. Ικανοποίηση των επισκεπτών: Για την παροχή ασφαλούς, ευχάριστης και ικανοποιητικής εμπειρίας για όλους, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.
6. Τοπικός έλεγχος: Για να διασφαλιστεί η διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στο σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση και τη μελλοντική πορεία του τουρισμού στην κάθε περιοχή.
7. Ευμάρεια της κοινότητας: Για να διατηρηθεί και να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής στις περιοχές υποδοχής, με ενίσχυση των κοινωνικών δομών και αύξηση της πρόσβασης σε πόρους, υπηρεσίες και υποδομές, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.

8. Πολιτιστικός πλούτος: Για τον σεβασμό και τη διατήρηση της ιστορικής κληρονομιάς, της πολιτιστικής αυθεντικότητας, των παραδόσεων και των ιδιαιτεροτήτων των κοινοτήτων υποδοχής.
9. Ακεραιότητα τοπίου: Για να διατηρηθεί και να βελτιωθεί η ποιότητα του τοπίου, φυσικού και ανθρωπογενούς, και να περιοριστεί η φυσική και οπτική υποβάθμιση του χώρου.
10. Βιοποικιλότητα: Για να προστατευθούν οι φυσικές περιοχές, τα ευαίσθητα είδη και οικοσυστήματα και να περιοριστούν οι αρνητικές επιπτώσεις σε αυτά.
11. Αποδοτική χρήση πόρων: Για να ελαχιστοποιηθεί η χρήση περιορισμένων ή μη ανανεώσιμων φυσικών πόρων στις τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες.
12. Περιβαλλοντική ποιότητα: Για να ελαχιστοποιηθεί η ρύπανση του αέρα, του νερού και των εδαφών και η παραγωγή απορριμμάτων από τις επιχειρήσεις και τους επισκέπτες.

Συχνά χρησιμοποιούνται εναλλακτικά οι όροι «υπεύθυνος τουρισμός» και «οικοτουρισμός». Ο πρώτος έχει υιοθετηθεί κυρίως από την τουριστική βιομηχανία, που θεωρεί ότι ο όρος «βιωσιμότητα» είναι πολυχρησιμοποιημένος και όχι εύκολα κατανοητός από το κοινό, και αναφέρεται στην ανάγκη ο κλάδος του τουρισμού, η διοίκηση, οι τοπικές κοινωνίες αλλά και οι τουρίστες να συμπεριφέρονται υπεύθυνα και να ακολουθούν βιώσιμα πρότυπα συμπεριφοράς και κατανάλωσης. Στόχος του είναι «να δημιουργήσει καλύτερα μέρη για να ζουν οι άνθρωποι, και καλύτερα μέρη για να επισκέπτονται».

Ως «οικοτουρισμός», σύμφωνα με τη Διεθνή Εταιρία Οικοτουρισμού (International Ecotourism Society – TIES), ορίζεται το «υπεύθυνο ταξίδι που συμβάλλει στη διατήρηση του περιβάλλοντος και στην ευημερία των ντόπιων, και εμπεριέχει ενημέρωση και εκπαίδευση». Αν και σαφώς ακολουθεί τα πρότυπα της βιώσιμης συμπεριφοράς, ο οικοτουρισμός εισάγει το στοιχείο της εκπαίδευσης και εστιάζεται στην ευαισθητοποίηση των επισκεπτών για το περιβάλλον και στη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες σχετικές με τη φύση και τον τοπικό πολιτισμό. Ο οικοτουρισμός είναι πάντα βιώσιμος, όχι όμως και το αντίστροφο.

Η σημασία της βιωσιμότητας

Μια πρόσφατη μελέτη⁴ αναφέρει ότι ο τουρισμός ευθύνεται για το 8% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΑΘ), με κύριες πηγές τις μεταφορές (κυρίως οδικές και εναέριες) και τη διατροφή. Το μεγαλύτερο μέρος του ανθρακικού αποτυπώματος του τουρισμού παράγεται από και σε χώρες με υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα. Καθώς η γρήγορη αύξηση της ζήτησης ξεπερνά κατά πολύ τις δυνατότητες απανθρακοποίησης της τεχνολογίας που σχετίζεται με τον τουρισμό, φαίνεται ότι ο κλάδος θα έχει αυξανόμενη συνεισφορά στην παραγωγή ΑΘ.

Εκτός από το ανθρακικό αποτύπωμα, σε τοπικό επίπεδο η τουριστική ανάπτυξη αυξάνει τις πιέσεις και μπορεί να οδηγήσει σε διάβρωση εδαφών, εξάντληση πόρων, ρύπανση υδάτων, υπέρμετρο όγκο απορριμμάτων και υποβάθμιση ή/και απώλεια ενδιαιτημάτων και ειδών.

Σημαντική είναι η πίεση στους υδάτινους πόρους, καθώς η χωρική και χρονική συγκέντρωση των επισκεπτών δημιουργεί ανάγκες που συχνά ξεπερνούν τις δυνατότητες, ιδιαίτερα σε ξηρές περιοχές, και δημιουργεί ανταγωνισμό για τη χρήση τους. Εκτιμάται ότι οι τουρίστες καταναλώνουν από 84 έως 2.000 λίτρα νερού ημερησίως, ανάλογα με τη διάρκεια διαμονής, την

Ο πρόεδρος του ΔΣ της ΕΕΦΦ Νίκος Πέτρου με τον Πρόεδρο του ΔΣ του ΞΕΕ Αλέξανδρο Βασιλικό

κατηγορία και τις παροχές του καταλύματος, τη διατροφής τους κ.λπ., ποσότητα συνήθως σημαντικά μεγαλύτερη από εκείνη των ντόπιων κατοίκων.⁵ Μεγάλη είναι και η κατανάλωση νερού σε υποδομές, όπως, π.χ., τα γήπεδα γκολφ· με βάση στοιχεία από την Ισπανία, ένα μέσου μεγέθους γήπεδο απαιτεί ποσότητα νερού ικανή να συντηρήσει μια πόλη 12.000 κατοίκων.⁶ Υπό αυτό το πρίσμα, είναι περιέργο ότι ακόμη προτείνεται ως «μοντέλο επέκτασης σεζόν» η δημιουργία γηπέδων γκολφ σε περιοχές όπως η Κρήτη, με μεσογειακό και υποερημικό κλίμα και διαφαινόμενη τάση λειψυδρίας λόγω κλιματικής αλλαγής.

Η συγκέντρωση επισκεπτών σε χώρο και χρόνο δημιουργεί επίσης μεγάλο όγκο απορριμμάτων, που συχνά ξεπερνά τις δυνατότητες διαχείρισης των προορισμών. Χαρακτηριστικά είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλά νησιά, ιδιαίτερα στο Ιόνιο και τις Κυκλάδες, όμως η βελτίωση των σχετικών υποδομών προχωρεί με αργό ρυθμό. Ενδεικτικά, η σύμβαση για την κατασκευή στη Ζάκυνθο του έργου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Αποβλήτων υπεγράφη στις αρχές του 2021, ενώ το έργο είχε προκηρυχθεί ήδη από το 2017.

Πίεση ασκείται και σε ευαίσθητα οικοσυστήματα, όπως στα υποθαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας σε ρηχά νερά λόγω της αγκυροβόλησης μεγάλου αριθμού σκαφών, στις αμμοθίνες και τους παράκτιους φρυγανικούς οικοτόπους λόγω της επέκτασης υποδομών και της καταπάτησης από μεγάλο αριθμό οχημάτων και επισκεπτών, καθώς και σε ευάλωτα είδη όπως οι θαλάσσιες χελώνες, οι φώκιες, πολλά είδη σπάνιων πουλιών κ.ά. λόγω της αυξημένης όχλησης.

Κρίσιμο μέγεθος είναι η φέρουσα ικανότητα του κάθε τόπου, που καθορίζει τις αντοχές του, παράμετρος όμως που μάλλον αγνοείται, τόσο κεντρικά όσο και σε τοπικό επίπεδο, αφού το κυρίαρχο μοντέλο ανάπτυξης φαίνεται πως είναι ακόμη η μεγιστοποίηση των αφίξεων. Η Εταιρία μας έχει από χρόνια ασχοληθεί με τη χωροταξία του τουρισμού, με διάφορες παρεμβάσεις, ακόμη και νομικές ενέργειες, συχνά σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις, με βασικό αίτημα την αξιολόγηση και τον σεβασμό της φέρουσας ικανότητας.

Από την άλλη πλευρά, ο τουρισμός μπορεί να συμβάλει θετικά στην προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της φύσης, π.χ. μέσω της παροχής εναλλακτικού εισοδήματος και οικονομικών κινήτρων στους ντόπιους κατοίκους, αλλά και της δημιουργίας εσόδων που κατευθύνονται άμεσα στη διαχείριση και προστασία των περιοχών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα στην Ελλάδα είναι η περίπτωση της λίμνης Κερκίνης. Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 η λίμνη ήταν γνωστή κυρίως στους κατοίκους των γύρω περιοχών και κάποιους φυσιολάτρεις, και οι παροχές διαμονής και εστίασης κοντά στη λίμνη ήταν λιγιστές. Με την κατάλληλη διαχείριση και την προβολή και ανάδειξη της λίμνης ως σημαντικού προορισμού λόγω της πλούσιας ορνιθοπανίδας και του ιδιαίτερου τοπίου της, οι υποδομές και ο αριθμός των επισκεπτών άρχισαν να αυξάνονται. Το 1996 υπήρχαν πέντε ξενοδοχεία (συνολικά 281 κρεβάτια) και οι επισκέπτες έφταναν

τους 1.000. Το 2016 τα ξενοδοχεία έφτασαν τα 30 (συνολικά 1.200 κρεβάτια) και οι επισκέπτες τις αρκετές δεκάδες χιλιάδες (το 2008, προ κρίσης, καταγράφηκαν άνω των 40.000). Επίσης, το διάστημα αυτό, δημιουργήθηκαν στην περιοχή περίπου 220 επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για τους επι-

Από την Διεθνή Συνάντηση Χειριστών του Green Key στην Αθήνα το 2017. Διακρίνονται από αριστερά: Finn Bolding Thomsen, στέλεχος του FEE και διεθνής συντονιστής του GK, José Hendriksen, μέλος του ΔΣ του FEE, Νίκος Πέτρου και Νατάσα Αντωνοπούλου.

σκέπτες (δραστηριότητες φύσης, βαρκάδες, εστίαση, πώληση τοπικών προϊόντων).

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι έχει αλλάξει ριζικά η γνώμη και η στάση των ντόπιων για την αξία και την προστασία της λίμνης και των πουλιών και, παράλληλα, η επαφή με τη φύση και η βιωματική εμπειρία συμβάλλει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επισκεπτών.

Χωρίς σωστή στρατηγική, ο τουρισμός μπορεί να έχει και αρνητικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις, καθώς φέρνει αλλαγές στα αξιακά συστήματα και τις συμπεριφορές και ενδέχεται να μεταβάλει την τοπική ταυτότητα, την κοινωνική συνοχή, τον τρόπο ζωής και τις συνθήκες της καθημερινότητας για τους ντόπιους. Τέτοιες επιπτώσεις συχνά είναι δύσκολο να μετρηθούν ακριβώς, καθώς η αποτίμηση μπορεί να διαφέρει αντιδιαμετρικά μεταξύ κοινωνικών ομάδων, συνήθως όμως η τοπική κοινωνία είναι ο ασθενέστερος εταίρος στη διάδραση με τους επισκέπτες και τους παρόχους τουριστικών υπηρεσιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι αντιδράσεις για τις αυξήσεις των ενοικίων και τη δυσκολία εξεύρεσης στέγης σε περιοχές της Αθήνας λόγω της χρήσης των ακινήτων ως καταλυμάτων Airbnb. Το 2017 και 2018 έγιναν μεγάλες κινητοποιήσεις ντόπιων σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις, όπως η Βαρκελώνη, η Βενετία, το Ντουμπρόβνικ κ.ά., λόγω του τεράστιου αριθμού επισκεπτών (ιδιαίτερα αυτών που φτάνουν με κρουαζιερόπλοια) και των προβλημάτων που δημιουργούν.⁷ Τυπικό παράδειγμα η Βενετία, μια πόλη 55.000 κατοίκων, που υποδέχεται κάθε χρόνο περίπου 20 εκατομμύρια επισκέπτες!

Πώς αποτιμούμε τη βιωσιμότητα;

Οι βιώσιμες τουριστικές πρακτικές αποφέρουν σίγουρα πολλαπλά οφέλη για τις επιχειρήσεις, τους προορισμούς και το περιβάλλον, χρειάζεται όμως κάποιο σύστημα παρακολούθησης και μέτρησης που θα επιβεβαιώνει τα αποτελέσματα και την πρόοδο. Αυτό είναι η συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking)³ με μέτρο σύγκρισης τις βέλτιστες πρακτικές στον κλάδο. Η συγκριτική αξιολόγηση παρέχει στις επιχειρήσεις πληροφορίες για το πού βρίσκονται σε σχέση με τον ανταγωνισμό, και διευκολύνει τη διαμόρφωση σχεδίων για τον τρόπο υιοθέτησης των βέλτιστων πρακτικών. Πρέπει να είναι μια συνεχής διαδικασία, μέσω της οποίας οι επιχειρήσεις σταθερά προσπαθούν να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους.

Η αξιολόγηση μπορεί να βασιστεί σε διάφορους δείκτες, όπως η κατανάλωση ενέργειας, η κατανάλωση νερού ανά επισκέπτη και ανά διανυκτέρευση, ο όγκος των απορριμμάτων ανά επισκέπτη και ανά διανυκτέρευση, το συνολικό ανθρακικό αποτύπωμα, ο όγκος των χρησιμοποιούμενων χημικών και καθαριστικών, η ποιότητα των νερών κολύμβησης, η έκταση φυσικών περιοχών που διατηρείται ανέπαφη στην παράκτια ζώνη και πολλοί άλλοι. Με την υιοθέτηση τέτοιων δεικτών, η επίτευξη της βιωσιμότητας παύει να είναι ένας θεωρητικός στόχος και αποδίδει μετρήσιμα, χειροπιαστά οφέλη, τόσο για το περιβάλλον όσο και για τους συμμετέχοντες. Οφέλη για τους συμμετέχοντες συμπεριλαμβάνουν τη μείωση του κόστους λειτουργίας και την αυξημένη ανταγωνιστικότητα.

Σημαντικό ρόλο για την αποδοχή και εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών παίζουν τα προγράμματα αξιολόγησης και πιστοποίησης ή επιβράβευσης με κάποιο οικολογικό σήμα ποιότητας (eco label), σύμφωνα με τις αρχές του Παγκόσμιου Συμβουλίου για τον Βιώσιμο Τουρισμό (Global Sustainable Tourism Council – GSTC). Μεταξύ αυτών, τα προγράμματα του διεθνούς Ιδρύματος για την Περιβαλ-

Εκδήλωση για την ανακοίνωση των βραβευμένων με τη Γαλήζια Σημαία ακτών για το έτος 2015 στο ξενοδοχείο Mediterranean Village στην Παραλία Κατερίνης.

Λογική Εκπαίδευση (Foundation for Environmental Education – FEE) Γαλάζια Σημαία και Green Key είναι τα πλέον αναγνωρίσιμα και αποδεκτά παγκοσμίως. Εθνικός χειριστής τους στην Ελλάδα είναι η ΕΕΠΦ, από το 1992 για τη Γαλάζια Σημαία και από το 2009 για το Green Key. Χάρη στις προσπάθειες της Εταιρίας μας, η Ελλάδα κατατάσσεται σταθερά στις πρώτες θέσεις μεταξύ των δεκάδων χωρών που συμμετέχουν παγκοσμίως.

Περισσότερα στοιχεία για τα δύο προγράμματα και την πορεία τους μέσα στα χρόνια θα βρείτε στη συνέχεια, πρέπει όμως να τονίσω ότι κεντρικό στοιχείο και των δύο είναι ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας, καθώς και ότι τα υποχρεωτικά κριτήριά τους περιλαμβάνουν δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τους επισκέπτες, τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες και την τοπική κοινωνία.

Το FEE, αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη συμμετοχής όλων στην αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης και απομάκρυνσης από τις παγιωμένες πρακτικές, διαμόρφωσε μέσα στο 2020 τη νέα δεκαετή στρατηγική του ως το 2030, την οποία ονομάσαμε GAIA 20:30. Οι τρεις πυλώνες της είναι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η προστασία της παγκόσμιας βιοποικιλότητας και ο περιορισμός της ρύπανσης. Η στρατηγική εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του 2021 και πλέον εφαρμόζεται για όλα τα προγράμματα. Στο πλαίσιο της προβλέπεται η αυστηροποίηση των κριτηρίων και η προσθήκη νέων, που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος όσων συμμετέχουν στη Γαλάζια Σημαία και το Green Key, στην προστασία των φυσικών πόρων, στην αποδοχή των νέων μεθόδων λειτουργίας, όπως η κυκλική οικονομία, και στην αλλαγή τρόπου ζωής και προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης, που έχει καθοριστική σημασία για το μέλλον του πλανήτη μας.

Ήδη η Εταιρία μας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της νέας στρατηγικής και έχει προτείνει την ένταξη επιπλέον κριτηρίων στη Γαλάζια Σημαία για τη διαχείριση των υποθαλάσσιων λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά και των θημώνων της στις ακτές, με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν από τη συμμετοχή μας στο έργο Interreg MED POSBEMED2.

Η συμμετοχή στα προγράμματα και η βράβευση με τη Γαλάζια Σημαία και το Green Key, εκτός από τα περιβαλλοντικά οφέλη, προσφέρει και ένα εξαιρετικό εργαλείο προβολής και marketing σε εθνικό επίπεδο για το προφίλ της χώρας και σε επίπεδο επιχείρησης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στις μέρες μας, καθώς τα χαρακτηριστικά των ταξιδιωτών μεταβάλλονται και ολοένα περισσότεροι αναζητούν και επιλέγουν προορισμούς και καταλύματα με βάση κριτήρια βιωσιμότητας.

Σύμφωνα με στοιχεία της TUI Travel,⁸ το 70% των ταξιδιωτών πιστεύει ότι οι τουριστικές επιχειρήσεις οφείλουν να δεσμευτούν ότι προστατεύουν το περιβάλλον, και το 55% απαιτεί αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας. Αντίστοιχα, το 77% των τουριστικών επιχειρήσεων διεθνώς εφαρμόζει πλέον φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές, ποσοστό που είναι μικρότερο στην Ευρώπη (73%) απ' ό,τι στην αγορά της Αμερικής, Ασίας και Αυστραλίας (84%). Πρόσφατη αναφορά της Booking.com⁹ υποστηρίζει ότι το 83% όσων ταξιδεύουν διεθνώς πιστεύει ότι ο υπεύθυνος τουρισμός είναι πλέον η μόνη λύση, το 61% λέει ότι η πανδημία συνέβαλε στην απόφασή τους να ταξιδεύουν βιώσιμα στο μέλλον, το 53% παραδέχεται ότι ενοχλούνται όταν οι συνθήκες στον προορισμό τους εμποδίζουν τη βιώσιμη συμπεριφορά και το 49% θεωρεί ότι το 2021 οι επιλογές βιώσιμου τουρισμού δεν ήταν ακόμη αρκετές. Επίσης, αναφέρεται ότι 3 στους 4 παρόχους διαμονής εφαρμόζουν σε κάποιο βαθμό βιώσιμες πρακτικές (κάτι που συμφωνεί με τα στοιχεία της TUI), όμως μόνο 1 στους 3 το προβάλλει συστηματικά.

Καταλήγοντας, οποιαδήποτε συζήτηση για τη βιώσιμη εξέλιξη του τουρισμού στην Ελλάδα θα πρέπει να συυπολογίσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής: αύξηση της θερμοκρασίας ή/και συχνότεροι καύσωνες, μείωση των υετών, ιδίως το καλοκαίρι, άνοδος της στάθμης της θάλασσας, ακραία καιρικά φαινόμενα, αλλοίωση του τοπίου, απώλεια βιοποικιλότητας, καθώς και τις έμμεσες επιδράσεις της, όπως για παράδειγμα οι ενεργειακές ανάγκες. Οι επιπτώσεις στις κύριες τουριστικές περιοχές, στα νησιά και στην παράκτια ζώνη αναμένεται να υποβαθμίσουν το τουριστικό προϊόν, ενδέχεται όμως να υπάρχουν θετικές επιδράσεις σε άλλες περιοχές και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Σύμφωνα με έκθεση της διαNEO-σας¹⁰, η οποία εξετάζει τρία σενάρια (αισιόδοξο με αύξηση περίπου 2oC ως το 2100, ενδιάμεσο με αύξηση περίπου 3oC και δυσμενές με αύξηση περίπου 4oC) σε ορίζοντα 20ετίας και 40ετίας (2026-2045 και 2046-2065), τα μοντέλα δείχνουν ότι:

- Η θερινή θερμοκρασία σταδιακά αυξάνεται, με τιμές που ξεπερνούν τους 2,5oC για το σύνολο σχεδόν των περιοχών στο δυσμενές σενάριο, τη χρονική περίοδο 2046-2065.
- Η μείωση της βροχόπτωσης είναι σημαντική στο ενδιάμεσο σενάριο και μεγαλύτερη στο δυσμενές και μπορεί να ξεπεράσει το 20% για την περίοδο 2046-2065.
- Οι βαθμοήμερες ψύξης (που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας για τον κλιματισμό των κτηρίων ώστε να διασφαλιστούν οι απαιτούμενες συνθήκες θερμικής άνεσης) παρουσιάζουν επίσης σταδιακή αύξηση.
- Ο αριθμός των θερμών ημερών και τροπικών νυχτών αυξάνεται σε όλα τα σενάρια για όλες τις περιοχές ελέγχου.
- Ο αριθμός των καυσωνικών επεισοδίων αυξάνεται σε όλες τις περιοχές ελέγχου και για όλα τα σενάρια με ιδιαίτερα υψηλές τιμές για ορισμένες περιοχές.

Άφιξη της Γαλάζιας Σημαίας κατά την εκδήλωση για την ανακοίνωση των βραβευμένων με τη Γαλάζια Σημαία ακτών για το έτος 2016 στο ξενοδοχείο Porto Carras στη Σίθωνια.

Αυτά υπογραμμίζουν την ανάγκη κεντρικής στρατηγικής με αξιοποίηση των διαθέσιμων μεθόδων και τεχνολογιών (π.χ. χωροθέτηση, βιοκλιματικός σχεδιασμός κτιρίων, αυτονομία σε ενέργεια κ.ά.), αλλά και εξειδίκευσης του τρόπου προσαρμογής ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε προορισμού.

Η τουριστική βιομηχανία αλλάζει καθώς αποδέχεται τη συνεισφορά της στην κλιματική κρίση και προσπαθεί να βρει και να εφαρμόσει πρακτικές για να μειώσει το αποτύπωμά της, διατηρώντας ταυτόχρονα τη δυναμική της. Η Γαλάζια Σημαία και το Green Key μπορούν να παίξουν καίριο ρόλο σε αυτή την πορεία, ως βασικοί υποστηρικτές και συνεργάτες του κεντρικού κράτους, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των κλαδικών φορέων, των επιχειρήσεων και των τοπικών κοινωνιών. ■

Νίκος Πέτρου

Βιβλιογραφία

1. <https://news.gtp.gr/2020/09/22/role-tourism-greece-2019-revealed-insete/>
2. Steffen, W., Richardson, K., et al (2015). Planetary boundaries: Guiding human development on a changing planet. Science, 347(6223). doi:10.1126/science.1259855
3. Making Tourism More Sustainable - A Guide for Policy Makers, UNEP and UNWTO, 2005, <http://www.unep.fr/shared/publications/pdf/DTIx0592xPA - TourismPolicyEN.pdf>
4. Lenzen M, Sun YY, Faturay F et al. The carbon footprint of global tourism. Nature Clim Change 8, 522-528 (2018). <https://doi.org/10.1038/s41558-018-0141-x>
5. Gössling S, Ceron J-P et al. Tourism and Water Use: Supply, Demand and Security – An International Review. Tourism Management 33(1):1-15 (2012),
6. Lucia de Stafano, "Fresh Water and Tourism in the Mediterranean," WWF, July 15, 2005
7. <https://www.theguardian.com/travel/2017/aug/10/anti-tourism-marches-spread-across-europe-venice-barcelona>
8. Destination Sustainability, TUI Travel Magazine, 2012-2013
9. <https://globalnews.booking.com/bookingcoms-2021-sustainable-travel-report-affirms-potential-watershed-moment-for-industry-and-consumers/>
10. Κοκκόσης Χ, Καρτάλης Κ, Φιλιππόπουλος Α et al. Οι Επιπτώσεις Της Κλιματικής Κρίσης Στον Τουρισμό Της Ελλάδας. ΔιαNEOσας (2021).

Τα Προγράμματα Αειφορικής Διαχείρισης της ΕΕΠΦ στον τομέα του τουρισμού

Από το 1951, η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης χαράσσει σημαντική πορεία στην προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στην προστασία της βιοποικιλότητας και στην ενίσχυση του τουρισμού μέσα από τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Η ΕΕΠΦ είναι ο παλαιότερος σύμμαχος της διοίκησης στην προσπάθεια ο αειφορικός τουρισμός και η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση να αποτελέσουν αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητας της ελληνικής κοινωνίας, με συνέργειες εντός και εκτός συνόρων, αλλά και να προβληθούν αναλόγως. Η προσπάθεια αυτή γίνεται μέσα από τα προγράμματα Γαλάζια Σημαία, που βραβεύει ακτές, μαρίνες και σκάφη, και Green Key, που βραβεύει επιχειρήσεις και φορείς του τουρισμού.

Η Γαλάζια Σημαία και το Green Key είναι τα πλέον αναγνωρίσιμα παγκοσμίως προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και διαχείρισης για την τουριστική βιομηχανία. Διεθνής χειριστής τους είναι το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Foundation for Environmental Education – FEE) ένας διεθνής, μη κυβερνητικός οργανισμός, που έχει ως μέλη οργανώσεις σε 77 χώρες από όλες τις ηπείρους και έδρα την Κοπεγχάγη. Καταστατικός στόχος του FEE είναι η προστασία του περιβάλλοντος με βάση την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την ενημέρωση σε διάφορους τομείς, ένας από τους οποίους είναι και ο τουρισμός. Το FEE διαμορφώνει για τα προγράμματά του κριτήρια που θεωρεί ότι θα συμβάλλουν καλύτερα στην επίτευξη των στόχων του.

Εθνικός Χειριστής και των δύο προγραμμάτων είναι η ΕΕΠΦ. Η Γαλάζια Σημαία και το Green Key είναι αναπόσπαστα κομμάτια του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και πολύτιμα εργαλεία για την καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης. Η

συμμετοχή είναι εθελοντική και αυτό τους προσδίδει στοιχεία συνειδητής δραστηριοποίησης. Ο εθελοντισμός, εκτός από την αυτονόητη συνεισφορά του, μπορεί να γίνει όχημα ευαισθητοποίησης και άσκησης θεσμικής πίεσης. Όταν κανείς βιώσει το πρόβλημα, είτε αυτό αφορά το περιβάλλον είτε άλλες πτυχές της κοινωνικής ζωής, αντιλαμβάνεται σε μεγαλύτερο βάθος τις επιπτώσεις των επιλογών ενός *modus vivendi* που αγνοεί τα προβλήματα της σύγχρονης εποχής. Ο χαρακτήρας των δύο προγραμμάτων δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ενίσχυση του αξιακού συστήματος της κοινότητας, είτε αυτή είναι μια επιχείρηση, μια περιοχή ή ένα διακρατικό δίκτυο μελών.

Με τη συμμετοχή σε αυτά, κάθε βραβευμένο σημείο αποδέχεται ένα πλαίσιο συντονισμού με περιβαλλοντικούς όρους, που ορίζεται από έναν διεθνή οργανισμό με στόχο τη θετική αλλαγή, τη βελτίωση της σχέσης των ανθρώπων με το περιβάλλον, την ενημέρωσή τους και την προσπάθεια εδραίωσης του αειφόρου τρόπου ανάπτυξης.

Η υψηλή αναγνωρισιμότητα και η αναμφισβήτητη αξιοπιστία τους συγχρονίζεται άμεσα με την προβολή των επιχειρήσεων, των φορέων, των προορισμών και της χώρας στο εξωτερικό και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού μας, ιδιαίτερα ενόψει των μεταβαλλόμενων απαιτήσεων του διεθνούς κοινού, οι οποίες καθορίζουν τα κριτήρια επιλογής προορισμού.

Επιπρόσθετα, και τα δύο προγράμματα αναμορφώνουν τα κριτήρια τους σύμφωνα με τη νέα δεκαετή στρατηγική του FEE GAIÁ 20:30 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την προστασία της παγκόσμιας βιοποικιλότητας και την απομάκρυνση από έωλες πρακτικές που συμβάλλουν στην περιβαλλοντική υποβάθμιση.

Γαλάζια Σημαία

Η Γαλάζια Σημαία αποτελεί το πλέον αναγνωρίσιμο και διαδεδομένο διεθνώς οικολογικό σύμβολο ποιότητας στον κόσμο. Απονέμεται από το 1987, συμπληρώνοντας φέτος 35 χρόνια, σε ακτές, μαρίνες και τουριστικά σκάφη που πληρούν τις αυστηρές προϋποθέσεις βράβευσης. Το 2021 οι βραβευμένες ακτές σε όλη την Ελλάδα έφτασαν τις 545, αριθμός ρεκόρ για την ιστορία του προγράμματος στη χώρα μας, οι μαρίνες τις 16 και τουριστικά σκάφη τα 6.

Οι τρεις κατηγορίες σημείων βράβευσης έχουν ξεχωριστά κριτήρια, τα οποία έχουν διαμορφωθεί σε συνεργασία με διαφορετικούς διεθνείς φορείς με σκοπό τη βέλτιστη επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

Τα πρωταρχικά κριτήρια για τις ακτές αφορούν την *ποιότητα των υδάτων*, που αξιολογείται με βάση τα αποτελέσματα από τις μικροβιολογικές αναλύσεις του εθνικού προγράμματος παρακολούθησης ποιότητας νερών κολύμβησης. Για τη βράβευση απαιτείται *εξαιρετική ποιότητα*. Η ΕΕΠΦ είναι αρμόδια για την επιβεβαίωση της τήρησης των κριτηρίων, αλλά δεν πραγματοποιεί η ίδια δειγματοληψίες και μετρήσεις, όπως συνήθως πιστεύεται, ούτε χρησιμοποιεί η ίδια τα στοιχεία ποιότητας των υδάτων. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από τον θεσμικά υπεύθυνο φορέα της χώρας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα χρησιμοποιούν οι διαχειριστές για την υποστήριξη της υποψηφιότητάς τους και η ΕΕΠΦ τα αποδέχεται ως αξιόπιστα και αδιαμφισβήτητα.

Παρ' όλα αυτά, η Γαλάζια Σημαία δεν είναι ένα πρόγραμμα για τα νερά. Επιπλέον κριτήρια, που είναι κοινά και στις τρεις κατηγορίες, αφορούν την *καθαριότητα και οργάνωση του βραβευμένου σημείου*, τις *εγκαταστάσεις υγιεινής*, την *πληροφόρηση του κοινού για τις παρεχόμενες υπηρεσίες*, την *ασφάλεια των επισκεπτών*, τις *υπηρεσίες για ΑΜΕΑ*, την *προστασία του περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής* και την *περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση*. Επιπλέον κριτήρια για την κοινωνική ευθύνη έχουν προστεθεί για τις μαρίνες και τα σκάφη.

Βραβεύονται τα τουριστικά σκάφη τα οποία έχουν πάντα συνοδό οδηγό (guide), καθώς και ειδικές κατηγορίες, όπως είναι τα σκάφη για παρατήρηση πουλιών, για καταδύσεις σε προστατευτικό κλουβί, για καταδύσεις αναψυχής, για ψάρεμα αναψυχής, για την παρατήρηση της μεσογειακής φώκιας και για την παρατήρηση κητωδών. Για τα σκάφη υπάρχουν και κριτήρια που αφορούν την *υπεύθυνη συμπεριφορά κοντά σε άγρια ζωή*.

Η ΕΕΠΦ ελέγχει τις αιτήσεις και τις προωθεί στην Εθνική Επιτροπή Κρίσεων (ΕΕΚ) του προγράμματος. Στην ΕΕΚ συμμετέχουν, πλην της ΕΕΠΦ, εκπρόσωποι των ακόλουθων φορέων: ΑΡΧΕΛΩΝ - Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Τουρισμού και Υπουργείο Υγείας.

Η ΕΕΚ εξετάζει τις αιτήσεις και διαβιβάζει την πρότασή της για βραβεύσεις στη Διεθνή Επιτροπή Κρίσεων (ΔΕΚ). Στη ΔΕΚ μετέχουν εκπρόσωποι από το FEE, την UNESCO, την Παγκόσμια Ομοσπονδία Ναυαγοσωστών (ILS), την Ευρωπαϊκή Ένωση Ακτών και Θα-

λασσών (EUCC), τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), την Παγκόσμια Συμμαχία για τα Κητώδη (WCA), το Διεθνές Συμβούλιο Συνδέσμων Θαλάσσιας Βιομηχανίας (ICOMIA), το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τον Προσβάσιμο Τουρισμό (ENAT), τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΕΑ) και το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP).

Η ΔΕΚ αποφασίζει τελικά για τις βραβεύσεις. Το πρόγραμμα έχει, συνεπώς, *τρία επίπεδα ελέγχου*, με αυξανόμενο κύρος και ανεξαρτησία, που εγγυώνται τη διαφάνεια και την αμεροληψία στις βραβεύσεις.

Για να βραβευθεί μια ακτή, μια μαρίνα ή ένα σκάφος, πρέπει να τηρεί το σύνολο των κριτηρίων. Η συμμόρφωση με τα κριτήρια, για νέα και ήδη βραβευμένα σημεία, επιβεβαιώνεται με επισκέψεις ελέγχου από τους αξιολογητές του προγράμματος. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, η Σημαία μπορεί να αφαιρεθεί προσωρινά ή και οριστικά. Ο Διεθνής Συντονιστής και ο Εθνικός Χειριστής διατηρούν επίσης το δικαίωμα να αρνηθούν ή να αποσύρουν τη βράβευση σε περιπτώσεις παραβιάσεων εθνικών περιβαλλοντικών κανονισμών ή ενεργειών που είναι αντίθετες με τους στόχους και το πνεύμα του προγράμματος.

Η Γαλάζια Σημαία *συμβολίζει την ποιότητα στις παροχές και την οργάνωση των βραβευμένων σημείων*. Η Ελλάδα με τα ετησίως αυξανόμενα σημεία ακολουθεί την Ισπανία στην παγκόσμια κατάταξη. Η κορυφή μπορεί να κατακτηθεί εάν το πρόγραμμα γίνει γνωστό σε περισσότερους υποψήφιους διαχειριστές, είτε ιδιώτες είτε δημοτικές αρχές, κάτι που σταθερά προσπαθεί η ΕΕΠΦ με τη διάδοση των δράσεων της.

Green Key

Το Green Key αποτελεί μία δέσμευση οικολογικής συμπεριφοράς που απευθύνεται σε:

- τουριστικά καταλύματα: ξενοδοχεία, ξενώνες, συγκροτήματα ενοικιαζόμενων δωματίων, τουριστικές κατοικίες, hostels
- συνεδριακά κέντρα
- εστιατόρια
- catering
- χώρους κατασκήνωσης camping, glamping
- πάρκα αναψυχής, θεματικά πάρκα
- μουσεία

Το 1994, η Δανία γίνεται η πρώτη χώρα που υλοποιεί το πρόγραμμα Green Key, το οποίο υιοθετήθηκε από το FEE το 2002. Το 2009 ξεκινά η εφαρμογή του στην Ελλάδα, όπου βρίσκει αμέσως αναγνώριση και αποδοχή από δεκάδες επιχειρήσεις. Μέσα στα επόμενα χρόνια οι επιχειρήσεις φιλοξενίας που έχουν βραβευτεί με Green Key αυξάνονται με ραγδαίο ρυθμό. Στο ξεκίνημα του 2022 τα μέλη του προγράμματος είναι πλέον των 530, φέρνοντας τη χώρα μας στην 3η θέση διεθνώς, ανάμεσα σε 65 χώρες.

Το πρόγραμμα είναι αναγνωρισμένο από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Αειφόρου Τουρισμού (Global Sustainable Tourism Council - GSTC).

Η βράβευση επιβεβαιώνει έγκυρα ότι η επιχείρηση ή ο φορέας πληροί όλα τα κριτήρια περιβαλλοντικής διαχείρισης –128 υποχρεωτικά και 68 προαιρετικά, όπως έχουν οριστεί από το FEE–, ότι εφαρμόζει βιώσιμες πρακτικές και ότι υλοποιεί σταθερά δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Τα κριτήρια αφορούν την περιβαλλοντική διαχείριση νερού, ενέργειας, απορριμμάτων, αποβλήτων και χημικών προϊόντων, την ενεργό συμμετοχή προσωπικού και προμηθευτών, την ευαισθητοποίηση των πελατών και της τοπικής κοινωνίας, τη χρήση τοπικών/εθνικών προϊόντων, την προστασία και προβολή των γύρω φυσικών περιοχών, τον σεβασμό της φύσης, την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα σημαίνει ότι το ενδιαφερόμενο μέλος έχει αποφασίσει να επενδύσει τόσο στις υποδομές όσο και στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού του, καθώς επίσης να επικοινωνήσει την πρόθεσή του αυτή στους συνεργάτες και την τοπική κοινωνία. Μία βραβευμένη τουριστική επιχείρηση ή φορέας μειώνει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε παγκόσμια κλίμακα, χωρίς συμβιβασμούς στην άνεση και την ποιότητα που προσφέρει.

Για να απονεμηθεί η βράβευση Green Key, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει ηλεκτρονικά την αίτηση συμμετοχής και τα απαραίτητα υποστηρικτικά

υλικό. Οι αιτήσεις υποβάλλονται όλο το έτος. Μετά τον προέλεγχο και την τεκμηρίωση των φακέλων από τα στελέχη της ΕΕΠΦ, οι υποψηφιότητες προωθούνται για έγκριση στην Εθνική Επιτροπή Κρίσεων, η οποία συνεδριάζει 3 φορές ετησίως. Στην ΕΕΚ συμμετέχουν, εκτός της ΕΕΠΦ, εκπρόσωποι των ακόλουθων φορέων: Υπουργείο Τουρισμού, Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων, Εκπρόσωπος ΜΚΟ, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ομοσπονδία Συνδέσμων Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων Ελλάδος, Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας.

Τα κριτήρια συμμετοχής κάθε χρόνο επεκτείνονται με επιπλέον κριτήρια ανάλογα με την παλαιότητα του μέλους. Είναι κάτι που εκτιμάται από τους συμμετέχοντες, καθώς η διαδικασία δεν είναι στατική αλλά βελτιώνεται. Η συμμόρφωση με τα κριτήρια υποστηρίζεται με διαρκή συμβουλευτική διαδικασία και τεκμηριώνεται μέσα από συνεχείς αξιολογήσεις, κάποιες από τις οποίες είναι απροειδοποίητες από αξιολογητές του διεθνούς συντονιστή.

Η βράβευση με το Green Key έχει ισχύ 12 μηνών και ανανεώνεται ετησίως.

Μια βραβευμένη με Green Key επιχείρηση ή φορέας:

- περιορίζει την κατανάλωση φυσικών πόρων
- μειώνει το ενεργειακό αποτύπωμά της
- μειώνει τα κόστη λειτουργίας της, μέσα από τις προτεινόμενες πρακτικές που αφορούν τη διαχείριση νερού, ενέργειας, απορριμμάτων κ.λπ.
- ενισχύει την τοπική κοινωνία
- εντάσσεται σε μια δεξαμενή επιχειρήσεων με πράσινη συμπεριφορά
- γίνεται πιο ανταγωνιστική, ιδιαίτερα για επισκέπτες με φιλοπεριβαλλοντικό προφίλ.
- πληροί τις προδιαγραφές που θέτουν οι τουριστικοί πράκτορες ΤΟ.

Τα στοιχεία των βραβευμένων επιχειρήσεων ή/και φορέων αναρτώνται στην εθνική (www.greenkey.gr/listing-grid-no-sidebar/) και τη διεθνή ιστοσελίδα του προγράμματος (<https://www.greenkey.global/green-key-sites>), καθώς και σε οποιοδήποτε σχετικό υλικό ή Δελτίο Τύπου που παράγεται από την ΕΕΠΦ.

Βασικός στόχος του Green Key είναι η συμβολή στη διαμόρφωση φιλοπεριβαλλοντικής αντίληψης στη βιομηχανία τουρισμού και στην ενίσχυση του περιβαλλοντικού προφίλ της χώρας, με επιμνημόνι, διαφάνεια, αξιοπιστία και με πίστη στην ευαισθητοποίηση του κοινού και της συνεχούς περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. ■

Γαλάζια Σημαία και Green Key: Εκπαίδευση για την αειφορία

Το σχολείο αποτελεί τον κατεξοχήν πυρήνα ολιστικής προσέγγισης στη γνώση και ευαισθητοποίησης των μαθητών σε θέματα που αγγίζουν τα αναφαίρετα δικαιώματα του ανθρώπου σε ποιοτική ζωή. Ένα από αυτά είναι και εκείνο που αφορά στο υγιές περιβάλλον, απαλλαγμένο από παρεμβάσεις που υποβαθμίζουν την ποιότητα της ζωής μας μέσα σε αυτό.

Ένα από τα βασικά μελήματα μου ως εκπαιδευτικός ήταν η ευαισθητοποίηση των μαθητών μου σε θέματα που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την εκπλήρωση των στόχων μου, πέραν του συγκεκριμένου διδακτικού μου έργου βάσει του σχολικού Αναλυτικού Προγράμματος και της καθοδήγησής μου ως αξιολογήτριας στο στάδιο συγγραφής σχολικών βιβλίων, ήταν και η εκ μέρους μου δημιουργία ευκαιριών για βιωματική εμπλοκή των μαθητών μου σε δραστηριότητες που απαιτούσαν αποφάσεις, πρωτοβουλίες, ανάληψη ευθυνών και δράση για την πραγμάτωση των επιμέρους στόχων που ετίθεντο πριν την έναρξη υλοποίησης του εκπαιδευτικού σχεδίου στο οποίο οι μαθητές εμπλέκονταν.

Σημαντικές τέτοιες ευκαιρίες δόθηκαν στους μαθητές μου μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ΕΕΠΦ και του FEE. Επειδή έκρινα ότι κάθε ένα από τα προγράμματα αυτά προσέφερε πολύπλευρες δυνατότητες ανάπτυξης των μαθητών και βιωματικής προσέγγισής τους στη σχετική με αυτό γνώση, τους ενέπλεξα σε όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ΕΕΠΦ με εκπληκτικά αποτελέσματα στο τέλος υλοποίησης κάθε εκπαιδευτικού σχεδίου.

Η στενή συνεργασία μου με την τότε υπεύθυνη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κα Βαβούρη κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους από τους μαθητές μου, η συμμετοχή μου σε σεμινάρια της ΕΕΠΦ, η προβολή των τελικών εκπαιδευτικών προϊόντων των μαθητών μου και η ουσιαστική συμμετοχή τους σε μαθητικά συνέδρια και εκθέσεις που οργανώνονταν από την ΕΕΠΦ με έφεραν πολύ κοντά στους οργανωτές τους, οι οποίοι διαπίστωσαν το μεγάλο ενδιαφέρον μου για την εκπλήρωση των στόχων της ΕΕΠΦ. Με πολλή χαρά συμμετείχα ενεργά στον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής της και κατέβαλα κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συνδράμω στην υλοποίηση του σκοπού και του οράματός της.

Στο πλαίσιο αυτό, όταν η ΕΕΠΦ ανέλαβε την υλοποίηση του διεθνούς προγράμματος Γαλάζια

Σημαία στην Ελλάδα, η κα Βαβούρη, υπεύθυνη και για το πρόγραμμα αυτό, πρότεινε τη συμμετοχή μου στην αξιολόγηση των βραβευμένων ακτών, πρόταση στην οποία ανταποκρίθηκα με ιδιαίτερη χαρά.

Έκτοτε συμμετείχα στις εθνικές ρήσεις/αξιολογήσεις των βραβευμένων ακτών, συμμετείχα στα εθνικά και διεθνή σεμινάρια που αφορούσαν τη Γαλάζια Σημαία και συνόδευα τον τότε διεθνή υπεύθυνο του προγράμματος κο Finn Bolding Thomsen κατά τις ρήσεις του στις βραβευμένες ακτές μας στην Ελλάδα. Η ανταλλαγή απόψεων μαζί του και η αναφορά σε εμπειρίες και πρακτικές άλλων χωρών στην υλοποίηση του προγράμματος εμπλούτισαν τις γνώσεις μου σχετικά με το πρόγραμμα, με αποτέλεσμα το FEE να μου εμπιστευθεί τη διενέργεια ρήσεων/αξιολογήσεων των βραβευμένων ακτών και σε διεθνές επίπεδο.

Όταν το FEE ενέταξε στα προγράμματά του και

το Green Key, ο κος Thomsen εξέφρασε την επιθυμία του για την υλοποίησή του και στην Ελλάδα, αφού ήταν το μόνο πρόγραμμα του FEE που δεν είχε αναλάβει η ΕΕΠΦ. Αντικειμενικοί όμως οικονομικοί λόγοι δεν επέτρεπαν τότε στην ΕΕΠΦ τη στελέχωσή της με υπεύθυνο για το πρόγραμμα αυτό άτομο. Έτσι, προσφέρθηκε να αναλάβω από κοινού με την κα Βαβούρη τον συντονισμό του στην Ελλάδα εθελοντικά, αφού οι ξενοδόχοι που συμμετείχαν ήδη με μεγάλη επιτυχία στη Γαλάζια Σημαία είχαν εκδηλώσει έντονο ενδιαφέρον συμμετοχής τους και στο Green Key, που αφορά αποκλειστικά μονάδες φιλοξενίας.

Η συμβολή των μελών της Εθνικής Επιτροπής, η οποία συγκροτήθηκε για τον σκοπό αυτό από φορείς σχετικούς με τις απαιτήσεις του προγράμματος (Υπουργείο Τουρισμού, Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων, Υπουργείο Παιδείας, ΑΡΧΕΛΩΝ/Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, ΚΕΔΕ, Ινστιτούτο Καταναλωτών), ήταν ιδιαίτερα σημαντική, αφού οι προτάσεις των μελών της βρήκαν εφαρμογή με εξαιρετικά αποτελέσματα στα ξενοδοχεία.

Οι μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα τον πρώτο χρόνο αποτέλεσαν πρότυπο προς μίμηση, αφού εκπρόσωποί τους προέβαλαν τα θετικά αποτελέσματα που προέκυψαν για τις μονάδες τους σε πολυάριθμα ενημερωτικά σεμινάρια που οργανώσαμε σε συνεργασία με τους συλλόγους ξενοδόχων σε διάφορα μέρη της Ελλάδας. Οι διαχειριστές αυτών των μονάδων μοιράστηκαν με γενναιοδωρία με τους

άλλους συμμετέχοντες τις αποτελεσματικές πρακτικές που υιοθέτησαν και οδήγησαν στην επιτυχή υλοποίηση. Η συμμετοχή τοπικών αρχόντων σε τελετές βράβευσης των ξενοδοχείων με το Οικολογικό Σήμα Ποιότητας Green Key και η προβολή στα τοπικά μέσα ενημέρωσης επίσης συντέλεσαν σημαντικά στη διάχυση της πληροφόρησης για το πρόγραμμα.

Σήμερα, ο εξαιρετικός συντονισμός από την ΕΕΠΦ και των δυο προγραμμάτων, της Γαλάζιας Σημαίας και του Green Key, καθιστούν την Ελλάδα μια από τις χώρες αναφοράς για την εντυπωσιακή υλοποίησή τους. Η αυστηρή εφαρμογή των κριτηρίων και η ολοένα βελτιούμενη εικόνα των βραβευμένων ακτών και ξενοδοχειακών μονάδων με βάση αυτά, επιβεβαιώνει το ξεχωριστό ενδιαφέρον των διαχειριστών τους και τη μεγάλη ευαισθησία τους για την προστασία του περιβάλλοντος.

Αναμφισβήτητα, η μακρόχρονη προσπάθειά μου για ευαισθητοποίηση των εμπλεκομένων στην επιτυχή υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών με οδηγεί σε υποσυνείδητη ταύτισή μου με τους υπευθύνους διαχειριστές τους, οι οποίοι είμαι σίγουρη ότι νιώθουν, όπως και εγώ, ιδιαίτερη ικανοποίηση και χαρά κάθε φορά που διαπιστώνουν ότι όλες οι πρωτοβουλίες και η δράση που έχουν αναλάβει καταλήγουν στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα! ■

Διονυσία Παπαδοπούλου
Αξιολογήτρια βραβευμένων ακτών (Γαλάζια Σημαία)
και βραβευμένων μονάδων φιλοξενίας (Green Key)

Τουρισμός και περιβάλλον είναι δύο έννοιες συνυφασμένες και απόλυτα συνδεδεμένες μεταξύ τους.

Για την Ελλάδα, το φυσικό περιβάλλον και ιδιαίτερα οι ακτογραμμές και τα νησιά μας, με την καθαρότητά τους που αναγνωρίζεται διαρκώς από πιστοποιημένους φορείς, αποτέλεσε τη βάση πάνω στην οποία εδράσθηκε το σταθερό και διαρκώς αναπτυσσόμενο «οικοδόμημα» του Τουρισμού μας.

Η περιβαλλοντική εικόνα της χώρας και η εφαρμογή των προγραμμάτων περιβαλλοντικής προστασίας, όπως τα προγράμματα Γαλάζια Σημαία και Green Key, που αποτελούν θεσμό και στα οποία η χώρα μας πρωτοπορεί, δίνουν στον ελληνικό Τουρισμό προσιθέμενη αξία και πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι άλλων χωρών.

Ταυτόχρονα, σε ένα διαρκώς εντεινόμενο διεθνές ανταγωνιστικό τουριστικό περιβάλλον, η ελληνική κυβέρνηση έχει πάρει μία συνειδητή απόφαση: να καταστεί η Ελλάδα χώρα πρότυπο για τον βιώσιμο Τουρισμό.

Είναι αλήθεια πως η πατρίδα μας, με τις απαράμιλλες ομορφιές, τη μοναδική φιλοξενία και την ξεχωριστή αυθεντικότητα της τουριστικής εμπειρίας, δηλαδή αυτά που την έχουν αναδείξει διαχρονικά πρωταθλήτρια στον Τουρισμό, έχει τις δυνατότητες να γίνει παράδειγμα βιώσιμου και υπεύθυνου τουρισμού.

Το Υπουργείο Τουρισμού, αναγνωρίζοντας τη συμβολή των προγραμμάτων σας στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και γενικά του τουριστικού μας προϊόντος, στηρίζει με όλες του τις δυνάμεις ενέργειες και προσπάθειες που καταβάλλονται για την εμπέδωση και προώθηση όλων των προγραμμάτων περιβαλλοντικής προστασίας.

Και είναι δεδομένο ότι η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), που γιορτάζει φέτος την 70η επέτειο από την ίδρυσή της, αποτελεί για εμάς έναν σημαντικό σύμμαχο και πολύτιμο αρωγό των προσπαθειών μας για την περαιτέρω ανάπτυξη του ελληνικού Τουρισμού.

Βασίλης Κικίλιας
Υπουργός Τουρισμού

Η συζήτηση για την αιψόφο ανάπτυξη και την προστασία του φυσικού μας περιβάλλοντος είναι πιο επίκαιρη από ποτέ

Για μια χώρα σαν την πατρίδα μας, την Ελλάδα, που έχει να επιδείξει ένα ποικιλόμορφο μορφολογικό τοπίο αλλά και περίσσιες δυνατότητες τουριστικών και αναπτυξιακών δυνατοτήτων, μέσα σε ένα πλαίσιο που διαρκώς μεταλλάσσεται και εμφανίζει τεράστιες προκλήσεις, οικονομικές, τεχνολογικές, περιβαλλοντικές, η συζήτηση για την αιψόφο ανάπτυξη και την προστασία του φυσικού μας περιβάλλοντος καθίσταται πιο επίκαιρη από ποτέ.

Στον άξονα αυτό προγράμματα όπως η Γαλάζια Σημαία, στο οποίο κάθε χρόνο η χώρα μας πρωτοστατεί με τις παραλίες και τις ακρογιαλιές της, και το πρόγραμμα Green Key, που αποδίδει οικολογικό χαρακτήρα και περιβαλλοντικά φιλικό αποτύπωμα σε πλήθος τουριστικών επενδύσεων, τοποθετούν στην πρώτη γραμμή τη δράση φορέων όπως η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, η οποία επί 70 συναπτά έτη πρωτοστατεί στον τομέα αυτό.

Είναι ώρα, ειδικά σήμερα, που βγαίνουμε σταδιακά από μια μεγάλη υγειονομική κρίση, να εγκύψουμε με υπευθυνότητα και ευσυνειδησία σε πολιτικές που θα επαναφέρουν την Ελλάδα σε αναπτυξιακή τροχιά και μέσα από διαύλους φιλικούς προς το περιβάλλον και πρωτίστως ασφαλείς για τη δημόσια υγεία. Ο τουρισμός, και δη ο τουρισμός με έντονα οικολογικά χαρακτηριστικά είναι ένας από αυτούς και χρειάζεται τη στήριξη όλων μας.

Θα ήθελα να συγχαρώ την ΕΕΠΦ για την εβδομηκονταετή, ιδιαίτερος σημαντική προσφορά της στον τομέα αυτό και να ευχηθώ καλή συνέχεια στο έργο της, στο οποίο άλλωστε η πολιτεία έχει σταθεί σταθερά αρωγός.

Μάκης Βορίδης
Υπουργός Εσωτερικών

Ανελλιπώς παρούσα εδώ και εβδομήντα χρόνια, η ΕΕΠΦ έχει επιδείξει πολύπλευρη και σημαντική δράση

Η ΕΕΠΦ γιορτάζει φέτος την 70ή επέτειο από την ίδρυσή της, στις 11 Απριλίου 1951.

Ανελλιπώς παρούσα εδώ και εβδομήντα χρόνια, έχει επιδείξει πολύπλευρη και σημαντική δράση, με πιο εμβληματική τη διοργάνωση του διεθνούς εθελοντικού προγράμματος Γαλάζια Σημαία.

Η Γαλάζια Σημαία ξεκίνησε τη δεκαετία του '80, επιβραβεύοντας την εξαιρετική ποιότητα υδάτων, το υψηλό επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών στους

λουόμενους με πρόσβαση ΑμεΑ, και διασφαλίζοντας με τα κριτήρια καθαριότητας και υγιεινής (χημικές τουαλέτες) την προστασία της δημόσιας υγείας. Σήμερα είναι ένα διεθνές σύμβολο ποιότητας και στο πρόγραμμα συμμετέχουν 50 χώρες σε όλο τον κόσμο.

Οι 545 Γαλάζιες Σημαίες που κυματίζουν στις ελληνικές ακτές καθιστούν τη χώρα 2η σε γαλάζιες σημαίες παγκοσμίως, με πρώτη την Ισπανία.

Εμείς στο ΥΠΕΝ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Τουρισμού και τον ΟΦΥΠΕΚΑ, διερευνούμε τις δυνατότητες ώστε να γίνει η χώρα μας πρώτη σε γαλάζιες σημαίες και να αναβαθμίσει την τουριστική της εικόνα. Σκοπός μας να κινητοποιήσουμε τους δήμους αλλά και τους ιδιώτες ξενοδόχους, ώστε όλοι μαζί να ανεβάσουμε τις ελληνικές ακτές στην πρώτη θέση, γιατί τους αξίζει.

Γιώργος Αμυράς
Υφυπουργός Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

Συνεπής σύμμαχος των πολιτών και της Πολιτείας,

Η ΕΕΠΦ για 70 χρόνια αποτελεί έναν συνεπή σύμμαχο πολιτών και Πολιτείας, για την προστασία του περιβάλλοντος και τον αειφόρο τουρισμό, με την ανάδειξη δράσεων και πρωτοβουλιών όπως είναι η Γαλάζια Σημαία και το Green Key.

Για μας, ως Νέα Δημοκρατία, τα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής έχουν έντονο το αίσθημα της διαγενεακής αλληλεγγύης. Είναι χρέος μας να καταστήσουμε την κοινω-

νία σύμμαχο.

Να προδιαγράψουμε μία πορεία ώστε η μετάβαση να καταστεί μια δυναμική διαδικασία που θα εμπεδώσει το νέο πράσινο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας έχοντας και σημαντικά χρηματοδοτικά εργαλεία, με κυριότερο το σχέδιο Ελλάδα 2.0.

Στο πλαίσιο αυτό

δράσεις όπως είναι η Γαλάζια Σημαία, που αποτελεί πιστοποιητικό υπεροχής των ελληνικών παραλιών και μαρινών, προσφέρουν στον τουρισμό μας σημαντικά πλεονεκτήματα και αποτελούν την καλύτερη διαφήμιση για τη χώρα. Θέλω να πιστεύω ότι δήμοι, φορείς αλλά και οι ίδιοι οι άνθρωποι του τουρισμού θα συνεχίσουν τις προσπάθειες που κάνουν τα τελευταία χρόνια και κάθε καλοκαίρι θα έχουμε ακόμη περισσότερες Γαλάζιες Σημαίες.

Στην ίδια στρατηγική κινείται και η δράση του Green Key, που δίνει μια διεθνή πιστοποίηση για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση ανθρώπων του τουρισμού. Να σημειώσουμε ότι το Green Key στα ξενοδοχεία δεν διασφαλίζει μόνο την περιβαλλοντικά ορθή λειτουργία του ξενοδοχείου και τη μείωση στα λειτουργικά του κόστη, αλλά πλέον δίνει και 150 μόρια στη βαθμολογία κατάταξης των ξενοδοχείων σε κατηγορίες αστέρων και κλειδιών, κάτι που ενισχύει το τουριστικό αποτύπωμα της χώρας μας.

Εμείς, ως Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, θα είμαστε στο πλευρό όσων χρειάζονται τη στήριξή μας για την ενίσχυση τέτοιων δράσεων και στοχεύουμε στο να αναδειχθούμε ως στρατηγικοί σύμμαχοι της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης.

Κώστας Κατσαφάδος
Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Βουλευτής ΝΔ Α' Πειραιώς και Νήσων

Ο φυσικός πλούτος, το ανταγωνιστικό πλεονεκτήμα της πατρίδας μας

Η υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών στον Ελληνικό Τουρισμό, η στροφή της εθνικής τουριστικής βιομηχανίας μας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης αποτελούν κρίσιμες στρατηγικές αποφάσεις για το μέλλον του κλάδου. Τολμώ να πω ότι είμαι υπερήφανος που, κατά τη διάρκεια της διετούς θητείας μου ως Υπουργός Τουρισμού, κατέβαλα κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου ο Ελληνικός Τουρισμός να συντονιστεί με τη σύγχρονη, οικουμενική τάση της «πράσινης ανάπτυξης». Στο 10ετες στρατηγικό πλάνο μας για την ουσιαστική αναβάθμιση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, ο οικολογικός προσανατολισμός είναι κυρίαρχος. Το ίδιο ισχύει για τα μεγάλα έργα υποδομής τα οποία συμπεριλάβαμε στο πρόγραμμα αξιοποίησης των πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης. Η αρχή της πράσινης ανάπτυξης διαπνέει πλέον κάθε ενέργεια του Υπουργείου Τουρισμού, στους άξονες του ψηφιακού μετασχηματισμού, της βιωσιμότητας και της προβασιμότητας των τουριστικών μονάδων, την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών αλλά και την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού. Δημιουργήσαμε κίνητρα για την ενίσχυση νέων μορφών τουρισμού, κυριολεκτικά μέσα στη φύση, όπως ο καταδυτικός, ο ορειβατικός, ο ποδηλατικός κ.ά. Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή DNSH (Do No Significant Harm), θεσμοθετήσαμε πολεοδομικά κίνητρα για πράσινες επενδύσεις.

Σε κάθε βήμα αυτού του δρόμου προς τον καινούργιο, πιο φωτεινό και υγιή ορίζοντα της του-

ριστικής ανάπτυξης είχαμε πάντα δίπλα μας έναν αξιόπιστο και αφοσιωμένο σύμμαχο: την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης. Μαζί παρακολουθήσαμε την εδραίωση του προγράμματος Green

Key στη χώρα μας και την επιβράβευση των τουριστικών επιχειρήσεων που μεριμνούν ουσιαστικά για τη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος. Και, φυσικά, μαζί με την ΕΕΠΦ πανηγυρίσαμε τη διαρκή κυριαρχία της Ελλάδας στον θεσμό της Γαλάζιας Σημαίας. Χάρη στη φροντίδα της ΕΕΠΦ για την τήρηση και τον έλεγχο των ποιοτικών κριτηρίων, η χώρα μας αναδεικνύεται σταθερά «πρωταθλήτρια» στο συγκεκριμένο τομέα. Μόνο φέτος είχαμε 545 ελληνικές παραλίες με Γαλάζια Σημαία.

Στα 70 χρόνια λειτουργίας της, η ΕΕΠΦ αποδεικνύει καθημερινά πως εκπληρώνει υποδειγματικά τον σκοπό ύπαρξής της. Και όχι μόνο: Προστατεύοντας το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας, η ΕΕΠΦ αναδεικνύει τον φυσικό πλούτο, συμβάλλοντας στην ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της πατρίδας μας στη διεθνή τουριστική αγορά.

Εύχομαι στην ΕΕΠΦ και σε καθέναν ξεχωριστά από τους ανθρώπους που εργάζονται γι' αυτήν καλή δύναμη για τις μεγάλες προκλήσεις του μέλλοντος, η μεγαλύτερη εκ των οποίων είναι η επίτευξη της ιδανικής ισορροπίας ανάμεσα στον σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον και την οικονομική ανάπτυξη.

Χάρης Θεοχάρης
πρώην Υπουργός Τουρισμού

Συνεργαζόμαστε ώστε η Ελλάδα να συνεχίσει να αποτελεί κορυφαίο τουριστικό προορισμό

Στα 70 χρόνια ενεργού δράσης η ΕΕΠΦ έχει επιτελέσει ανεκτίμητο έργο στη χώρα μας. Θέλω ιδιαίτερα να συγχαρώ τους ανθρώπους της ΕΕΠΦ που έχουν αγωνιστεί και έχουν συμβάλει όλα αυτά τα χρόνια στην προστασία της ελληνικής φύσης με περιβαλλοντικές παρεμβάσεις, προγράμματα και ουσιαστικές δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας.

Την περίοδο 2015-2019 που διετέλεσα Υπουργός Τουρισμού συνεργαστήκαμε συστηματικά με την ΕΕΠΦ για την εφαρμογή δύο κορυφαίων διεθνών προγραμμάτων: τη Γαλάζια Σημαία για την εξαιρετική ποιότητα των ελληνικών θαλασσών και ακτών, όπου η Ελλάδα βρίσκεται σταθερά στις πρώτες θέσεις τα τελευταία χρόνια, όπως επίσης και τη διεθνή πιστοποίηση Green Key, που διασφαλίζει την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στα τουριστικά καταλύματα, μέσα από βιώσιμες πρακτικές και με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον.

Από τη σημερινή μου θέση ως Ευρωβουλευτής και συντονίστρια της πολιτικής μου ομάδας στην Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού TRAN του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, διεκδικώ ευρωπαϊκές πολιτικές για τη βιώσιμη τουριστική ανά-

πτυξη, που θα αποφέρουν οφέλη στην Ελλάδα και σε όλη την Ευρώπη τα επόμενα χρόνια.

Είναι ξεκάθαρο ότι βιώσιμη ανάπτυξη δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τη διαφύλαξη της φυσικής μας κληρονομιάς και την προστασία του περιβάλλοντος. Και είναι απόλυτη προτεραιότητα στην ευρωπαϊκή ατζέντα η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, η ελαχιστοποίηση της σπατάλης των φυσικών πόρων και, συνολικά, η βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στέκομαι αρωγός στο έργο της ΕΕΠΦ και στηρίζω με όλες μου τις δυνάμεις την εθνική προσπάθεια για την προστασία της μοναδικής ελληνικής φύσης. Είναι ευθύνη όλων μας να εργαστούμε συλλογικά ώστε η Ελλάδα να συνεχίσει να αποτελεί κορυφαίο ελκυστικό τουριστικό προορισμό. Μέσα από τον τουρισμό, με επίκεντρο τον άνθρωπο και προστατεύοντας το περιβάλλον μπορεί να αναδειχθεί σε πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης, με πολλαπλάσια οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες.

Έλενα Κουντουρά
Ευρωβουλευτής ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία
πρώην Υπουργός Τουρισμού 2015-2019

Καλούμαστε να συνθέσουμε ένα καινοτόμο βιώσιμο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης

Η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς διεθνώς. Η ποιότητα των φυσικών πόρων, το μοναδικό νησιωτικό σύμπλεγμα για τα δεδομένα της Μεσογείου και το πλούσιο πολιτιστικό μας απόθεμα εξασφαλίζουν διαχρονικά υψηλή επισκεψιμότητα. Εύλογα, έχουμε την υποχρέωση να προστατεύσουμε τους φυσικούς μας πόρους και ταυτόχρονα να διεκδικούμε μεγαλύτερο και ποιοτικότερο μερίδιο της ζήτησης. Και για να επιτύχουμε αυτό τον στόχο-πρόκληση, καλούμαστε να συνθέσουμε ένα καινοτόμο βιώσιμο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης.

Οι εξειδικευμένοι φορείς, όπως η ΕΕΠΦ, είναι πολύτιμοι συνοδοιπόροι της πολιτείας στην εθνική αυτή προσπάθεια. Για 70 χρόνια, με τα προγράμματά τους, παρακινούν με επιτυχία την κοινωνία και τις επιχειρήσεις να συμμετάσχουν στις προσπάθειες επίτευξης των στόχων της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Ως υπουργός Τουρισμού, το 2013 είχα τη χαρά και την τιμή να συνάψω μνημόνιο συνεργασίας με την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, αναγνωρίζοντας τη δυναμική των δράσεών της προς την κατεύθυνση της κατάκτησης της βιωσιμότητας.

Τα πιο δημοφιλή ευρωπαϊκά/διεθνή προγράμματα τα οποία συντονίζει η ΕΕΠΦ σε εθνικό επίπε-

δο είναι η Γαλάζια Σημαία και το Πράσινο Κλειδί.

Στο πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία, που υλοποιείται από το 1992, συμμετέχουν δήμοι και επιχειρήσεις που προσβλέπουν στην προστασία του υδάτινου οικοσυστήματος και στη βιώσιμη τουριστική διαχείριση των ακτών. Η Ελλάδα μονοπωλεί τις πρώτες θέσεις στη κατάταξη.

Το Πράσινο Κλειδί ή Green Key είναι ένα πρόγραμμα πιστοποίησης των επιχειρήσεων υπηρεσιών φιλοξενίας που λειτουργούν με περιβαλλοντική συνείδηση. Η χώρα μας είναι 3η ανάμεσα σε 65 χώρες.

Οι αυξανόμενες συμμετοχές και η υψηλή θέση που καταλαμβάνει η χώρα μας στη διεθνή κατάταξη αυτών των προγραμμάτων αποτελούν σημαντικές διακρίσεις και ταυτόχρονα εγγύηση για τη μετάβαση της Ελλάδας σε μία

πλήρως αναβαθμισμένη και βιώσιμη τουριστική προσφορά.

Με την ευκαιρία της επετείου των 70 ετών θα ήθελα να συγχαρώ τη Διοίκηση της ΕΕΠΦ για την συμβολή της στην ανάδειξη των «πράσινης» Ελλάδας διεθνώς και να ευχηθώ την αύξηση της ενεργού συμμετοχής της κοινωνίας και των επιχειρήσεων στα προγράμματά της.

*Όλγα Κεφαλογιάννη
πρώην Υπουργός Τουρισμού*

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού

Η ΕΕΠΦ, που φέτος κλείνει 70 χρόνια ζωής, είναι από τους πιο πολύτιμους συνεργάτες και συνομιλητές σε θέματα προστασίας της πολύτιμης φυσικής μας κληρονομιάς.

Τα δύο τελευταία χρόνια ζήσαμε μια πανδημία που μας έφερε αντιμετώπους με πρωτόγνωρες καταστάσεις και πολλές δυσκολίες. Το καράβι της Ελλάδας κατάφερε να αντέξει τους κλυδωνισμούς και τολμών να πω ότι η διαχείριση της πανδημίας στον τουριστικό τομέα μας έκανε καλύτερους και πιο ευέλικτους. Ο τουρισμός βρήκε τρόπους να προσαρμοστεί και να αντεπεξέλθει, παρά τις σημαντικές απώλειες και τη ζημιά που έχει υποστεί. Η πανδημία λειτούργησε ως επιταχυντής των εξελίξεων προκειμένου να βελτιώσουμε τις τουριστικές υπηρεσίες και να αναδειχθούμε ακόμα πιο ισχυροί στον διεθνή ανταγωνισμό.

Η προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος είναι μια από τις βασικές προτεραιότητες για την ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού. Η Ελλάδα διαθέτει πολύ πλούσια χλωρίδα και πανίδα, σημαντικούς βιοτόπους και εθνικούς δρυμούς και απίστευτη ποικιλομορφία τοπίων. Είμαστε μια χώρα που συγκεντρώνει πολλούς προορισμούς μαζί, και ο καθένας προσφέρει διαφορετικές εμπειρίες και συγκινήσεις στους επισκέπτες.

Το μοναδικό τουριστικό μας προϊόν είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς, των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος. Η βιωσιμότητα στον τουρισμό αποτελεί, άλλωστε, πυρήνα της τουριστικής πολιτικής της κυβέρνησης και εθνικό στόχο έως το 2030.

Ο ΕΟΤ στηρίζει έμπρακτα τα δύο σημαντικά προγράμματα της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης, τη Γαλάζια Σημαία και το Green Key, που έχουν ως στόχο να αναδείξουν ξεχωριστές υπηρεσίες και να προάγουν τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

Η εμβληματική Γαλάζια Σημαία είναι ένα από τα πλέον αναγνωρισμένα διεθνή βραβεία, ένα σύμβολο ποιότητας που απονέμεται με πολύ αυστη-

ρά κριτήρια (περιβαλλοντικά, ασφάλειας και προσβασιμότητας) στις καλύτερες παραλίες της χώρας, που διαχειρίζονται δήμοι και άλλοι φορείς. Τη χρονιά που μας πέρασε βραβεύτηκαν με Γαλάζια Ση-

μαία 545 ακτές, 16 μαρίνες και 6 σκάφη αειφόρου τουρισμού. Επιθυμία μας είναι το 2022 να είναι ακόμη περισσότερες οι βραβεύσεις.

Το Green Key είναι μια κορυφαία διεθνής πιστοποίηση στον τομέα της περιβαλλοντικής ευθύνης, που υποστηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη στον τομέα της τουριστικής βιομηχανίας. Ένα είδος επιβράβευσης των τουριστικών επιχειρήσεων που διαθέτουν ταυτότητα και οικολογική συνείδηση. Ένα ξενοδοχείο που φέρει το Green Key έχει ενεργή δράση στην προστασία του περιβάλλοντος: μειώνει το ενεργειακό

της αποτύπωμα και βελτιώνει τις περιβαλλοντικές συνθήκες σε τοπικό επίπεδο και κατ' επέκταση και σε παγκόσμια κλίμακα. Το 2021 459 επιχειρήσεις στην Ελλάδα βραβεύτηκαν με το Πράσινο Κλειδί, ενώ για το 2022 περιμένουμε ακόμη περισσότερα Κλειδιά.

Δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη χωρίς την υπεράσπιση της φυσικής μας κληρονομιάς, χωρίς την προστασία του περιβάλλοντος, χωρίς την κινητοποίηση όλων, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων. Ο βιώσιμος - αειφόρος τουρισμός που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επισκεπτών και των επαγγελματιών στους προορισμούς υποδοχής και ταυτόχρονα λαμβάνει πλήρως υπόψη του τις υφιστάμενες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι από τα μεγάλα ζητήματα που αφορούν την παγκόσμια κοινότητα και μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εποχής μας.

Ο ΕΟΤ θα βρίσκει πάντα δίπλα σε προσπάθειες ανάδειξης και προστασίας της φύσης και με αφορμή την 70ή επέτειο από την ίδρυσή της εύχομαι ολόψυχα στην Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης μακροήμευση και καλή επιτυχία στο πολύτιμο έργο της.

Δημήτρης Φραγκάκης
Γενικός Γραμματέας ΕΟΤ

Οικολογικά σήματα ποιότητας: αναδεικνύοντας το σύγχρονο πρόσωπο του ελληνικού τουρισμού

Σε μια ιδιαίτερα δύσκολη χρονιά για τον παγκόσμιο τουρισμό, εξαιτίας της πανδημίας του COVID-19, η Ελλάδα, μια χώρα που η οικονομία και η τοπική της ανάπτυξη στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στον τουρισμό, κατάφερε να κερδίσει μια πολύ σημαντική διάκριση.

Μια διάκριση που μας επιτρέπει να ατενίζουμε με ακόμη μεγαλύτερη αισιοδοξία το μέλλον, όσον αφορά την προσπάθειά μας να προσελκύσουμε, με τη σταδιακή επιστροφή όλων στην κανονικότητα που γνωρίζαμε, περισσότερους επισκέπτες στην όμορφη Πατρίδα μας.

Μέσω του θεσμού Γαλάζια Σημαία, ενός εθελοντικού προγράμματος που αποτελεί σύμβολο ποιότητας, το 2021 η Ελλάδα πέτυχε να έχει 545 βραβευμένες ακτές, 16 μαρίνες και 6 σκάφη αειφόρου τουρισμού, που κέρδισαν επάξια τη σημαντική αυτή διάκριση.

Είναι μια διάκριση που αναδεικνύει τη δια-

κή προσπάθεια που καταβάλλουμε για να αναβαθμίσουμε το τουριστικό μας προϊόν, βελτιώνοντας τις συνθήκες σε ακτές και μαρίνες που διαθέτει η χώρα.

Ο θεσμός της Γαλάζιας Σημαίας σε συνδυασμό με το οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key που αφορά τις τουριστικές μας μονάδες αναδεικνύουν το σύγχρονο πρόσωπο του ελληνικού τουρισμού.

Κι όλα αυτά γίνονται πράξη χάρη στο όραμα και την προσπάθεια των ανθρώπων της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης, που αποτελούν με το πλούσιο έργο και τις δράσεις τους πολύτιμους συμμάχους της Αυτοδιοίκησης και των τοπικών μας κοινωνιών στην κοινή μας προ-

σπάθεια να αποτελέσει η Ελλάδα πρότυπο τουριστικό προορισμό.

Δημήτρης Παπαστεργίου
Δήμαρχος Τρικκαίων

Πρόεδρος Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος

Πολύτιμη η εμπειρία από τα καταξιωμένα προγράμματα της Γαλάζιας Σημαίας και του Green Key

Είμαστε μπροστά σε μεγάλες προκλήσεις και κατακλυσμαίες αλλαγές. Εκ των πραγμάτων ανοίγει και το κεφάλαιο για το τουριστικό μοντέλο της χώρας, που θα πρέπει να προσαρμοστεί σε καινούργιες τάσεις και νέα δεδομένα. Τον ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια αγορά δεν φτάνει μόνο να τον κατακτήσεις αλλά και να τον διατηρήσεις.

Η βιωσιμότητα, μαζί με τη ραγδαία ενσωμάτωση της τεχνολογίας σε όλα τα κανάλια διανομής της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς θα προσδιορίσουν το τουριστικό μέλλον της πατρίδας μας. Χρειάζονται προσαρμογές, απαιτείται καινοτομία. Γιατί μόνο έτσι μπορούμε να εγγυηθούμε το

μέλλον για επιχειρήσεις και εργαζόμενους, μόνο έτσι μπορεί να συνεχίσει ο τουρισμός να δημιουργεί, σταθερά και σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, σημαντικές υπεραξίες για την εθνική οικονομία και την ευημερία των τοπικών κοινωνιών.

Η πανδημία λειτούργησε ως επιταχυντής για τάσεις που προϋπήρχαν, αλλά πλέον διαμορφώνουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την παγκόσμια ζήτηση. Η προστασία του περιβάλλοντος, η στενή επαφή με τη φύση, οι λύσεις εξοικονόμησης πόρων και η μείωση του οικολογικού αποτυπώματος της τουριστικής δραστηριότητας είναι κριτήρια που διαμορφώνουν τις

προτιμήσεις όλο και μεγαλύτερου αριθμού τουριστών, οι οποίοι αναζητούν προϊόντα με κριτήρια οικολογικής αξιολόγησης και ποιότητας.

Το μοναδικό φυσικό απόθεμα της χώρας είναι ένα αστείρευτο συγκριτικό πλεονέκτημα για τον τουρισμό, και η διατήρηση της ελκυστικότητας του τουριστικού προϊόντος μας στην κορυφή των παγκόσμιων προτιμήσεων περνάει μέσα από την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης, αξιοποιώντας τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία και τις δράσεις που προκύπτουν μέσα από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0».

Σε αυτή την κατεύθυνση, η πολύτιμη εμπειρία από πρωτοποριακά και καταξιωμένα προγράμματα όπως αυτά της Γαλάζιας Σημαίας και του Green Key, που διαχειρίζεται με διαχρονική επιτυχία η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕ-ΠΦ), δείχνουν τον δρόμο προς το βιώσιμο τουριστικό μέλλον.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στη συνέχεια των προγραμμάτων και στη δράση της ΕΕΠΦ, που συμπληρώνει 70 χρόνια προσφοράς.

*Αλέξανδρος Βασιλικός
Πρόεδρος ΔΣ ΕΕΕ*

Η αιφροδική διαχείριση της τουριστικής δραστηριότητας δεν είναι μόνο σημερινή ανάγκη, αλλά και μια ηθική υποχρέωση προς τις μελλοντικές γενιές

Η υγεία και η ασφάλεια, η προστασία του περιβάλλοντος και η μείωση του οικολογικού αποτυπώματος είναι κριτήρια που διαμορφώνουν τις προτιμήσεις όλο και μεγαλύτερου αριθμού τουριστών που αναζητούν προϊόντα με κριτήρια οικολογικής αξιολόγησης.

Η Ελλάδα έχει ένα μοναδικό φυσικό απόθεμα και η διατήρηση της ελκυστικότητας του τουριστικού προϊόντος μας στην κορυφή των παγκόσμιων προτιμήσεων περνάει μέσα από την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης στον τουρισμό.

Παρά τις αβεβαιότητες που εξακολουθούν να υπάρχουν, η Ελλάδα, ως παγκόσμιος προορισμός, έχει το όραμα, τη δυναμική και τους πολύτιμους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης για να κινηθεί γρήγορα και αποφασιστικά προς την κατεύθυνση

ση της βιωσιμότητας, με μεγάλο πρωταγωνιστή τη φιλοξενία. Εκεί δηλαδή που κάθε ευρώ πιάνει τόπο και επιστρέφει ανταποδοτικά αναπτυξιακά αποτελέσματα στην κοινωνία.

Ωστόσο, η αιφροδική διαχείριση της τουριστικής δραστηριότητας δεν είναι μόνο οικονομικό ζήτημα του σήμερα και του άμεσου μέλλοντος. Είναι ταυτόχρονα και μια ηθική υποχρέωση προς τις μελλοντικές γενιές της πατρίδας μας, προκειμένου να συνεχίσουν την παράδοση της φιλοξενίας σε

μα Ελλάδα φωτεινή, καθαρή, πράσινη, με το γαλάζιο να κυριαρχεί σε ουρανό και θάλασσα.

Οι καλές πρακτικές δείχνουν τον δρόμο. Το Πρόγραμμα της Γαλάζιας Σημαίας όπως και το σήμα Green Key που διαχειρίζεται η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης δημιουργούν πρόσθετη υπεραξία στο τουριστικό προϊόν μας, αποδεικνύοντας ταυτόχρονα πως με δημιουργικότητα και συνεργασία μπορούμε να βάζουμε ψηλά τον πήχη των στόχων μας και να περνάμε από πάνω.

Γι' αυτό και με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 70 χρόνων ζωής της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης, ερμηνεύοντας και τα αισθήματα του κλάδου, θέλω να ευχηθώ πολλές και μεγάλες επιτυχίες ακόμη, καθώς και μια εξίσου παραγωγική και γόνιμη συνέχεια της συνεργασίας μας στον τουρισμό.

*Γρηγόρης Τάσιος
Πρόεδρος της Πανελληνίας
Ομοσπονδίας Ξενοδόχων*

Στο επίκεντρο των πρωτοβουλιών του ΣΕΤΕ δράσεις για τον αειφόρο τουρισμό

Μπορεί τα μάτια όλου του πλανήτη να είναι στραμμένα στην αντιμετώπιση της πανδημίας και των επιπτώσεων αυτής, όμως ζητήματα όπως η βιώσιμη ανάπτυξη παραμένουν κυρίαρχα και έχουν ενισχυθεί και ως ανάγκη στο πεδίο των συζητήσεων και της έρευνας τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο και εντός της χώρας.

Η τουριστική δραστηριότητα αποτελεί σημαντικό μέρος αυτών των συζητήσεων. Όλοι οι ανεπτυγμένοι προορισμοί αναζητούν διαρκώς τρόπους για να εξασφαλίσουν όρους βιώσιμης ανάπτυξης και κατ'επέκταση να αναπτύξουν δράσεις στην κατεύθυνση του αειφόρου τουρισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος. Στην Ελλάδα, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), υποστηρίζει σταθερά τους στόχους του ΟΗΕ 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και όλες τις διεθνείς και εθνικές πρωτοβουλίες για τον περιορισμό των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή. Ήδη από το 2016 είχε ξεκινήσει έναν κύκλο διαβουλεύσεων και παρεμβάσεων σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, επισημαίνοντας σε κάθε ευκαιρία ότι το μέλλον του τουρισμού είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη βιώσιμη ανάπτυξη, τον σεβασμό στο

περιβάλλον, στην κοινωνία, στον άνθρωπο. Ο τουρισμός δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά αναδεικνύεται σε κύριο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας μας, που συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην οικονομία, την απασχόληση και κατ'επέκταση στην κοινωνική ευημερία. Άλλωστε, για να έχουμε ευχαριστημένους τουρίστες, πρέπει να έχουμε αρχικά ευχαριστημένους κατοίκους.

Η ιστορία της πανδημίας μετέβαλε βραχυπρόθεσμα τις προτεραιότητες, όμως δεν άλλαξε τον σταθερό μας στόχο για τη σωστή διαχείριση και ανάπτυξη των προορισμών. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΕΤΕ υποστηρίζει πρωτοβουλίες και δράσεις που έχουν ως στόχο τον αειφόρο τουρισμό. Μία τέτοια σημαντική δράση είναι και τα Προγράμματα Γαλάζια Σημαία και Green Key, που χειρίζεται η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης. Με αφορμή την έκδοση του επετειακού τεύχους του περιοδικού «η φύση», ευχόμαστε στην Εταιρία να συνεχίσει με επιτυχία τις προσπάθειές της σε αυτό το πεδίο και τα επόμενα χρόνια, καθώς έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον ελληνικό τουρισμό.

Γιώργος Βερνίκος
Γενικός Γραμματέας του ΣΕΤΕ

Η ευαισθητοποίηση ως προς τη διατήρηση του περιβάλλοντος είναι βασικό ζήτημα για τον τουρισμό

Περισσότερο από ποτέ, σήμερα οι άνθρωποι έχουν ανάγκη τα ταξίδια εμπειριών. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού έχει στρέψει την προσοχή του στον τουρισμό δραστηριοτήτων. Με βάση την έρευνα του Ecotourism, 2009 (Principles and Practices, UK CABI Publ.), το 1/5 του παγκόσμιου τουριστικού κεφαλαίου προέρχεται από τον τουρισμό δραστηριοτήτων στη φύση. Πάνω από 45 δραστηριότητες πραγματοποιούνται στη φύση, και γύρω από αυτές έχουν κατασκευαστεί σύγχρονες εγκαταστάσεις (χιονοδρομικές πίστες, μαρίνες, ξενοδοχειακές

μονάδες κ.ά.). Η ευαισθητοποίηση λοιπόν ως προς τη «διατήρηση του περιβάλλοντος» σε μια ανεκτή τουλάχιστον κατάσταση δεν είναι ένα θέμα για εφήβους ή ακτιβιστές μόνο, όπως δηλώνουν όσοι το απαξιώνουν. Εάν δεν στραφούμε εγκαίρως στην κατανόηση του βασικού παράγοντα για τη ζωή μας, για τον τουρισμό και για την οικονομία μας, η αδράνεια θα μας αναγκάσει να στραφούμε και μάλιστα με απόλυτο τρόπο.

Ο Τουρισμός δεν υπάρχει χωρίς τους ανθρώπους. Δεν υπάρχει χωρίς τη φύση. Δεν υπάρχει χωρίς τη Γη.

Από τη μια είναι χρέος της Πολιτείας να το κατανοήσει αυτό και να συμβάλει στο ουσιαστικό πρόβλημα της ζωής μας, δημιουργώντας άμεσες παρεμβάσεις και συνέργειες, σε κοινό μέτωπο με όσα υπουργεία και φορείς σχετίζονται – είναι όμως και χρέος του καθενός από εμάς να αποκτήσουμε συνείδηση και ευθύνη γι’ αυτό το θέμα.

Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες και οι διοργανωτές ταξιδιών χρειάζονται τη Γη για να δουλέψουν. Δεν

μπορούν να δημιουργήσουν τουρισμό έξω από αυτήν. Δεν μπορούμε να μιλάμε για «οικονομία» και για «αριθμούς αφίξεων», του υπ’ αριθμ. 1 ισχυρότερου οικονομικού κλάδου της Ελλάδας, εάν δεν λάβουμε υπ’ όψιν μας τον ισχυρότερο παράγοντα που εξάγουμε: τη φύση της.

*Λύσανδρος Τσιλίδης
Πρόεδρος Ομοσπονδίας FedHATTA*

Αειφορία στον τουρισμό - πρόκληση αλλά και απαίτηση

Η αειφορία στον τουρισμό είναι πλέον πρόκληση αλλά και απαίτηση από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού καθώς και από τα Ηνωμένα Έθνη. Βασικό σκοπός των προγραμμάτων Galáxia Σημαία και Green Key είναι η ενθάρρυνση τόσο των επιχειρήσεων προς την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση όσο και η εκπαίδευση του προσωπικού και επισκεπτών σε καλές περιβαλλοντικές πρακτικές.

Ο τουρισμός, αλλά και όλες οι δραστηριότητες γύρω από αυτόν, αλληλεπιδρούν άμεσα με το πολιτιστικό περιβάλλον που είναι και το κοινό μας σπίτι. Για να έχουμε απτά αποτελέσματα πάνω στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης στον κλάδο μας πρέπει να είμαστε όλοι ενημερωμένοι.

Η εκπαίδευση όλων των εργαζομένων στα πρότυπα, τους όρους και τα κριτήρια που οδηγούν στη βιωσιμότητα είναι προϋπόθεση των περιβαλλοντικών προγραμμάτων, όπως είναι η Galáxia Σημαία και το Green Key. Μέσα από την εφαρμογή των κριτηρίων τους μαθαίνουμε να εφαρμόζουμε καλές πρακτικές για το περιβάλλον.

Έχουν ειπωθεί πολλά για τη βιώσιμη ανάπτυξη αλλά έχουν εφαρμοστεί ελάχιστα από αυτά. Το καταστροφικό μοντέλο ανάπτυξης που ακολούθησε η βιομηχανική εποχή, το οποίο βασίζεται στην αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, έχει ακολουθηθεί σε μεγάλο βαθμό και στον τουρισμό, ενώ οι καταστροφικές του επιπτώσεις είναι ήδη ορατές και επιδεινούμενες τα τελευταία τριάντα χρόνια. Ακριβώς γι’ αυτό ξεκίνησε η αναζήτηση μοντέλων που θα εξασφάλιζαν τη βιωσιμότητα και την αειφορία. Τα μοντέλα αυτά συνιστούν τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία, αν και έχει γίνει πλέον γνωστή ως τρόπος και στόχος ζωής, ελάχιστα έχουν γίνει για την εφαρμογή της. Ωστόσο, είναι επεί-

γον πλέον να ενημερωθούμε και να δραστηριοποιηθούμε ώστε να απολαύσουμε και τα βραχυπρόθεσμα, άμεσα αντιληπτά οφέλη, αλλά να εξασφαλίσουμε και τα μακροπρόθεσμα

Τα προγράμματα Galáxia Σημαία και Green Key υποστηρίζουν την ανάπτυξη με βιωσιμότητα, δίνοντας έμφαση στη συνεργασία και στήριξη της τοπικής κοινωνίας και τη φροντίδα του παράκτιου περιβάλλοντος.

Μέσα στο πλαίσιο της Εταιρικής και Κοινωνικής Ευθύνης κάθε επιχειρηματίας θα πρέπει να βρίσκεται κοντά στην τοπική κοινότητα και να την υποστηρίζει. Αυτό μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους: Είτε να απασχολούν άτομα από την τοπική κοινωνία, είτε να χρησιμοποιούν και να προωθούν τα τοπικά προϊόντα της περιοχής που εδρεύει η επιχείρησή τους. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η τοπική κοινωνία, δυναμώνει οικονομικά, γίνεται συμμέτοχος της ανάπτυξης της επιχείρησης και εξασφαλίζεται μία ισότιμη σχέση κέρδους (win win) μεταξύ επιχείρησης και τοπικής κοινωνίας. Ταυτόχρονα, ενισχύεται το περιβάλλον, καθώς αποφεύγονται οι μετακινήσεις προϊόντων, υπάρχει αμοιβαίο οικονομικό όφελος και, εφόσον τηρούνται καλές περιβαλλοντικές πρακτικές, επωφελείται το περιβάλλον και τελικά όλοι όσοι ζουν και δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Προγράμματα όπως το Green Key, που δεν εστιάζουν μόνο στις δραστηριότητες που έχουν να κάνουν με την εξοικονόμηση νερού, ενέργειας, διαχείρισης απορριμμάτων αλλά και με την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να υποστηρίξουν την τοπική κοινωνία, αποδεικνύουν πόσο σημαντικός είναι ο σύνδεσμος όλων αυτών για την επιτυχία.

*Γιώργος Πελεκανάκης
Πρόεδρος Πανελληνίας Ομοσπονδίας
Διευθυντών Ξενοδοχείων*

ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ

Η Γαλάζια Σημαία, σύμβολο περιβαλλοντικής ανάπτυξης και εργαλείο ευαισθητοποίησης

Η ΕΕΠΦ είχε την τύχη να ιδρυθεί από μian ομάδα σημαντικών προσωπικοτήτων με βαθιά γνώση και αγάπη για την ελληνική φύση, αλλά και με τη βούληση να ενεργήσουν με κάθε τρόπο στο πλαίσιο των καταστατικών της σκοπών για την εμπέδωση διοικητικών πράξεων και νομοθετικών ρυθμίσεων που συνεισέφεραν επιτυχώς στην προστασία της. Το αποκορύφωμα της εποχής εκείνης υπήρξε η 35ετής, πολύπλευρη και με διεθνή αναγνώριση δραστηριότητα του Βύρωνα Αντίπα, με τη συμμετοχή της Εταιρίας σε διεθνείς οργανισμούς, που συνέβαλαν στην υποστήριξη των προσπαθειών της.

Για την εκπλήρωση ωστόσο των καταστατικών της στόχων, η Εταιρία είχε συναίσθηση του γεγονότος ότι, πέραν των παρεμβάσεων και εισηγήσεων λήψης μέτρων προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, ήταν απαραίτητη και η ενεργός συμμετοχή του ευρύτερου κοινού στις προσπάθειες, ώστε να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα. Έπρεπε η αντίληψη για την αξία της φύσης και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει από την ανθρώπινη παρέμβαση να προωθηθεί στο κοινό, πείθοντάς το για την απόλυτη αναγκαιότητα αλλά και την αμοιβαία ωφελιμότητα της σύμπραξής του.

Γι' αυτό και, όταν οι συνθήκες το επέτρεψαν, η Εταιρία ανέλαβε ενεργό δράση στον τομέα της συστηματικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, ξεκινώντας φυσικά από τη μαθητική ηλικία, αλλά με στόχευση και στο ευρύτερο κοινό. Έγινε ενεργό μέλος του Ιδρύματος για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (FEE) και ανέλαβε τη διαχείριση των σχετικών διεθνών προγραμμάτων του ως ο Εθνικός Χειριστής τους στην Ελλάδα.

Ανάμεσα σε αυτά ήταν βεβαίως οι «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Από το 1992, με πρωτοβουλία της Αλίκης Βαβούρη, η οποία διετέλεσε και μέλος του ΔΣ του FEE ως εκπρόσωπος της Εταιρίας, η ΕΕΠΦ συνέχισε, εξειδίκευσε και επέκτεινε το ως τότε έργο της HELMERA, παρά τα περιορισμένα μέσα της εποχής. Σε αυτό συνέτεινε η αμέριστη υποστήριξη αυτής της δράσης από τον Πιερ Μπρούσαλη, αντιπρόεδρο τότε του ΔΣ. Βοηθός της κας Βαβούρη ήταν το νεαρό τότε στέλεχος της Εταιρίας Θοδωρής Κακαριιάς.

Η Γαλάζια Σημαία, όπως λέγεται το πρόγραμμα από το 2000 που έγινε διεθνές, αποτέλεσε σύντομα την κορωνίδα των δράσεων της Εταιρίας στον τομέα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης. Είναι ένα πρόγραμμα που συνδυάζει τη σωστή οργάνωση και αειφορική διαχείριση με την ευχάριστη για τους χρήστες των ακτών εμπειρία και την ασφάλειά τους, αλλά και με την προώθηση των περιβαλλοντικών αξιών που αποτελούν τη βάση όλων των απαιτούμενων προϋποθέσεων βράβευσης μιας ακτής.

Με την κατάλληλη προβολή και τη σωστή καμπάνια ενημέρωσης των εμπλεκομένων στο πρόγραμμα δημοσίων, δημοτικών και ιδιωτικών φορέων, η Γαλάζια Σημαία στην Ελλάδα αναπτύχθηκε αλματώδως και την έφεραν σύντομα δεύτερη παγκοσμίως σε αριθμό βραβευμένων ακτών. Είναι μια θέση που την αξίζουν οι ελληνικές ακτές και οι διαχειριστές τους.

Συνεχίζοντας την τόσο επιτυχημένη δράση της Αλίκης Βαβούρη, τη Γαλάζια Σημαία διαχειρίζεται, από το 2008, η, τα τελευταία προηγούμενα χρόνια στενή συνεργάτης της, Δαρεία-Νεφέλη Βουρ-

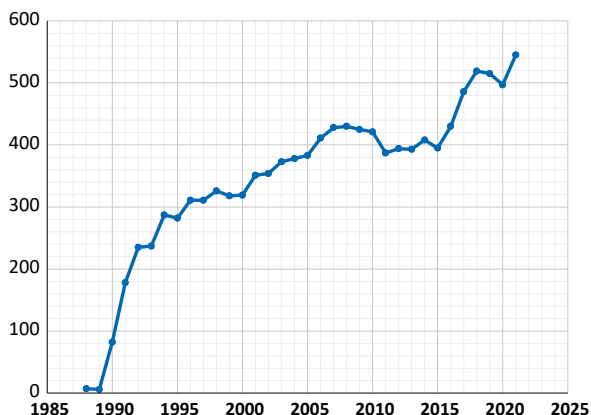
Στιγμιότυπο από την υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας με το Υπουργείο Τουρισμού το 2013 στον Αστέρα Βουθιαγμένης. Από αριστερά: Αναστάσιος Λιάσκος, Νίκος Πέτρου, Όλγα Κεφαλογιάννη και Λεωνίδας Κόλλιας

δομπά. Στον σημαντικό γραμματειακό τομέα του προγράμματος πάντα ο Θοδωρής Κακαρνιάς και, σχετικά πρόσφατο νέο δραστήριο στέλεχος, η Χριστίνα Στράτη. Είναι μια ιδιαίτερος αποτελεσματική ομάδα σε ένα δύσκολο στη διαχείριση και πολύπλοκο πρόγραμμα.

Πέραν της κάλυψης του περιβαλλοντικού της στόχου, η διαχείριση της Γαλάζιας Σημαίας αποτέλεσε για την Εταιρία και σημαντική πηγή αναγκαίων πόρων. Με πρωτοβουλία του Μάκη Απέργη, τότε Γενικού Γραμματέα, η Alpha Bank, αντιλαμβανόμενη τη σημασία της ευρύτατης προβολής της μέσω του προγράμματος, διετέλεσε επί μία δεκαετία (2000-2009) ο αποκλειστικός χορηγός του. Αυτό συνέβαλε στη δυνατότητα ανάπτυξης από την Εταιρία και νέων δραστηριοτήτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η δυνατότητα άμεσης συνεργασίας με τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Εταιρίας οδήγησε στην ενεργό συμμετοχή το-

Αριθμός βραβευμένων με τη Γαλάζια Σημαία ακτών στην Ελλάδα ανά έτος

πικών παιδικών ομάδων στις ετήσιες εκδηλώσεις βράβευσης των ακτών, συνεισφέροντας, πέραν της έκδηλης ικανοποίησης των παιδιών από τη συμμετοχή τους σε ένα σημαντικό γεγονός, στην ευαισθητοποίησή τους για τις αξίες της συστηματικής περιβαλλοντικής οργάνωσης και διαχείρισης.

Η μεγάλη επιτυχία των στόχων της Γαλάζιας Σημαίας οδήγησε στην αποδοχή, από το ΔΣ της Εταιρίας, της εισήγησής μου, ως τότε γενικού γραμματέα με ευθύνη για το πρόγραμμα, να αναλάβει η Εταιρία τη διαχείριση και του προγράμματος Green Key του FEE, που απευθύνεται στις ξενοδοχειακές και συναφείς επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Στόχος του είναι η εμπέδωση στην επιχείρηση, στο προσωπικό και στους πελάτες της συνειδητής διαχείρισης με απόλυτα περιβαλλοντικούς όρους, προσφέροντας παράλληλα ευλόγως προσδοκώμενα θετικά οικονομικά αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο της οργάνωσης της Εταιρίας ήταν βέβαια φυσικό τα δύο αυτά, συγγενή ως προς τον στόχο τους προγράμματα, να αναπτύξουν συνεργείες, εφόσον απευθύνονται και συνεργάζονται με αντίστοιχους φορείς του δημόσιου τομέα αλλά και των επαγγελματιών.

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η Γαλάζια Σημαία αποτελεί εξαιρετικό και αποτελεσματικό τρόπο προβολής της χώρας μας παγκοσμίως, ενισχύοντας πρόσθετα και τον δηλωμένο, απολύτως αναγκαίο στόχο της επιδίωξης ανάπτυξης στη χώρα μας ποιτικού τουρισμού με περιβαλλοντική χροιά.

Όταν οι σημερινές δύσκολες διεθνείς και τοπικές συνθήκες το επιτρέψουν, πρέπει να θεωρείται εφικτός ο στόχος περαιτέρω ένταξης στο πρόγραμμα πλήθους άλλων από τις πανέμορφες ακτές της χώρας μας. Η επιδίωξη της πρώτης θέσης στον κόσμο για τις ελληνικές βραβευμένες με τη Γαλάζια Σημαία ακτές δεν αποτελεί ουτοπία, αρκεί να υπάρχει πίστη στον στόχο αλλά και η δέουσα υποστήριξη από τους δημόσιους φορείς και τους επαγγελματίες. Η ΕΕΠΦ και τα στελέχη του προγράμματος μπορούν...

Είμαι ευγνώμων και παραμένω ιδιαίτερος ευτυχής για την καθ' οιονδήποτε τρόπο συμμετοχή μου στον κόσμο της Γαλάζιας Σημαίας. Είχα την τύχη της γνωριμίας και στενής συνεργασίας με τα αξιαδικά μας στελέχη, αλλά και με πολλούς διαχειριστές του προγράμματος από άλλες χώρες κατά τις διεθνείς συναντήσεις στις οποίες συμμετείχα. Και χαίρω ιδιαίτερος που η αρμοδιότητα στο ΔΣ της Εταιρίας για τη Γαλάζια Σημαία βρίσκεται στα χέρια του αγαπητού φίλου και προέδρου Νίκου Πέτρου. ■

Λεωνίδας Κόλλιας

Μέλος ΔΣ (1997-2015) και Γενικός Γραμματέας της ΕΕΠΦ (2007-2014)

Υπεύθυνος για τη Γαλάζια Σημαία έως το 2015 και για το Green Key 2009-2015

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης και το FEE τη δεκαετία του '90

Το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία εισήγαγε στην Ευρώπη το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση το 1987. Την εποχή εκείνη η συντομογραφία είχε και ένα τρίτο E –FEEE–, μια και το όνομα ήταν Foundation for Environmental Education in Europe.

Λόγω της σημαντικής υποστήριξης της Γαλάζιας Σημαίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το FEEE χρειάστηκε να προσκαλέσει και άλλες χώρες, πέρα από τους τέσσερις ιδρυτές του, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ισπανία και τη Δανία. Έτσι, το 1987 ξεκίνησε η υλοποίηση του προγράμματος σε 10 χώρες.

Στην Ελλάδα, τη διαχείριση του προγράμματος ανέλαβε αρχικά η HELMERA και τη διατήρησε για πέντε χρόνια. Μετά από έντονη κριτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το πρόγραμμα, η HELMERA αποφάσισε να το εγκαταλείψει και το FEEE χρειάστηκε να βρει επειγόντως έναν αξιόπιστο οργανισμό για να το αναλάβει. Ευτυχώς, τότε παρουσιάστηκε, με μεγάλο ενθουσιασμό, η ΕΕΠΦ, που εντάχθηκε στα μέλη του FEEE το 1992.

Θυμάμαι ότι εκείνη τη χρονιά ήταν κρίσιμη για το μέλλον της Γαλάζιας Σημαίας, καθώς αποφασίστηκε ότι όλες οι χώρες θα έπρεπε να πληρούν απολύτως τα ίδια κριτήρια σε όλη την Ευρώπη, από την έναρξη της κολυμβητικής περιόδου. Μια από τις μεγαλύτερες δυσκολίες ήταν η δυνατότητα λήψης δειγμάτων και σωστής μεταφοράς τους σε εξουσιοδοτημένα εργαστήρια για ανάλυση, αλλά και η συχνότητα των δειματοληψιών. Αυτό ήταν ιδιαίτερα εμφανές στην Ελλάδα λόγω της γεωγραφίας της χώρας και των πολλών νησιών, αλλά και της έλλειψης κατάλληλων εργαστηρίων.

Χρειάστηκαν κάποια χρόνια και αρκετές συναντήσεις με υπουργούς και στελέχη του Υπουργείου Περιβάλλοντος για να λυθούν τα προβλήματα. Προτείναμε διάφορες λύσεις και δεχτήκαμε την εξαίρεση από τα σχετικά κριτήρια για μερικά χρόνια, μέχρις ότου το ΥΠΕΧΩΔΕ υιοθετήσει μια οριστική πολιτική για το θέμα, όπως και έγινε.

Αυτό είναι για εμένα ένα από τα χαρακτηριστικά παραδείγματα του πώς η ΕΕΠΦ, το FEEE και ο διεθνής συντονιστής του προγράμματος, σε αγα-

στή συνεργασία, μπόρεσαν να αλλάξουν ένα εθνικό σύστημα προς το καλύτερο. Γιατί μετά από λίγα χρόνια υπήρχαν εξουσιοδοτημένα εργαστήρια, σύστημα μεταφοράς των δειγμάτων και κεντρικός έλεγχος της διαδικασίας.

Θυμάμαι επίσης ότι υπήρχε κατά καιρούς αρκετή κριτική στα τοπικά μέσα ενημέρωσης για το ότι οι διεθνείς μας ρήσεις ήταν απροειδοποίητες, σε γνώση μόνο της συντονίστριας Αλίκης Βαβούρη. Κάπου στα μέσα της δεκαετίας του 1990 πέρασα μια

εβδομάδα στην Κρήτη κάνοντας ελέγχους και ενημέρωση για τα ευρήματά μου την Αλίκη. Εκείνη επικοινωνήσε με τους δήμους και τους ζήτησε να διορθώσουν τις ελλείψεις μέσα σε δύο μέρες, κάτι που, αν και υποσχέθηκαν, δεν το τήρησαν πάντα. Έτσι, όταν επισκεφθήκα πάλι τις ακτές και μαρίνες δύο μέρες αργότερα διαπίστωσα ξανά ελλείψεις, τις οποίες ανέφερα στην Αλίκη και εκείνη ενημέρωσε τους δήμους ότι ο διεθνής ρητής βρήκε πάλι αδυναμίες. Μερικοί θεώρησαν εξωφρενικό ότι ένας άγνωστος επισκέπτεται τις ακτές τους και κάποιοι εφημερίδες έγραψαν για «φαντάσματα» που ελέγχουν τη συμμόρφωση. Τελικά όμως, όλα διορθώθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις μας!

Η ΕΕΠΦ έγινε γρήγορά δραστήριο μέλος του FEEE, αναλαμβάνοντας μεγάλες υποχρεώσεις. Το 1995 ήταν μεταξύ των λίγων χωρών (τέσσερις για κάθε πρόγραμμα) που ξεκίνησαν την πιλοτική υλοποίηση των Νέων Δημοσιογράφων για το Περιβάλλον και των Οικολογικών Σχολείων. Και μόλις τρία χρόνια μετά την έναρξή της, ανέλαβε το βαρύ φορτίο της διοργάνωσης της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης, με μεγάλη επιτυχία στην Κόρινθο.

Καταλήγοντας, θέλω να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια στην ΕΕΠΦ για τα 70 χρόνια συνεχούς δραστηριότητάς της, τις ευχαριστίες μου για τη γόνιμη συνεργασία και την εποικοδομητική συνεισφορά της και τις ευχές μου για ένα καλύτερο μέλλον τόσο της ΕΕΠΦ όσο και του περιβάλλοντος γύρω μας.

Jan Eriksen
Διευθυντής του FEE, 1990-1996
Αντιπρόεδρος, 1996-2004
Πρόεδρος, 2004-2016

Τα πρώτα βήματα της Γαλάζιας Σημαίας στην Ελλάδα

Η Ελληνική Ένωση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος, γνωστή ως HELMEPA, ανέλαβε τον ρόλο του εθνικού συντονιστή του προγράμματος Γαλάζια Σημαία το 1987, κατόπιν πρότασης της Εθνικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Έτους Περιβάλλοντος της ΕΟΚ.

Η Γαλάζια Σημαία απονεμήθηκε την πρώτη χρονιά σε 51 ακτές στην Ελλάδα, κατά τη διάρκεια επίσημης εκδήλωσης, την 4η Σεπτεμβρίου 1987, στο Α/Γ ΔΕΣΒΟΣ του Πολεμικού Ναυτικού, παρουσία του Προέδρου του Ελληνικού Κοινοβουλίου κ. Ιωάννη Αλευρά, του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Ευάγγελου Γιαννόπουλου, Ευρωπαίων αξιωματούχων και εκπροσώπων ΟΤΑ.

Επίσης, τον Σεπτέμβριο 1990 φιλοξενήθηκε στη Σύρο η πρώτη συνάντηση των εθνικών συντονιστών του προγράμματος Γαλάζια Σημαία από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, με τους οποίους η συνεργασία ήταν από την αρχή ιδιαίτερα θερμή και αγαστή.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από τη HELMEPA

για πέντε χρόνια, μέχρι τον Σεπτέμβριο 1991, σε συνεργασία με τα Υπουργεία Εμπορικής Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ) και τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ).

Το 1991, η HELMEPA παρέδωσε τη σκυτάλη του εθνικού συντονιστή του προγράμματος στην Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, με την Ελλάδα στην κορυφή της παευρωπαϊκής λίστας, με 186

Γαλάζιες Σημαίες.

Όλοι μας στη HELMEPA χαιρόμαστε που το πρόγραμμα συνεχίζει την πετυχημένη του πορεία στη χώρα μας, υπό τον συντονισμό της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας τη Φύσης, εκπληρώνοντας τους σκοπούς του, που είναι η τήρηση αυστηρών προδιαγραφών σε θέματα περιβάλλοντος και ασφάλειας σε ακτές και μαρίνες, καθώς και η περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση.

*Κώστας Τριανταφύλλου
επικεφαλής Στρατηγικής και Ανάπτυξης, HELMEPA*

30 χρόνια Γαλάζια Σημαία - αναμνήσεις μιας συναρπαστικής διαδρομής

Η γνωριμία μας με την ΕΕΠΦ άρχισε στο τέλος του 1991, με την ανάληψη από την Αλίκη της οργάνωσης και εφαρμογής του προγράμματος του FEE Γαλάζια Σημαία. Από την αρχή παρουσιάστηκαν αρκετές δυσκολίες για να πειστεί η τοπική αυτοδιοίκηση να αποδεχτεί και να προχωρήσει το πρόγραμμα χωρίς κάποια οικονομική βοήθεια από την ΕΟΚ, τότε, ή το κράτος. Ακόμη και μέσα στην ΕΕΠΦ υπήρξαν αμφιβολίες για τη σκοπιμότητα και τη συμβατότητα του προγράμματος αυτού με τους σκοπούς της Εταιρίας. Ευτυχώς, οι προσπάθειες του Πέτρου Μπρούσαλη αλλά και του ΕΟΤ τελεσφόρησαν, και οι προσπάθειες του προσωπικού και εθελοντών που βοήθησαν είχαν σαν αποτέλεσμα τη Ελλάδα, από το πρώτο έτος συμμετοχής στο FEE, να καταλάβει τη δεύτερη θέση σε αριθμό βραβευμένων ακτών. Δουλέψαμε όμως πάρα πολύ για να το καταφέρουμε αυτό. Οργώναμε όλη την Ελλάδα τα καλοκαίρια κάνοντας αξιολογήσεις σε ακτές και μαρίνες. Δώσαμε πολλές μάχες για να πείσου-

με τις τοπικές αρχές αλλά και τους κατά τόπους λιμενάρχες για τη σπουδαιότητα της Γαλάζιας Σημαίας. Σε μια περιοδεία μας για επιθεώρηση βραβευμένων ακτών διαπιστώσαμε ότι μια ακτή δεν είχε υψωμένη τη Γαλάζια Σημαία της. Από τη σχετική αναζήτηση διαπιστώθηκε ότι η σημαία είχε χαθεί. Συνεχίζοντας την περιοδεία μας ανακαλύψαμε με έκπληξη ότι μια ακτή που δεν την είχαμε στον πίνακά μας είχε υψωμένη Γαλάζια Σημαία. Μετά από έρευνα συμπεράναμε ότι η σημαία αυτή ήταν η σημαία που είχε χαθεί από την ακτή που προαναφέραμε. Ένας ταβερνιάρης την είχε τοποθετήσει μπροστά από το παραθαλάσσιο μαγαζί του

για να προσελκύει πελάτες, κυρίως αλλοδαπούς, που επισκέπτονταν σε μεγάλο αριθμό την περιοχή αυτή. Λίγες μέρες πριν την επίσημη ανακοίνωση των βραβευμένων ακτών και μαρινών είμαστε ευτυχείς που ανήκουμε στη μεγάλη οικογένεια της ΕΕΠΦ και συμβάλουμε κι εμείς στο τεράστιο έργο που έγινε όλα αυτά τα χρόνια, και ιδιαίτερα στους τομείς του βιώσιμου τουρισμού.

*Αλίκη Βαβούρη
Υπευθυνη συντονισμού προγραμμάτων Γαλάζια
Σημαία (1992-2008) και Green Key (2009-2011)
Δημήτρης Βαβούρης,
Αξιολογτής προγράμματος Γαλάζια Σημαία*

Πώς η «Γαλάζια Σημαία» μπορεί να βοηθήσει να σωθούν τα χελωνάκια Καρέττα (*Caretta caretta*)

Ο Σύλλογος ΑΡΧΕΛΩΝ ιδρύθηκε το 1983 με σκοπό την προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους στην Ελλάδα. Ο ΑΡΧΕΛΩΝ σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις προστασίας της θαλάσσιας χελώνας, συνδυάζοντας το επιστημονικό έργο με τον εθελοντισμό και στοχεύοντας στην κινητοποίηση της κοινωνίας μέσω της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης για έναν καλύτερο και βιώσιμο πλανήτη. Περισσότεροι από 500 εθελοντές από όλο τον κόσμο συμμετέχουν κάθε χρόνο στα προγράμματα πεδίου και στη λειτουργία του Κέντρου Διάσωσης Θαλασίων Χελωνών του ΑΡΧΕΛΩΝ.

Εδώ και αρκετά χρόνια ο ΑΡΧΕΛΩΝ συμμετέχει στην Εθνική Επιτροπή Κρίσεων του Προγράμματος Γαλάζια Σημαία. Η συμμετοχή αυτή κάθε άλλο παρά τυχαία είναι. Η Γαλάζια Σημαία αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύμβολο ποιότητας, το οποίο δεν αφορά μόνο στην εξαιρετική ποιότητα των υδάτων, αλλά αντίθετα απαιτεί την εκπλήρωση πληθώρας κριτηρίων, που σχετίζονται με την καθαριότητα, την ασφάλεια των λουόμενων, τη σωστή ενημέρωση και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών της ακτής, την προστασία των παραλιών και τη βιώσιμη διαχείρισή τους.

Οι διαχειριστές των ακτών (δήμοι ή ιδιωτικές επιχειρήσεις) που συμμετέχουν εθελοντικά στο πρόγραμμα, γνωρίζουν ότι για να αποκτήσουν και να διατηρήσουν τη Γαλάζια Σημαία, οφείλουν να προσαρτήσουν το ευαίσθητο παράκτιο οικοσύστημα, να ακολουθήσουν πιστά ορισμένα διαχειριστικά μέτρα και φυσικά να βοηθήσουν στην ευαισθητοποίηση των πελατών τους, ώστε να μην παρεμποδιστεί ο ευαίσθητος κύκλος αναπαραγωγής του προστατευόμενου είδους και οι παραλίες που γίνονται οι φωλιές και εκκολάπτονται τα χελωνάκια να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση. Με άλλα λόγια, η Γαλάζια

Σημαία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προστασία των παραλιών όπου κάνει τις φωλιές της η θαλάσσια χελώνα Καρέττα (*Caretta caretta*), όπως είναι οι παραλίες Ζακύνθου και Κεφαλονιάς στο Ιόνιο, του Κυπαρισσιακού Κόλπου, του Λακωνικού Κόλπου, της Κορώνης, της Νεάπολης και της Μονεμβασιάς στην Πελοπόννησο, του Ρεθύμνου, των

Χανίων και του Κόλπου της Μεσσαράς στην Κρήτη.

Για τον ΑΡΧΕΛΩΝ, η Γαλάζια Σημαία αποτελεί έναν εν δυνάμει σημαντικό «συνδεδειγμένο κρικό» μεταξύ της ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος της χώρας μας και της ανάγκης για προστασία του πολύ ευαίσθητου είδους και των βιοτόπων αναπαραγωγής του.

Μερικές πληροφορίες για τις θαλάσσιες χελώνες: Από τα 7 είδη στον κόσμο, μόνο 3 απαντώνται τακτικά στη Μεσόγειο (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas* και *Dermochelys coriacea*). Από αυτά τα 3 είδη μόνο η Καρέττα φωτοκεί στην Ελλάδα, όμως η χώρα μας φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό φωλιών του είδους από τις υπόλοιπες μεσογειακές χώρες. Εκτιμάται ότι σχεδόν το 50% των φωλιών της Καρέττα γίνεται στις ελληνικές παραλίες. Αν και η Καρέττα είναι θαλάσσιο είδος, ο κύκλος ζωής της συνδέεται στενά με τη στεριά, διότι τα ενήλικα θηλυκά άτομα κάνουν τις φωλιές τους σε συγκεκριμένες παραλίες. Πρόκειται για ένα πολύ ευαίσθητο είδος, η επιβίωση του οποίου εξαρτάται κυρίως από τον αριθμό των νεοσσών που εισέρχονται στον πληθυσμό. Μόνο ένας πολύ μικρός αριθμός νεοσσών καταφέρνει να ενηλικιωθεί, που σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις μπορεί να κυμαίνεται από 1:1000 μέχρι 1:10.000. Το 2021 ο ΑΡΧΕΛΩΝ εντόπισε και προστάτησε πάνω από 7.200 φωλιές στις ελληνικές παραλίες.

Παναγιώτα Θεοδώρου
Συντονίστρια Νορμικών & Θεσμικών Θεμάτων,
ΑΡΧΕΛΩΝ, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής
Κρίσεων του Προγράμματος Γαλάζια Σημαία

Γαλάζια Σημαία, ένας θεσμός με πυρήνα το περιβάλλον και τον άνθρωπο

Στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό είμαστε ένθερμοι υποστηρικτές και οπαδοί του προγράμματος Γαλάζια Σημαία, καθώς πρόκειται για ένα εθελοντικό πρόγραμμα και ως τέτοιο ταυτίζεται απόλυτα με μία από τις θεμελιώδεις αρχές του Κινήματός μας που είναι ο Εθελοντισμός.

Η σημασία του εν λόγω θεσμού είναι τεράστια. Τα αυστηρά κριτήρια του προγράμματος δίνουν έμφαση στην όσο το δυνατόν μικρότερη επιβάρυνση του περιβάλλοντος στις ακτές, συμβάλλοντας τα μέγιστα τόσο στην κοινωνικά επωφελή και οικονομικά βιώσιμη διαχείρισή τους όσο και στην ενεργό συνεισφορά όλων μας στη φροντίδα και τη διατήρηση του περιβάλλοντος, των ακτών που θα κληροδοτήσουμε στις επόμενες γενιές. Παράλληλα, βοηθά στην αειφόρο ανάπτυξή τους και στοχεύει στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού για να επιτευχθεί η απαιτούμενη κοινωνική συναίνεση και συμμετοχή.

Όλοι γνωρίζουμε ότι οι παράκτιες ζώνες παρουσιάζουν μεγάλη τρωτότητα έναντι των κινδύνων που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή. Στον ΕΕΣ ασχολούμαστε ιδιαίτερα με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, σε διεθνές μάλιστα επίπεδο. Έναντι λοιπόν αυτών των απειλών, παράλληλα με τα άμεσα μέτρα προστασίας, χρειάζεται να γίνουν οι κατάλληλες ανθρωπιστικές δραστηριότητες, φιλικότερες προς το περιβάλλον, κοινωνικά υπεύθυνες και οικονομικά βιώσιμες, με μακροπρόθεσμη προοπτική.

Ως ανήκοντες στην Εθνική Επιτροπή Κρίσεων για το Πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία συμπορευόμαστε πλήρως με την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), με απόλυτη ταύτιση αρχών και θέσεων σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Δρ. Αντώνιος Αυγερινός
Πρόεδρος του Ελληνικού
Ερυθρού Σταυρού

Η ευαισθητοποίηση ως προς τη διατήρηση του περιβάλλοντος είναι βασικό ζήτημα για τον τουρισμό

Τα προγράμματα Γαλάζια Σημαία και Green Key της ΕΕΠΦ αποτελούν ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης της ποιότητας, της ασφάλειας και της περιβαλλοντικής μέριμνας μιας ακτής, ενός τουριστικού λιμένα ή μιας ξενοδοχειακής μονάδας. Τα κριτήρια του προγράμματος οδηγούν στη δημιουργία προτύπων λειτουργίας, τα οποία συνθέτουν και ενσωματώνουν οι Φορείς Διαχείρισης στην πολιτική τους. Με αυτό τον τρόπο η ΕΕΠΦ προσφέρει ουσιαστικό έργο στην ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και ταυτόχρονα στην προστασία του περιβάλλοντος.

Στην πατρίδα μας, με τους αναρίθμητους προορισμούς για τους λάτρεις των σκαφών αναψυχής,

μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τα φυσικά πλεονεκτήματα και τις τεράστιες προοπτικές του yachting, αρκεί η ανάπτυξη του κλάδου να βαδίζει αρμονικά με το σεβασμό στις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον.

Συγχαίρουμε την ΕΕΠΦ, που τόσα χρόνια ακούραστα και με επιμονή εκπροσωπεί και υλοποιεί στη χώρα μας σημαντικά προγράμματα, που συμβάλλουν στη βελτίωση του τουρισμού και την προστασία του περιβάλλοντος.

Η Ένωση Μαρινών Ελλάδας σας ευχαριστεί για τη συμβολή σας και δεσμεύεται να στέκεται στο πλευρό σας.

Σταύρος Κασικάδης
Πρόεδρος Ένωσης Μαρινών Ελλάδας

Μαρίνα Γουβιών, Κέρκυρα

Η Γαλάζια Σημαία ως όχημα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Στο εθελοντικό πρόγραμμα της Γαλάζιας Σημαίας, που πιστοποιεί την προσπάθεια για βιώσιμη διαχείριση των ακτών, εκτός από τους βασικούς δείκτες όπως η ποιότητα των υδάτων της ακτής, προβλέπεται και η οργάνωση δράσεων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δηλαδή εκπαίδευσης για το περιβάλλον, μέσα στο περιβάλλον, προς όφελος του περιβάλλοντος. Η συμπεριληψη αυτού του πυλώνα στον κατάλογο των αυστηρών κριτηρίων φανερώνει το σκεπτικό του προγράμματος για μία ολιστική προσέγγιση της αειφορίας στις παραθαλάσσιες περιοχές.

Οι διαχειριστές των παραλιών έχουν τη δυνατότητα και την υποχρέωση ταυτόχρονα, μαζί με την εφαρμογή περιβαλλοντικά υπεύθυνων πολιτικών, να ευαισθητοποιήσουν την τοπική κοινότητα αλλά και τους επισκέπτες για την ανάγκη προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την προώθηση του οικοτουρισμού. Πολλές φορές έχουν διοργανωθεί βιωματικές δράσεις όπως καθαρισμοί ακτών και βυθού, ενημέρωση για τα κριτήρια απονομής της Γαλάζιας Σημαίας, ευαισθητοποίηση για απειλούμενα είδη χλωρίδας και πανίδας (π.χ. ενημέρωση για περιοχές ωστοκίας της θαλάσσιας χελώνας), για την ανάγκη μείωσης των πλαστικών μίας χρήσης, για την απόρριψη των αποσιγάρων κ.ά.

Η δυνατότητα παροχής μη τυπικής εκπαίδευσης σε πληθυσμό που δεν θα είχε πρόσβαση σε ανάλογη πληροφόρηση (π.χ. τοπικοί επιχειρηματίες, εργατικό προσωπικό, τοπική και ευρύτερη κοινωνία κτλ) είναι πολύ σημαντική, όπως επίσης και η δυνατότητα για επιτόπια εκπαίδευση σε σχέση με το άμεσο περιβάλλον (place-based education) για τη μαθητική κοινότητα. Γι' αυτό τον λόγο οι

διαχειριστές παραλιών, μαρίνων και σκαφών που φέρουν τη Γαλάζια Σημαία συχνά συνεργάζονται με σχολεία και τοπικούς φορείς και διοργανώνουν δράσεις καθαρισμού, καμπάνιες ενημέρωσης κτλ.

Στο μέλλον θα μπορούσε να ενισχυθεί η δράση των προγραμμάτων του Foundation for Environmental Education μεταξύ Γαλάζιας Σημαίας, Οικολογικών Σχολείων και Green Key με δράσεις ενημέρωσης για την ορθολογική χρήση φυσικών πόρων (π.χ. νερού και ενέργειας), του εναλλακτικού τουρισμού, την προώθηση τοπικών προϊόντων, με καμπάνιες για την ανάγκη υιοθέτησης συμπεριφορών αποφυγής παραγωγής θαλασσιών απορριμμάτων, τη χρήση επαναχρησιμοποιούμενων σκευών αντί πλαστικών μίας χρήσης, τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων στα σκάφη βραβευμένα με τη Γαλάζια Σημαία. Οι συνέργειες των φορέων μπορούν να εστιάσουν επίσης και σε δράσεις πολιτισμού με τη διοργάνωση μαθητικών φεστιβάλ για την προβολή των οικολογικών δράσεων των σχολείων, με ανάδειξη παραθαλάσσιων κτιρίων τοπικής αρχιτεκτονικής και οροσμήμων, ακόμα και με παρεμβάσεις μικρής κλίμακας όπως η δημιουργία ανταλλακτικών βιβλιοθηκών στις παραλίες.

Συνεπώς, είναι φανερό ότι στην κατεύθυνση των 17 Στόχων της Αειφόρου Ανάπτυξης όπως διατυπώθηκαν από τον ΟΗΕ, οι εμπλεκόμενοι στο πρόγραμμα της Γαλάζιας Σημαίας μπορούν να λειτουργήσουν συνεργατικά προς μία ισορροπία ανάμεσα στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία.

Βέρα Βορύλλα (Me.d., Ph.D.c)
Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης Ανατ. Αττικής

24 χρόνια αξιολογήσεων της Γαλάζιας Σημαίας για ελληνικές ακτές υψηλής ποιότητας

Έχουν περάσει 24 χρόνια πολλών αξιολογήσεων σε όλη την Ελλάδα και κάθε φορά είναι σαν να 'ναι η πρώτη φορά. Με αγωνία για το αν θα είναι όλα όπως πρέπει, με ένα φτερούγισμα στην καρδιά, με ξεχωριστό ενδιαφέρον και θαυμασμό για το μεγαλείο της ελληνικής φύσης που κάθε φορά απλώνεται μπροστά μου.

Κάθε ώρα, κάθε λεπτό είναι πολλές οι σκέψεις που με κατακλύζουν στην αξιολόγηση μιας παραλίας με Γαλάζια Σημαία.

Αντικειμενικά αναγνωρίζεις ότι ο αυτός ο κορυφαίος διεθνής θεσμός είναι σαν να φτιάχτηκε ειδικά για την Ελλάδα, ώστε να πιστοποιεί αυτό που βλέπουμε και ζούμε καθημερινά σε μία ακτή. Το αγνό φυσικό περιβάλλον, που η Γαλάζια Σημαία έρχεται να πιστοποιήσει, να αναδείξει και να αναβαθμίσει στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Είναι το σημαντικότερο όπλο στην ελληνική φαρέτρα μας, που αποδεικνύει καθαρή θάλασσα, καθαρή ακτή, αξέχαστες διακοπές σε έναν ευλογημένο τόπο διαλεγμένο από τους θεούς.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ σε μία επίσκεψη συζητώντας με έναν ξένο που απολάμβανε τις ολιγοήμερες διακοπές του την κουβέντα του «...γι' αυτό στην Ελλάδα είχατε 12 Θεούς και αρκετούς ημίθεους με υπερφυσικές δυνάμεις, ένας μόνο δεν θα μπορούσε να φτιάξει αυτό τον όμορφο τόπο».

Είναι απίστευτο προνόμιο να επισκέπτεσαι κάθε χρόνο τις ωραιότερες παραλίες της χώρας μας, να τις ζεις και να διαπιστώνεις αν πληρούνται τα αυστηρά κριτήρια που έχουν τεθεί.

Γαλάζια Σημαία είναι εξαιρετική ποιότητα υδάτων, δημόσια υγεία, καθαριότητα, άνετη πρόσβαση σε όλους χωρίς εξαιρέσεις, ασφάλεια χωρίς εκπώσεις και φυσικά προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και παράλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Κάθε κριτήριο έχει τη σημασία του και η τήρησή του κατοχυρώνει την ποιοτικότερη ανάδειξη του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Αναλογίζομαι πολλές φορές για το ποιες άλλες χώρες μπορούν να έχουν τον συνδυασμό του φυσικού κάλους και της τήρησης αυστηρών κριτηρίων. Προφανώς ελάχιστες. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο πως είμαστε σταθερά στις πρώτες θέσεις των χωρών με Γαλάζιες Σημαίες παγκοσμίως, και λίγο ακόμα, αναδεικνύοντας τα προφανή οφέλη του προγράμματος και με την υποστήριξη διαχειριστών και τοπικών κοινωνιών, η πρώτη θέση θα είναι γεγονός.

Αυτό άλλωστε με τις παρατηρήσεις του και τους επιτόπιους ελέγχους επιδιώκει κάθε αξιολογητής. Οι αξιολογήσεις που διενεργούνται εδώ και 34 χρόνια είναι μια μεγάλη ευκαιρία για βελτίωση και για επιβεβαίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Δεν ξεχνάμε, ότι πολλοί επισκέπτες της χώρας μας ξεκινούν από την άκρη του κόσμου για να περάσουν εδώ τις διακοπές τους. Έχουν την προφανή απαίτηση, γνωρίζοντας τη Γαλάζια Σημαία, να είναι η ακτή που επιλέγουν για να επισκεφθούν άρτια οργανωμένη καθαρή και ασφαλή, που να τεκμηριώνει την απόφασή τους να έρθουν στη χώρα του ΕΥ ΖΗΝ.

Γιώργης Δ. Θεοδωράτος
Αξιολογητής Προγράμματος

ΥΓ. Τίποτα από τα παραπάνω δεν θα είχα βιώσει αν δεν υπήρχε πριν από 24 χρόνια ένα στέλεχος της ΕΕΠΦ από τους πρωτοπόρους, που μπόρεσε να με εμπνεύσει για το πρόγραμμα και που, ως με συγχωρήσουν οι φίλοι-μέλη της ΕΕΠΦ, θεωρώ κορυφαίο στα περιβαλλοντικά πράγματα της χώρας μας. Κα Αλίκη, ευχαριστώ για το «ταξίδι».

...με πολλή αγάπη, πάθος και ενθουσιασμό

Οι παραλίες ήταν ανέκαθεν ένα από τα αγαπημένα μου μέρη για το καλοκαίρι. Εκεί αναζητούσα τη χαλάρωση και την ψυχική ξεκούραση. Σε κάθε επίσκεψή μου στην παραλία αναρωτιόμουν πόσο καθαρή ήταν η θάλασσα και πόσο ασφαλής ήταν η ακτή. Πολλές φορές έπινα τον εαυτό μου να παρατηρήσει προσεκτικά το περιβάλλον, αναζητώντας την απάντηση σε αυτά τα ερωτήματα.

Το καλοκαίρι του 2008 είχα την ευκαιρία να βρεθώ για άλλη μια φορά σε μια αγαπημένη μου παραλία σε ένα όμορφο νησί των Κυκλάδων. Κάτι διαφορετικό από αυτό που έβλεπα τα προηγούμενα χρόνια τράβηξε την προσοχή μου. Δίπλα σε έναν πίνακα ανέμιζε μια Γαλάζια Σημαία. Μου φάνηκε περίεργο που βρέθηκε εκεί. Ο πίνακας μου κέντρισε το ενδιαφέρον και διαβάζοντας τις τόσο σημαντικές πληροφορίες που πρόβαλε για την περιοχή, το περιβάλλον, τις παροχές για τα ΑμεΑ και πολλά ακόμα, ενθουσιάστηκα.

Η συγκεκριμένη εμπειρία αποτέλεσε το ξεκίνημα για αναζήτηση ακόμη περισσότερων πληροφοριών σχετικά με αυτό που είχα δει στην παραλία. Η αναζήτηση στο διαδίκτυο με οδήγησε στην ιστοσελίδα της ΕΕΠΦ. Διαβάζοντάς την άνοιξε ένα νέο παράθυρο για τις γνώσεις μου και δόθηκαν απαντήσεις σε όσα αναρωτιόμουν και ήθελα να μάθω κάθε φορά που πήγαινα σε κάποια ακτή. Το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία ήταν αυτό που ήθελα πάντα χωρίς να ξέρω ότι υπάρχει. Πίστευα, όπως οι περισσότεροι, ότι η γαλάζια σημαία σημαίνει μόνο καθαρή θάλασσα.

Πάντα μέσα μου αναρωτιόμουν πως μπορούσα να συνεισφέρω σε αυτό το πρόγραμμα. Όπως έχει αναφέρει και ο Πάολο Κοέλο, «Όταν θέλεις κάτι πάρα πολύ, όλο το σύμπαν συνωμοτεί για να το αποκτήσεις/πετύχεις». Αυτό συνέβη και σε εμένα. Σε κάποια παρέα γνώρισα έναν διαχειριστή βραβευμένων ακτών και αμέσως άρπαξα την ευκαιρία για να μάθω περισσότερα. Όταν είδε τον ενθουσιασμό που είχα, την αγάπη μου για τη θάλασσα, το φυσικό της πλούτο και το ενδιαφέρον μου για την προστασία

του περιβάλλοντος, μου πρότεινε να πάμε μαζί στα γραφεία της ΕΕΠΦ. Εκεί γνώρισα την κα Αλίκη Βαβούρη, τη συλλογίστρια του προγράμματος. Το επόμενο βήμα με βρήκε με τον τίτλο της Εθελόντριας Επιθεωρήτριας για το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία.

Ξεκίνησα ένα ωραίο ταξίδι με πολλές επισκέψεις σε βραβευμένες ακτές, σε όλη την Ελλάδα, με πολλές εμπειρίες, με νέες γνώσεις που απέκτησα σε κάθε τόπο και με αυξανόμενο κάθε φορά ενθουσιασμό. Κάθε φορά που επισκέπτομαι μια βραβευμένη ακτή νιώθω απέραντη ευγνωμοσύνη για την ευκαιρία που μου δόθηκε να προσφέρω με πάθος και αγάπη, για την προστασία του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των λουόμενων και ιδιαίτερα τη σωστή οργάνωση της ακτής, μέσω του προγράμματος Γαλάζια Σημαία.

Σίγουρα η όλη διαδικασία δεν είναι εύκολη υπόθεση. Ο χρόνος που θυσιάζει κανείς από τις διακοπές του, την οικογένειά του καθώς η σωματική και η ψυχική κούραση είναι το αποτύπωμα που αφήνει κάθε φορά, σε κάθε επίσκεψη.

Όμως αυτό που πραγματικά έχει γραφτεί «μέσα μου» είναι το πιο σημαντικό. Και αυτό έχει να κάνει με την ηθική ικανοποίηση που νιώθω, μέσω της ανιδιοτελούς προσφοράς μου αλλά και η αίσθηση της κοινωνικής αναγνώρισης για αυτό που κάνω. Πολλές φορές έχω προσπαθήσει να απαριθμήσω όλα αυτά τα οφέλη που εισπράττω, αλλά κάθε φορά χάνω το μέτρημα γιατί πραγματικά αυτά είναι πάρα πολλά. Η θετική ενέργεια που λαμβάνω από τη θάλασσα, την άμμο, τον ήλιο είναι ανεκτίμητη και αναντικατάστατη. Το ίδιο συμβαίνει και με την επικοινωνία που έχω με τους υπεύθυνους των ακτών και πολλές φορές και με τους λουόμενους. Μοιράζομαι μαζί τους την υπερηφάνεια που νιώθουν για τις ακτές τους, όπου κυματίζει η Γαλάζια Σημαία. Συμμερίζομαι τις έντονες προσπάθειες που κάνουν οι διαχειριστές των ακτών γιατί πέρα από τα τυπικά τους καθήκοντα προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους, προκειμένου να διατηρηθούν αυτές οι σημαίες πάνω στους ιστούς τους, αλλά και να προστεθούν κι άλλες σε άλλες παραλίες.

Κρατώ αναλλοίωτες στη μνήμη μου αμέτρητες στιγμές που μου προσφέρει η δουλειά που κάνω κατά τη διάρκεια μιας αξιολόγησης. Το ωραιότερο άλμπουμ με φωτογραφίες που έχω είναι αυτό με τις φωτογραφίες που δεν τράβηξα ποτέ, αλλά κράτησα ακέραια στη σκέψη μου. Οι εικόνες αυτές θα παραμείνουν για πάντα στη σκέψη μου και θα σηματοδοτούν ένα κεφάλαιο στη ζωή μου, όπου αυτό που προσφέρω γίνεται πραγματικά με πολλή αγάπη, πάθος και ενθουσιασμό.

Μπέτη Γαβάλα
Αξιολογήτρια Προγράμματος

Η Γαλάζια Σημαία ενισχύει την εικόνα της χώρας μας αλλά και το μέλλον του τουρισμού

Το ξενοδοχείο μας, το Blue Sea, Beach Resort του ομίλου Διακομιχάλη στην τοποθεσία Ακτή Φαληράκι 5, στο πανέμορφο νησί της Ρόδου, συμμετέχοντας ήδη πάρα πολλά χρόνια στην εξαιρετική αυτή προσπάθεια για την πιστοποίηση και την ανάδειξη των ακτών μας με τη Γαλάζια Σημαία.

Το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία έχει αναβαθμίσει ουσιαστικά την ποιότητα των οργανωμένων ακτών, δεδομένου πως σκοπός του είναι να καταστήσει τις παραλίες μας καλύτερες και ασφαλέστερες για κολύμπι, προστατεύοντας παράλληλα το φυσικό τους περιβάλλον. Το να κερδίσει, πόσο μάλλον να διατηρήσει, μια ακτή για έναν ολόκληρο χρόνο τη Γαλάζια Σημαία είναι μείζονος σημασίας για ολόκληρη την Ελλάδα, όχι μόνο για την εκάστοτε ακτή, καθώς αποτελεί δείγμα ποιοτικού τουρισμού της χώρας. Χάρη στα 29 αυστηρά κριτήρια που, όπως γνωρίζετε, προαπαιτούνται για την απόκτηση της Γαλάζιας Σημαίας, αλλά και χάρη στην άρτια οργάνωση και λειτουργία του ίδιου του θεσμού στην Ελλάδα, ο τουρισμός μας, το περιβάλλον μας και η ελληνική φύση γενικότερα αναβαθμίζονται συνεχώς.

Σε μια εποχή όπου οι τουριστικοί προορισμοί αλλάζουν μορφή και κριτήρια (γνωστοί ως «τεχνητοί παράδεισοι»), η Ελλάδα θα έπρεπε να αξιοποιεί περισσότερο τη φυσική της ομορφιά και να προβάλλει ταυτόχρονα την καθαρότητα και την οργάνωση των ακτών της. Το ενδιαφέρον και οι προσπάθειες όλων μας σε συνεργασία με οργανώσεις όπως είναι η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης μπορούν να επιτύχουν τους συγκεκριμένους στόχους και να αναδείξουν στο μέγιστο την

Ελληνική Φύση και ομορφιά. Η προσωπική μου εμπειρία δείχνει ότι μέσω του προγράμματος της Γαλάζιας Σημαίας το ξενοδοχείο μας αναβαθμίστηκε σημαντικά, καθώς όλοι μας συνειδητοποιήσαμε την αξία της καθαρής και οργανωμένης ακτής, τη σπουδαιότητα αλλά και αναγκαιότητα της προστασίας του φυσικού μας περιβάλλοντος μέσα από ποικίλες δραστηριότητες. Αποκτήσαμε οικολογική συνείδηση, οργάνωση και μεθοδικότητα. Με λίγα λόγια: Γίναμε καλύτεροι!

Κλείνοντας, εύχομαι να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο ο θεσμός της Γαλάζιας Σημαίας, καθώς αποτελεί εγγύηση για την ποιότητα του περιβάλλοντος και ενισχύει την εικόνα της χώρας μας αλλά και το μέλλον του τουρισμού.

Νίκος Θεοδωρίδης, Διευθυντής τεχνικού τμήματος και διαχειριστής του Προγράμματος «Γαλάζια Σημαία», Blue Sea Beach Hotel

Στόχος μας να προσφέρουμε έναν ασφαλή και ποιοτικό προορισμό που κάθε χρόνο βελτιώνεται

Όπως είναι γνωστό, η ΕΕΠΦ χειρίζεται το διεθνές πρόγραμμα για την προστασία των ακτών της Ελλάδας από το 1992 και απονέμει το σύμβολο της Γαλάζιας Σημαίας, ένα σύμβολο ποιότητας, σε πάνω από 49 χώρες σήμερα, που διαρκώς αυξάνονται. Η Γαλάζια Σημαία απονέμεται με αυστηρά κριτήρια σε οργανωμένες ακτές και μαρίνες, που τις διαχειρίζονται παράκτιοι δήμοι, ξενοδοχοί και άλλοι φορείς.

Μία από τις βραβευμένες ακτές, από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, είναι και αυτή της Δημο-

τικής Πλαζ Αλεξανδρούπολης, τη διαχείριση της οποίας έχει η Τουριστική Ιαματική Επιχείρηση του Δήμου Αλεξανδρούπολης.

Τα κριτήρια του προγράμματος για την κάθε υποψήφια προς βράβευση ακτή είναι όλο και πιο αυστηρά και αναμορφώνονται διαρκώς, με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών στις ακτές και τις μαρίνες που βραβεύονται. Τα κριτήρια αυτά πληρούνται και από τη δημοτική πλαζ της Αλεξανδρούπολης, κατά τη λειτουργία της οποίας κάθε χρόνο εξασφαλίζεται:

1. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση και η πληροφόρηση.
2. Η ποιότητα του νερού.
3. Η περιβαλλοντική διαχείριση.
4. Η ασφάλεια των λουομένων, με την παροχή ναυαγσσωστικής κάλυψης, πρώτων βοηθειών, η παροχή υπηρεσιών και η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις.

Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνονται με διάφορες δράσεις, αυστηρούς ελέγχους και συνεργασίες.

Περαιτέρω, ιδίως τα τελευταία χρόνια, η Τουριστική Ιαματική Επιχείρηση του Δήμου Αλεξανδρούπολης επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες, κάνοντας διαρκώς προσπάθεια να βελτιώσει την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, με στόχο τη δυνατότητα αυτόνομης και άνετο βοηθείας έτερου ατόμου χρήση των εγκαταστάσεων. Όλοι έχουμε γεννηθεί ίσοι και όλοι θα πρέπει να απολαμβάνουμε τις χαρές της καθημερινότητάς μας, και τούτο η Τουριστική Ιαματική Επιχείρηση του Δήμου Αλεξανδρούπολης επιδιώκει και το κάνει πράξη με μια σειρά ενεργειών. Συγκεκριμένα, στο τέλος της δεκαετίας του 2000 τοποθετήθηκαν στη δημοτική πλαζ αντιολισθητικοί διάδρομοι και δύο πλωτά αμαξίδια, για την πρόσβαση στη θάλασσα ατόμων με κινητικά προβλήματα. Εν συνεχεία, μέσα στα επόμενα έτη, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης προμηθεύεται και τοποθετεί στη δημοτική πλαζ ηλεκτρική ράμπα για ΑμεΑ, το λεγόμενο Seatrac, που επιτρέπει την αυτόνομη πρόσβαση των ατόμων με κινητικά προβλήματα στη θάλασσα με χρήση τηλεχειριστηρίου. Χάρη στο Seatrac, τα άτομα με κινητικά προβλήματα μπορούν να κολυμπήσουν αυτόνομα, με ασφάλεια και αξιοπρέπεια, παρέα με τους φίλους τους, ενώ σήμερα, κατά μήκος των ακτών του Δήμου Αλεξανδρούπολης, λειτουργούν συνολικά πέντε (5) μηχανήματα Seatrac. Για τον Δήμο Αλεξανδρούπολης, ωστόσο, ο σχεδιασμός υπηρεσιών και υποδομών που θα εξασφαλίζουν την ισότιμη και

απεριόριστη πρόσβαση των Ατόμων με Αναπηρία είναι σημαντική υποχρέωση και, έχοντας ως γνώμονα το ότι αναπηρία δεν είναι μόνο το αναπηρικό αμαξίδιο, προχωράει ένα βήμα παραπέρα και το έτος 2020 προμηθεύεται και τοποθετεί στη δημοτική πλαζ Αλεξανδρούπολης ειδικό ηχητικό σύστημα πρόσβασης στη θάλασσα για άτομα με προβλήματα όρασης. Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει:

- Πίνακα καθοδήγησης με τηλεχειριστήριο, που επιτρέπει τον εντοπισμό των ορίων της ακτής και την επιστροφή στην παραλία. Διαθέτει επίσης θέσεις για την απόθεση - παραλαβή μπιστουπιού και πετσέτας, με ιδιαίτερα σύμβολα αφής, για την αναγνώρισή τους.
- Σημαδούρες τοποθετημένες εντός της θάλασσας, με ηχητικούς μηχανισμούς, που οριοθετούν τα σημεία κολύμβησης και επιτρέπουν τον προσανατολισμό.
- Φορητή μονάδα που λαμβάνει σήματα κινδύνου και μεταδίδει προειδοποιητικά σήματα ανάγκης σε περίπτωση κλήσης από τους χρήστες.
- Φάρους εδάφους με εύκολα αναγνωρίσιμα σύμβολα αφής (δελφίνι, αστερίας, άγκυρα κ.ά.) που επιτρέπουν στους χρήστες τον εντοπισμό της θέσης τους στην παραλία και διαθέτουν ένδειξη κατειλημμένης θέσης.

Εκτός των παραπάνω, ο Δήμος Αλεξανδρούπολης προμηθεύτηκε χώρους υγιεινής για ΑμεΑ, οι οποίοι τοποθετήθηκαν στη δημοτική πλαζ για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους.

Στόχος τόσο του Δήμου Αλεξανδρούπολης όσο και της ΤΙΕΔΑ ΑΕ, είναι η δημοτική παραλία να εξακολουθεί να αποτελεί έναν ασφαλή και ποιοτικό προορισμό όλων των δημοτών και επισκεπτών, να βελτιώνει χρόνο με τον χρόνο τις υποδομές και τις παροχές της και να πληροί κάθε χρόνο στο έπακρο τα κριτήρια της ΕΕΠΦ, εξασφαλίζοντας έτσι ότι η Γαλαξία Σημαία θα συνεχίσει να κυματίζει.

Βασίλειος Δέλκος
Πρόεδρος ΔΣ της ΤΙΕΔΑ ΑΕ

Ο Βόλος με τις 11 Γαλάζιες Σημαιές: το σύστημα ποιότητας και αειφορίας των ακτών μας

Η βράβευση μιας ακτής με τη Γαλάζια Σημαία αποτελεί μια ισχυρή διεθνή αναγνώριση της εξαιρετικής ποιότητας των υδάτων της, η οποία εγγυάται ταυτόχρονα την τήρηση πολύ αυστηρών κριτηρίων σχετικά με την καθαριότητα, οργάνωση, πληροφόρηση, ασφάλεια λουομένων και επισκεπτών, την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, την προστασία του φυσικού πλούτου της ακτής και του παράκτιου χώρου, η οποία αναβαθμίζει σταθερά την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος του προορισμού.

Νέα Αγχίαλος, Χρυσή Ακτή Παναγιάς, Κριθαριά, Αμφανές, Αμαρυλλίδα, Αλυκές, Άναυρος, Πλάκες, Θωμάς-Σουτραλί Αγριάς, Καρνάγιο, Πλατανίδια είναι οι 11 πολυβραβευμένες με Γαλάζια Σημαία ακτές που απλώνονται περιμετρικά γύρω από το Βόλο προσφέροντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κι εμπειρίες για τους επισκέπτες τους, καθώς αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των πολλών παραλιών του παραθαλάσσιου μετώπου της περιοχής. Εξοπλισμένες με καμπίνες, ντους, ομπρέλες, ναυαγοσώστες στους πύργους με σωστικά εφόδια για πρώτες βοήθειες, WC και WC για ΑμεΑ, εξοπλισμός ανακύκλωσης-καθαριότητας και πίνακες πληροφοριών προσφέρουν προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Η προσβασιμότητα σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα διασφαλίζεται επιπλέον με συστήματα αυτόνομης πρόσβασης στις βραβευμένες ακτές Καρνάγιο, Άναυρος, Αλυκές και Νέα Αγχίαλο, ενώ η από 10 έως 20 χρόνια αδιάκοπη βράβευση ακτών του προορισμού εγγυάται την ποιότητα και αειφορία των διακοπών, εφαρμόζοντας βιώσιμες πρακτικές με σεβασμό προς το περιβάλλον.

Όλα συνδέονται και ενώνονται προσφέροντας σε κατοίκους και επισκέπτες τα στοιχεία της περιοχής μαζί με την ασφάλεια και την ποιότητα των βραβευμένων παραλιών.

Από την παραλία στο βουνό και από την κορυφή του βουνού για βουτιά στη θάλασσα, το *relief routes*, με πεζοπορικά μονοπάτια και καλντερίμια με μαγευτική θέα, συνδέει όλες τις ακτές με Γαλάζιες Σημαιές από την ακτή Αναύρου έως και Πλατανίδια με τα Χάνια, το χιονοδρομικό κέντρο με θέα δυο θάλασσες στην κορυφή του καταπράσινου βουνού.

Το «τρενάκι του Πηλίου» σκαρφαλώνει μέσα από καταπράσινα τοπία ατενίζοντας τα

γαλάζιο και το πράσινο της φύσης και της θάλασσας, ξεκινώντας από τα Άνω Λεχώνια, χωριό δίπλα στις ακτές Καρνάγιο και Πλατανίδια.

Γαστρονομία στην ακτή Θωμάς-Σουτραλί στο χωριό Αγριά με θαλασσινές γεύσεις, τοπικές συνταγές καμωμένες με προϊόντα της φύσης και της τοπικής παράδοσης σε παραδοσιακά τοιπουράδικα δίπλα στο κύμα.

Αλυκές, Άναυρος, Πλάκες, κοσμικές πλας της πόλης του Βόλου για ατέλειωτες βόλτες και διασκέδαση. Με εύκολη πρόσβαση για δροσερή βουτιά σε 5 λεπτά από το κέντρο της πόλης ακόμη και με το ποδήλατο.

Νέα Αγχίαλος και Χρυσή Ακτή. Η Γαλάζια Σημαία κυματίζει δίπλα στην επισκέψιμη αρχαία πόλη της Πυράσου. Ακτές που έχουν άριστη ποιότητα νερών, ολοκληρωμένες υποδομές ξενοδοχειακής εξυπηρέτησης αλλά που ταυτόχρονα διατηρούν ζωντανή την πολιτιστική κληρονομιά και τοπική παράδοση.

Η βράβευση με Γαλάζια Σημαία των ακτών μας αποτελεί αναμφίβολα σημαντικό κριτήριο επιλογής του προορισμού για τα μεγάλα ταξιδιωτικά γραφεία, ως εγγύηση των υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, αλλά και της προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, συμβάλλοντας στην προώθηση της περιβαλλοντικής εικόνας και του τουρισμού της χώρας.

Ο Δήμος Βόλου, σε συνεργασία με τον Συντονιστή του προγράμματος Γαλάζια Σημαία, ο οποίος εκπροσωπείται στην Ελλάδα από την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), συμμετέχει στο πρόγραμμα για περισσότερο από 24 χρόνια, επιβεβαιώνοντας ότι η ποιότητα και ασφάλεια των ακτών βρίσκεται ψηλά στις προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης.

*Γιώργος Παπαμακάριος, Ιωάννα Μπούρα
Τμήμα Τουρισμού Δήμου Βόλου*

Εγγύηση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, αλλά και προστασίας του περιβάλλοντος

Η πορεία του Δήμου Αριστοτέλη και η πρώτη μας γνωριμία με την ΕΕΠΦ ξεκίνησε το 2003, πριν από 19 χρόνια, από τον τότε Καποδιστριακό Δήμο Σταγείρων - Ακάνθου, οργανώνοντας «δειλά» κάποιες ακτές από το Δήμο μας, έτσι ώστε να βραβευσθούν με τη Γαλάξια Σημαία.

Πολύ σύντομα η προσπάθεια αυτή έγινε ολοένα και μεγαλύτερη, καθώς διαπιστώσαμε τα οφέλη που προσέφερε στην περιοχή μας και στις θάλασσές μας ο «ερχομός και η ανύψωση της Γαλάξιας Σημαίας».

Έπειτα, με την αλλαγή στον Καλλικράτη, ο Δήμος Αριστοτέλη συνεχίζει την πορεία του με το ίδιο πάθος, και την οργάνωση των ακτών θέτει ως βασική του προτεραιότητα το Νομικό Πρόσωπο του Δήμου «Αριστοτέλειο Πνευματικό Κέντρο», λόγω της ιδιότητάς του, που δραστηριοποιείται στους τομείς του τουρισμού και του περιβάλλοντος και είναι ο αρωγός του προγράμματος έως και σήμερα.

Όπου σήμερα πλέον, έπειτα από μια συλλογική προσπάθεια των Νομικών Προσώπων του Δήμου, Αριστοτέλειο και ΑΣΤΑΔΑ, καθώς και των ιδιωτικών τουριστικών επιχειρήσεων της περιοχής είμαστε σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο, που συνεχώς βελτιώνεται.

Φέτος καταφέραμε και πάλι να υλοποιήσουμε τους στόχους μας και μάλιστα να έχουμε παραπάνω Γαλάξια Σημαίες στο Δήμο μας απ' ό,τι πέρυσι, και από την 1η Ιουλίου να κυματίζουν οι Γαλάξια Σημαίες στις ακτές του Δήμου μας για τις οποίες βραβευτήκαμε.

Γιατί Γαλάξια Σημαία σημαίνει: καθαριότητα, οργάνωση, πληροφόρηση, ασφάλεια λουομένων και επισκεπτών, προστασία του φυσικού πλούτου της

ακτής και του παράκτιου χώρου και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

Επίσης αξίζει να σημειωθεί η διαφήμιση που παρέχεται μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στις βραβευμένες μας ακτές, καθώς και το γεγονός ότι τα μεγάλα ταξιδιωτικά γραφεία δίνουν ιδιαίτερη σημασία στη βραβευμένη ακτή όταν επιλέγουν τους προορισμούς τους, ως εγγύηση των υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, αλλά και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Πιστοί λοιπόν στην υπόσχεση που έχουμε δώσει για την προώθηση της απαράμιλλης ομορφιάς του τόπου μας, συνεχίζουμε την προσπάθειά μας για βράβευση ακόμη περισσότερων ακτών του Δήμου Αριστοτέλη. Στόχος μας είναι η σταδιακή αύξηση των βραβευμένων ακτών, και φυσικά άπώτερος σκοπός μας είναι η κατάκτηση της 1ης θέσης στην Ελλάδα.

Ο Δήμος Αριστοτέλη είναι η Πύλη του Αγίου Όρους. Εδώ γεννήθηκε ο Αριστοτέλης, ο μεγαλύτερος φιλόσοφος, ο δάσκαλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Εδώ η άγρια ομορφιά των καταπράσινων βουνών ανταγωνίζεται τις παραλίες με τα τουρκουάζ νερά και τη σιμιγδαλένια άμμο. Βραβευμένες με Γαλάξια Σημαία, πολυσύχναστες ή ερημικές, οι παραλίες του Δήμου Αριστοτέλη υπόσχονται να αποζημιώσουν και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη. Φιλοδοξία μας είναι ο Δήμος Αριστοτέλη να ξεδιπλώσει το πλούσιο πολιτισμικό και φυσικό κάλλος της περιοχής και να αποτελέσει πόλο έλξης για επισκέπτες από όλο τον κόσμο.

Καλό καλοκαίρι...

*Αστέριος Τζιτζιρίκας, Πρόεδρος
Αριστοτέλειου Πνευματικού Κέντρου*

Διεθνές σύμβολο πιστοποίησης, ασφάλειας και αειφορίας

Οι δήμοι, ως φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διαθέτουν ως γνωστόν πληθώρα πεδίων άσκησης πολιτικής με σκοπό την αξιοποίηση και ανάδειξη των τοπικών πόρων.

Το φυσικό περιβάλλον και ειδικότερα οι ακτές ενός δήμου είναι από τους σπουδαιότερους «πόρους», που απαιτούν ορθή αξιοποίηση και ανάδειξη με σκοπό το κοινό όφελος. Απαιτούν δηλαδή ορθές πολιτικές για την ασφάλη, αειφόρα, αποτελεσματική και καινοτόμο χρήση τους.

Το πρόγραμμα Γαλάζιες Σημαία, διαχειριστής του οποίου είναι η ΕΕΠΦ, αποτελεί εδώ και πολλές δεκαετίες κυριολεκτικά ένα «φάρο» που δείχνει τη σωστή κατεύθυνση σε κάθε ενδιαφερόμενο για την διαχείριση των ακτών του φορέα.

Ακολουθώντας με προσοχή τις οδηγίες και τα κριτήρια που τίθενται από το πρόγραμμα μπορεί ένας φορέας να απολαμβάνει με βεβαιότητα την επιτυχημένη και ορθή διαχείριση των ακτών του και να προσφέρει σημαντικότερες υπηρεσίες στους επισκέπτες-χρήστες τους.

Τα κριτήρια του προγράμματος αφορούν διαφορετικές πτυχές μιας καλώς νοούμενης οργανωμένης ακτής και τα περισσότερα στοχεύουν στην

ασφάλεια των επισκεπτών και στη δέουσα παροχή υπηρεσιών, με ταυτόχρονη ενημέρωσή τους, καθώς και στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.

Η ικανοποίηση των κριτηρίων βέβαια δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση ειδικά, για δήμους με τα γνωστά προβλήματα λειτουργίας. Απαιτούνται εγρήγορση και δυναμισμός από αυτούς που χειρίζονται το πρόγραμμα. Πολλές φορές και συγκρούσεις... Αν υπάρχει όμως αγάπη για την αξία και τις αρχές του προγράμματος και τα όσα αυτό προσβέυει, και τα πιο δύσκολα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν.

Εν κατακλείδι, το σύμβολο που λέγεται Γαλάζια Σημαία έχει καταφέρει να θεωρείται στην παγκόσμια συνείδηση, με τις προσπάθειες όλων των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα όλα αυτά τα χρόνια και πρωτίστως των διαχειριστών του σε κάθε χώρα, ως μία ακόμα σημαία εφάμιλλη σε νόημα και συμβολισμό με τις σημαίες του κάθε κράτους στο χάρτη. Μια σημαία που κυματίζει για όλο το πλανήτη και αναδεικνύει τη μοναδικότητα και χρησιμότητα των ακτών του.

Θεόδωρος Τσαβδαρίδης, Συντονιστής Προγράμματος Γαλάζια Σημαία Δήμου Παγγαίου

...δεν θα παύσω να περιγράφω μετ' έρωτος την φύσιν

Η μοναδική φύση και τα σπάνια τοπία της χώρας μας δεν θα ήταν σήμερα ίδια χωρίς τους μεγάλους αγώνες και το σπουδαίο έργο της ΕΕΠΦ. Η εποχή μας έχει δικαιώσει την προσφορά της, αποδεικνύοντας πόσο προνοητικά λειτούργησε, επιτυγχάνοντας να μας κάνει συνοδοιπόρους της φύσης, την οποία οφείλουμε να σεβόμαστε.

Στη Σκιάθο, τη μοναδική από τη φύση της, έχουμε την τύχη να έχουμε μια μακροχρόνια συνεργασία με την ΕΕΠΦ, μέσα από τη διοργάνωση δενδροφυτεύσεων, εκπαιδευτικών δράσεων, αλλά και των εμβληματικών προγραμμάτων Γαλάζια Σημαία και Green Key.

Από το νησί του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη,

του συγγραφέα που ύμνησε όσο λίγοι τη φύση, χαρακτηριστική είναι η εμβληματική φράση από το διήγημα «Δαμπριάτικος Ψάλτης» (1893), «Όσον ζω και αναπνέω και σωφρονώ, δεν θα παύσω να περιγράφω μετ' έρωτος την φύσιν». Εύχομαι στον

Πρόεδρο, στα Μέλη του ΔΣ και στους συνεργάτες της ΕΕΠΦ καλή επιτυχία στο έργο τους, και να συνεχίσουν να μας εμπνέουν και να μας κάνουν υπερήφανους.

*Θοδωρής Τζούμας
Δήμαρχος Σκιάθου*

Εγγύηση κορυφαίας και ολοκληρωμένης ποιότητας

Η Γαλάξια Σημαία λειτουργεί, εκ των πραγμάτων, σαν εγγύηση κορυφαίας και ολοκληρωμένης ποιότητας και γι' αυτό χρησιμοποιείται ευρύτατα ως δείκτης επιλογής προορισμού τόσο από τουριστικούς οργανισμούς, tour operators κ.λπ., όσο και από μεμονωμένους τουρίστες. Ως εκ τούτου, η πρόσβαση στον κατάλογο των ελληνικών παραλιών με Γαλάξια Σημαία διευκολύνει ακόμη περισσότερο την προώθηση της Ελλάδας ως ελκυστικού και ασφαλούς προορισμού, ιδιαίτερα για τους ξένους επισκέπτες οι οποίοι προτιμούν τη θάλασσα. Είναι γνωστό ότι μεγάλα ταξιδιωτικά γραφεία δίνουν τεράστια σημασία στον θεσμό και συνιστούν στους πελάτες τους να επισκέπτονται προορισμούς με Γαλάξια Σημαίες, άρα η χώρα μας κερδίζει άμεσα ένα ισχυρό προβάδισμα. Η χώρα μας, ακόμη και στα δύσκολα, ξέρει να υπερασπίζεται τις αξίες του πολιτισμού της και να δείχνει τον δρόμο προς ένα βιώσιμο μέλλον για όλους. Με την ενσωμάτωση των Γαλάξια Σημαιών στο Visit Greece App, για πρώτη φορά από το 1992, αναδεικνύεται το σημαντικό έργο που επιτελεί η ΕΕΠΦ ως εθνικός χειριστής του διεθνούς προγράμματος Γαλάξια Σημαία στη χώρα μας.

Για όλους αυτούς τους λόγους ο Δήμος μας συμμετέχει από το 2001 στο πρόγραμμα. Η αποτελεσματικότητά του είναι εμφανής κι έτσι οι παραλίες του νησιού μας παρουσιάζουν μια ευπρεπή

και οργανωμένη εικόνα, με σκοπό την εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών.

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που περιλαμβάνει το πρόγραμμα είναι η προσβασιμότητα στις ακτές στα άτομα με αναπηρία. Ο «προσβάσιμος» τουρισμός δεν σχετίζεται μόνο με την παροχή πρόσβασης στα άτομα με αναπηρίες, απευθύνεται και στη δημιουργία καθολικού σχεδιασμού περιβάλλοντος, υπηρεσιών και πληροφοριών που θα μπορούν να υποστηρίξουν ανθρώπους με αναπηρία, οικογένειες και ηλικιωμένους. Με τον τρόπο αυτό υιοθετείται η καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων, προαγωγής της ισότητας ευκαιριών, της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας των ΑμεΑ ως οριζόντιο (cross-cutting) θέμα. Επιπρόσθετα, συμβάλλει στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και τη βελτίωση της ελκυστικότητας των περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Τέλος, το έργο συνάδει με τους στόχους του προγράμματος στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού και στην κοινωνική ένταξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων του.

Η χώρα μας αναδεικνύεται σε έναν καθαρό, υγιή και ασφαλή προορισμό, μεσούσης μιας παγκόσμιας πανδημίας. Σε έναν κόσμο όπου ο τουρισμός θα συνοδεύεται όλο και πιο έντονα από το οικολογικό πρόσημο, έχουμε μια μεγάλη ευκαιρία να σχεδιάσουμε πάνω στα μεγάλα πλεονεκτήμα-

τα που διαθέτουμε ως χώρα, το ελληνικό τουριστικό προϊόν του 21ου αιώνα. Η μεγάλη επιβράβευση για άλλη μια φορά της χώρας μας μέσα από τον θεσμό της Γαλάζιας Σημαίας αποδεικνύει ότι ο σεβασμός, ο εθελοντισμός και το υψηλό αίσθημα ευθύνης της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στον φυσικό μας πλούτο είναι αδιαπραγμάτευτα προτερήματα για την ευημερία, την αειφόρο ανάπτυξη του τόπου μας και την προστασία των επισκεπτών μας. Οι Γαλάζιες Σημαίες μας, από τα μεγάλα συγκριτικά πλεονεκτήματά μας στον τουρισμό, δεν θα ήταν πραγματικότητα χωρίς τη συμβολή και την ενσυναίσθηση όλων μας. Ένα προστατευμένο περιβάλλον με εξαιρετική ποιότητα νερών και οργάνωση παραλιών, κάτω από αυστηρούς κανόνες υγιεινής και ασφάλειας δεν έγινε μόνο του. Πρέπει να ενώνονται πολλά χέρια για να πετυχαίνουμε μεγάλους στόχους.

*Δημήτρης Σκουλάτος, Αναπλ. Προϊστάμενος
Τμήματος Περιβάλλοντος, Φυσικών Πόρων &
Πολιτικής Προστασίας, Δήμος Σύρου*

Προστατεύουμε και αναδεικνύουμε το θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον μας όπως του αξίζει

Το 1951, όταν η χώρα μας και η κοινωνία μας μετρούσε ακόμα τις πληγές της από την Κατοχή και τον Εμφύλιο και προσπαθούσε να επουλώσει τα τραύματα και να ορθοποδήσει, μια ομάδα φωτισμένων Ελλήνων αντιλήφθηκε την τεράστια αξία του φυσικού περιβάλλοντος της πατρίδας μας και τη μεγάλη ανάγκη για την προστασία και την ανάδειξή του. Οι πανεπιστημιακοί και άλλοι σημαίνοντες πολίτες ίδρυσαν την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, η οποία για επτά πλέον δε-

καετίες αναπτύσσει μια πολυσχιδή δράση για την προστασία του πλούτου της Ελλάδας, που αποτελούν τα βουνά, τα δάση, οι λίμνες, τα ποτάμια και οι θάλασσές της. Πάντα με ρεαλισμό, με σύνεση, με επιστημονικά δεδομένα και με πολλή αγάπη για το περιβάλλον, τα μέλη της ΕΕΠΦ δίνουν τη δική τους μάχη και βάζουν το δικό τους λιθαράκι για να παραδίδει κάθε γενιά το φυσικό περιβάλλον ίδιο και ακόμα καλύτερο στην επόμενη.

Στη Γλυφάδα μας γνωρίσαμε την ΕΕΠΦ μέσα

από τα εκπαιδευτικά της προγράμματα και μέσα από τη Γαλάζια Σημαία. Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι για το γεγονός ότι από το 2017 κάθε χρόνο Γαλάζιες Σημαίες κυματίζουν στην παραλία μας! Και το 2021, οι τρεις δημοτικές μας ακτές βραβεύτηκαν με Γαλάζια Σημαία, αναγνωρίζοντας την εξαιρετική ποιότητα υδάτων και το υψηλό επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών στους λουομένους.

Η βράβευση αυτή, ανάμεσα στις ποικίλες που έχει λάβει ο Δήμος μας τα τελευταία χρόνια, είναι, τολμών να πω, η αγαπημένη μας. Γιατί έχει καθιερώσει πλέον τη Γλυφάδα ως μέρος ποιοτικού τουρισμού, γιατί σε πείσμα των καιρών κρατάμε την παραλία μας ελεύθερη και ανοιχτή για όλους και παράλληλα καθαρή και νοικοκυρεμένη.

Είναι το αγαπημένο μας βραβείο και για έναν σημαντικό λόγο ακόμα, διότι είναι αποτέλεσμα διαρκούς και εντατικής δουλειάς: Για να κερδίσεις Γαλάζια Σημαία, πρέπει και η ποιότητα των υδάτων να είναι εξαιρετική και η παραλία να πληροί

33 πολύ αυστηρά κριτήρια που έχει θέσει –και πολύ σωστά– το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (FEE), ιδρυτής του Προγράμματος, εκπρόσωπος του οποίου στην Ελλάδα είναι η ΕΕΠΦ. Κριτήρια όπως καθαρά νερά, καθαριότητα ακτής, υποδομές, οργάνωση, πληροφόρηση, ασφάλεια λουομένων και επισκεπτών, εγκαταστάσεις υγιεινής, προστασία του φυσικού πλούτου της ακτής και του παράκτιου χώρου.

Η ανάπλαση του παραλιακού μας μετώπου, την οποία έχουμε ήδη ξεκινήσει, θα οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη αναβάθμιση και θα ενισχύσει τη Γλυφάδα μας ως πόλο έλξης επισκεπτών πανελλαδικά και διεθνώς. Βάζουμε κι εμείς το δικό μας λιθαράκι, ώστε το θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον να προστατεύεται και να αναδεικνύεται όπως του αξίζει.

*Γιώργος Παπανικολαου
Δήμαρχος Γλυφάδας*

Η Γαλάζια Σημαία ως μοχλός ανάπτυξης για κάθε Δήμο

Ως εκπρόσωπος και διαχειριστής των Γαλάζιων Σημαιών των Δήμων: Νέας Προποντίδας, Σιθωνίας και Κασσάνδρας, θέλω να σας αποτυπώσω στο κείμενο αυτό τη συμβολή του θεσμού της Γαλάζιας σημαίας στην ανάπτυξη των Τουριστικών Υπηρεσιών των Δήμων που σας προαναφέραμε.

Ο Δήμος Νέας Προποντίδας με 16 σημαίες σήμερα, ο Δήμος Κασσάνδρας με 24 σημαίες και ο Δήμος Σιθωνίας με 12 σημαίες και γενικότερα ο Νομός Χαλκιδικής ως πρώτος Νομός σε αριθμό Γαλάζιων Σημαιών στην Ελλάδα με τη καθοδήγηση του θεσμού της Γαλάζιας Σημαίας ως προς τη διαχείριση των ακτών τους έχουν επιτελέσει τεράστια βήματα ως προς :

- την αυστηρή ασφάλεια των λουομένων και παραλιών με ναυαγοσωστική κάλυψη:

Και οι τρεις Δήμοι δώσανε τη μέγιστη βαρύτητα για τη προστασία και την ασφάλεια των επισκεπτών τους. Οργάνωσαν τις παραλίες με έμπυχο δυναμικό με επαγγελματίες ναυαγοσώστες με ειδικές γνώσεις πάνω σε όλα τα ιατροφαρμακευτικά θέματα και εξοπλίσαν τις παραλίες τους με ναυαγοσωστικά βάρη, διέθεσαν τον απαιτούμενο υλικοτεχνικό εξοπλισμό με φαρμακεία, φορείο και ατομικά οστικά σκάφη για την άμεση αντιμετώπιση περιστατικών. Οριοθέτησαν τις ακτές τους κατά τρόπο τέτοιο έτσι ώστε να μην εισέρχονται σκάφη και διέθεσαν 5 μ σκάφος σωστικό το καθένα με εξειδικευμένο προσωπικό για τη συνολική προστασία των λουομένων.

- στην ποιοτική εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες:

Τοποθετήθηκαν σχεδόν σε όλες τις παραλίες τουαλέτες ΑΜΕΑ και διάδρομοι όπως και sea trac για τη πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στη θάλασσα .

- στη καθαριότητα και ποιότητα των νερών:

Υπάρχει συστηματική και συνεχής μέτρηση της καθαρότητας των υδάτων καθώς και αύξηση των ωρών στην αποκομιδή των απορριμμάτων . Τοποθετήθηκαν περισσότεροι κάδοι για ανακυκλώσιμα υλικά .

Σήμερα είμαστε στην ευχάριστη θέση να αναφέρουμε ότι οι συγκεκριμένοι Δήμοι πάντα με την καθοδήγηση των οδηγίων διαχείρισης ακτών από το θεσμό της Γαλάζιας Σημαίας, δημιούργησαν

μια άριστη εικόνα σε Εθνικό και Διεθνές επίπεδο παρέχοντας άριστης ποιότητας υπηρεσίες προς τους επισκέπτες της.

Προχωράμε με τις οδηγίες του προγράμματος για την αύξηση του αριθμού των παραλιών που θα βραβευτούν με Γαλάζια Σημαία ώστε η Χαλκιδική που τη γνωρίζουμε όλοι τόσο καλά για την απείρου κάλους απίστευτη φυσική ομορφιά να γίνει τουριστικός προορισμός επισκεπτών από όλο τον κόσμο.

Ο θεσμός της Γαλάζιας Σημαίας συνέβαλε στο γεγονός ότι οι Δήμοι που προαναφέραμε έλαβαν

σοβαρά υπόψη τους τις αρχές και τις οδηγίες οι οποίες κατευθύνουν σε ένα βιώσιμο περιβαλλοντολογικό status και ασφαλές περιβάλλον αναδεικνύοντας την πραγματική εικόνα τους .

Εν κατακλείδι θα ήθελα να συνηγαρώ τους υπευθύνους της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) που χάριν της επαγγελματικής καθοδήγησης τους φτάσαμε στο σημείο η Γαλάζια Σημαία να αποτελεί πρότυπο οργάνωσης ακτών.

*Αναστάσιος Αντωνιάδης
Γενικός Διευθυντής για τη Bayline Services*

Προστασία του περιβάλλοντος και πιστοποίηση της ποιότητας προσφέρουν πολλαπλά πλεονεκτήματα

Ο Δήμος Αποκορώνου αποτελεί έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς στην Κρήτη. Οι ξένοι επισκέπτες άρχισαν να τον ανακαλύπτουν τις δεκαετίες του '70 και του '80, ελκόμενοι κυρίως από τις παρθένες παραλίες του, τα γραφικά χωριά του και τους αυθεντικούς, φιλόξενους ανθρώπους του, που διατηρούν την παράδοση και τον χαρακτήρα του τόπου σχεδόν अपαράλλακτο έως σήμερα.

Ο Δήμος μας εκδήλωσε από νωρίς ενδιαφέρον για την προστασία και καθαριότητα των ακτών του, καταβάλλοντας αξιόλογες προσπάθειες να ενταχθούν όσο το δυνατόν περισσότερες παραλίες μας στο πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία, το οποίο λειτουργεί ως πιστοποίηση της καθαρότητας της θάλασσας και της ύπαρξης των απαραίτητων υπο-

δομών για την ασφάλεια και την εξυπηρέτηση των λουόμενων. Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών, πολλές παραλίες μας έγιναν και αναγνωρίστηκαν ως δημοφιλή θέρετρα, κοντά και γύρω από τα οποία λειτουργούν αρκετά ξενοδοχεία και εστιατόρια, ενώ προσφέρεται πληθώρα θαλάσσιων σπορ, όπως ιστιοσανίδα, κανό ή καταδύσεις.

Με την εικοσαετή και πλέον στενή συνεργασία και καθοδήγηση της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης, ο Δήμος Αποκορώνου έχει καταφέρει να εντάξει μέχρι σήμερα 11 παραλίες στο πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία, καθώς επίσης και να οργανώσει δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος συνεργαζόμενος με διάφορους φορείς, όπως το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαί-

δευσης Βάμου, συλλόγους, Διμενικό Σώμα, Διεύθυνση Δασών κ.ά.

Μερικές από τις δράσεις ήταν ο Βιώσιμος Τουρισμός, που ως στόχο είχε την προώθηση βασικών αρχών Local Agenda 21 περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα στην πιο «βαριά βιομηχανία» της περιοχής του Δήμου, τον τουρισμό. Μια ακόμα δράση αφορούσε την εκπαίδευση των μαθητών δημοτικού σχολείου στον τομέα διαχείρισης των απορριμμάτων και των επιπτώσεων της ανεξέλεγκτης εναπόθεσής τους, μέσω οργανωμένων – με τη συνεργασία του Δήμου – δράσεων περισυλλογής απορριμμάτων από τις παραλίες του Δήμου, καθώς επίσης και περιβαλλοντική ευαισθητοποίησή τους με αναδασώσεις σε πρώην χωματερές, που είχαν δημιουργηθεί σε διάφορα σημεία του Δήμου.

Ακόμα, ο Δήμος Αποκορώνου μέσω της προώθησης της κοινωνικής και ατομικής ευθύνης έχει πετύχει την άριστη συνεργασία με ξενοδοχεία και επιχειρήσεις, καθιστώντας υπεύθυνο τον κάθε επιχειρηματία για τη διατήρηση της ευπρεπούς

εικόνας των παραλιών που βρίσκονται μπροστά από τις επιχειρήσεις τους. Εκτός αυτού ενισχύει με ίδια μέσα και επικροτεί κάθε προσπάθεια εθελοντικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου μας και στόχο έχουν την περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής. Και αυτά είναι μόνο λίγα από όσα έχει κατακτήσει ο Δήμος τα τελευταία χρόνια και αφορούν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα όλης της περιοχής.

Η ΕΕΠΦ είναι επίσης ο εθνικός συντονιστής του προγράμματος Green Key για την Ελλάδα, το οποίο δημιουργήθηκε από το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, με αποστολή την εδραίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης ανά τον κόσμο.

Η διάκριση Green Key αποτελεί το κίνητρο για τις τουριστικές επιχειρήσεις για τη μετατροπή τους σε «πράσινη» επιχείρηση. Επίσης, οι επιταγές της αγοράς, όπως αυτές καθορίζονται από τους τουριστικούς πράκτορες, οδηγούν στην ανάγκη υιοθέτησης πιστοποιήσεων φιλικών περιβαλλοντικά πρακτικών. Η απονομή του σήματος δεν αποτελεί μόνο μια βράβευση αλλά κομμάτι της στρατηγικής και της φιλοσοφίας των τουριστικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Ως Δήμος Αποκορώνου δηλώνουμε πλήρως ικανοποιημένοι από την έως τώρα συνεργασία μας, ενώ προτείνουμε και σε άλλους δήμους να εμπλακούν και να επιδιώξουν την αναβάθμιση και ανάδειξη των παραλιών τους μέσω του προγράμματος Γαλάζια Σημαία. Επίσης, τα ξενοδοχεία/τουριστικές επιχειρήσεις να συμμετέχουν στο πρόγραμμα Green Key έχοντας πολλαπλά πλεονεκτήματα marketing για τη μονάδα τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο δίνοντας «προστιθέμενη αξία» στο τουριστικό προϊόν.

*Χαράλαμπος Κουκιανάκης
Δήμαρχος Αποκορώνου*

Skyros Project: συνεργασία για την ποιότητα

Μια Γαλάζια Σημαία σε ένα λιμάνι δηλώνει ότι η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της περιοχής έχει κατακτηθεί. Στο λιμάνι της Σκύρου, κάθε αρχή του καλοκαιριού, η υπάρχουσα γαλάζια σημαία δίνει τη θέση της στην νέα σημαία της χρονιάς. Στην τελετή έπαρσης της σημαίας το κύριο συναίσθημα είναι η χαρά για τη συνεχή θωράκιση της ποιότητας του περιβάλλοντος. Το σκίρτημα υπερηφάνειας για τα περιβαλλοντικά επιτεύγματα του λιμανιού πηγάζει από τις δράσεις του πολυβραβευμένου προγράμματος γνωστού ως Skyros Project.

Το Skyros Project είναι δημιούργημα της συ-

νεργασίας μεταξύ δύο δημόσιων φορέων. Η «χρυσή» αυτή συνεργασία εμπλέκει το Διμενικό Ταμείο Σκύρου με τη Μονάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής και Επικοινωνίας του Τμήματος Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Η έναρξη του προγράμματος σηματοδοτήθηκε στη Διναριά το καλοκαίρι του 2015, εμπλέκοντας αρχικά το τμήμα περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το οποίο εξακολουθεί να συμμετέχει ενεργά στο Skyros Project. Επικεφαλής του Skyros Project είναι ο πρόεδρος του Διμενικού Ταμείου Σκύρου κ. Κυριάκος Αντωνόπουλος, και η γράφουσα.

Κάθε καλοκαίρι επιλέγονται υποψήφιοι περιβαλλοντικοί πρεσβευτές, οι οποίοι εκπαιδεύονται σε πραγματικές συνθήκες, ώστε να προωθήσουν μέσα από τη δική τους καθημερινότητα και το επάγγελμα «υπεύθυνη περιβαλλοντική συμπεριφορά», διαδίδοντας τη φιλοσοφία που διέπει ο συμβολισμός της Γαλάζιας Σημαίας.

Οι περιβαλλοντικές δραστηριότητες του Skytos Project, για μικρούς και μεγάλους, ταυτίζονται με τις περιβαλλοντικές ανησυχίες της ΕΕΠΦ, δυναμικό συνεργάτη και συνοδοιπόρο του Skytos Project. Η ίδρυση του Skytos Project εισάγει έναν νέο τρόπο πρακτικής άσκησης σε θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και αγωγής υγείας, όπου οι συμμετέχοντες εκπαιδεύονται ενόσω εκπαιδεύουν άλλους. Το λιμάνι γίνεται εργαλείο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και προώθησης υγείας. Τουριστικά και θαλάσσια παρατηρητήρια, ημερήσια παιδική περιβαλλοντική κατασκήνωση, προβολές και παρουσιάσεις, περιβαλλοντική φροντίδα και εκπαίδευση, θερινή ακαδημία περιβαλλοντικών εκπαιδευτών και εργαστήρι Trash Art έχουν τη βάση τους στο Λιμάνι της Σκύρου.

Οι συμμετέχοντες έρχονται αντιμέτωποι με τις προκλήσεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή, τη δημόσια υγεία και κυρίως τον βιώσιμο θαλάσσιο τουρισμό, στόχους που θέτει η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης για την απόκτηση Γαλάζιας Σημαίας σε μια περιοχή.

Το «πάντρεμα» του Λιμένα της Σκύρου με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής τράβηξε το ενδιαφέρον πολλών πανεπιστημιακών μονάδων, τοπικών φορέων, εθνικών και παγκόσμιων οργανώσεων. Το Skytos Project είναι από μόνο του καρπός του «Ευ ζην» και παρέχει την ευκαιρία στους εμπλεκόμενους να γευτούν και αυτοί τις ευεργετικές παροχές της οικοθεραπείας. Το Skytos Project είναι από μόνο του μια συνταγή «ψυχικής ευεξίας και ικανοποίησης μέσα από την προσφορά στα περιβαλλοντικά κοινά». Η Γαλάζια Σημαία

κυματίζοντας στο λιμάνι της Διναριάς πολλαπλασιάζει μέσα από την εδραιωμένη δυναμική της τη συμβολή του Skytos Project, εμπλουτίζοντας έτσι την κοινωνία του σήμερα με ενεργούς πολίτες σε παγκόσμια κλίμακα. Το Πρόγραμμα Σκύρος, από την πλευρά του, θέτει ως προτεραιότητά την κάλυψη και των περιβαλλοντικών στόχων, που ορίζει και αυστηρά επιτηρεί η ΕΕΠΦ, ώστε η Γαλάζια Σημαία να ανεμίζει σταθερά στη Διναριά της Σκύρου, καλωσορίζοντας κάθε χρονιά νέους συμμετέχοντες και επισκέπτες. Καλούμε όλες και όλους που αναζητούν τα οφέλη της περιβαλλοντικής προστασίας να δηλώσουν συμμετοχή στο Skytos Project, προβάλλοντας τη δυνατότητα σε κάθε λιμάνι και ακτή να ανεμίζουν Γαλάζιες Σημαίες!

<http://skytosproject.uniwa.gr>

<https://kedivim.uniwa.gr/course/therini-akadimia-perivallontikon-ekpaideyton/>

Κωνσταντίνα Σκαναβή
καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Επικοινωνίας και
Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής
(πρώην καθηγήτρια του Τμήματος Περιβάλλοντος
του Πανεπιστημίου Αιγαίου)

Το τουριστικό καταφύγιο που στοχεύει στην αειφορία

Το κρατικό Λιμάνι της Διναριάς Σκύρου θεωρείται το πιο φιλικό, πληρέστερο και καινοτόμο μικρό λιμάνι της Χώρας. Η πορεία του είναι συνεχώς ανοδική, δεν ανακόπηκε την 7ετή περίοδο των μνημονίων, ενώ είχε χαμηλά ποσοστά απωλειών την περίοδο του κορονοϊού.

Το μυστικό της επιτυχίας δεν είναι μυστικό. Αρκεί μία διοίκηση εμπιστοσύνης, που δεν θα αλλάξει κάθε τρία χρόνια χωρίς λόγο. Άλλωστε το γνωμικό που λέει ότι η «πετυχημένη συνταγή δεν

αλλάζει» αποτελεί το κλειδί της αειφορίας. Κάθε τι αξιόλογο, καινοτόμο και βιώσιμο δεν μπορεί παρά να εμπεριέχει ορθές περιβαλλοντικές πρακτικές και σεβασμό στο περιβάλλον.

Το Διμενικό Ταμείο Σκύρου λειτουργεί από το 2008 χωρίς προσωπικό αλλά με διοίκηση που με προσωπικές εθελοντικές δεσμεύσεις αποφάσισε να δώσει τις λύσεις. Πρόεδρος του ΔΤ Σκύρου από το 2005 είναι ο γράφων.

Η αρχική διοικητική περίοδος αναλώθηκε στη

δημιουργία νομικού οπλοστασίου νομιμοποιήσεων, αδειοδοτήσεων και εκτέλεσης έργων ανάπλασης του Λιμένα, όμως το 2015 ξεκίνησε η συνεργασία με το τμήμα περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η οποία από το 2018 συνεχίζεται με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής με την επικεφαλής καθηγήτρια περιβάλλοντος, δημόσιας και κοινοτικής υγείας κα Κωνσταντίνα Σκαναβή με τον τίτλο «Skytos project».

Η συνεργασία αυτή έκανε τη διαφορά στη λιμενική διαχείριση, με μια πλειάδα περιβαλλοντικών δράσεων, που πρόσφερε πολλά από τα 27 διεθνή και εθνικά βραβεία του Λιμένα.

Το 2014 το λιμάνι απόκτησε και ένα Τουριστικό Καταφύγιο, με θαυμαστή τεχνική υποδομή και άριστες υπηρεσίες. Όταν αυτά συνδυάστηκαν με την περιβαλλοντική μέριμνα και την εκπαίδευση ο νέος στόχος ήταν η λήψη Γαλάζιας Σημαίας. Κάτι που έγινε πραγματικότητα το 2018. Η χαρά ανείπωτη! Όμως οι υποχρεώσεις μεγάλες!

Η Γαλάζια Σημαία είναι μια πιστοποίηση ποιότητας. Και η δυσκολία κάθε κατάκτησης είναι η

διατήρησή της. Η διαρκής βελτίωση για την ετήσια βράβευση με τη Γαλάζια Σημαία αποτελεί το κίνητρο για το παραπάνω! Οι πρακτικές για την προστασία του περιβάλλοντος δεν έχουν όρια αφού ως κράτη και πολίτες φροντίσαμε να απαλλοτριώσουμε τη Φύση υπέρ του συμφέροντος.

Σήμερα, το λιλιπούτειο λιμάνι της Διναριάς είναι μέλος των 109 ευρωπαϊκών οικολογικών λιμένων Ecororts (www.ecororts.com). Διαθέτει εγκεκριμένη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε ισχύ. Εφαρμόζει εγκεκριμένο σχέδιο αποβλήτων καταλοίπων πλοίων και εγκεκριμένο σχέδιο αντιμετώπισης θαλάσσιας ρύπανσης. Συλλέγει και προωθεί προς ανακύκλωση μπαταρίες μολύβδου, μαγειρικά έλαια, μικροσυσκευές, λαμπτήρες κ.ά.

Διαθέτει σταθμό μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης του εργαστηρίου Φυσιικής της Ατμόσφαιρας του Πανεπιστημίου της Πάτρας. Βραβεύεται με Γαλάζια Σημαία ετησίως από το 2018 μέχρι σήμερα. Συμμετέχει σε πρόγραμμα ΕΕ Blue Med, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το πανεπιστήμιο της Μάλαγα. Έχει υπογράψει συμφωνία που στοχεύει στη θέσπιση της μεταφοράς του CO-EVOLVE Tourism Sustainability Toolkit από τους εκπροσώπους της CO-EVOLVE και στην προσαρμογή και υλοποίηση του πακέτου εργαλείων από το έργο της Σκύρου και το λιμάνι της Σκύρου, και έχει συνεργασίες σε διάφορους τομείς με 12 ελληνικά πανεπιστήμια.

Λειτουργεί τον πρώτο στη χώρα μας συμπιεστή ανακυκλωσιμων υλικών σε λιμάνι συλλέγοντας, συμπιέζοντας και αποστέλλοντας ανακυκλώσιμα υλικά. Χρησιμοποιεί ηλεκτρικά οχήματα για τις μετακινήσεις στο λιμάνι και ηλεκτροκίνητο όχημα εξοικονόμησης νερού για τον καθαρισμό των δαπέδων του Λιμένα. Συλλέγει και προωθεί για ανακύκλωση θαλάσσια απορρίμματα και χρησιμοποιημένα αλιευτικά δίχτυα, πετονιές παραγάδια, σε συνεργασία με την Aegean Rebreath (www.aegeanrebreath.org).

Διαθέτει αναρτημένες πληροφορίες και αφίσες για τα οικοσυστήματα και τις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της Σκύρου αλλά και φωτοβολταϊκά panels και φορτιστές για τη φόρτιση μικρών συσκευών και κινητών τηλεφώνων. Συμμετέχει σε εθνικούς και διεθνείς διαγωνισμούς με περιβαλλοντικά θέματα και παρουσιάζει σε εθνικά και διεθνή συνέδρια περιβάλλοντος τις πρακτικές που εφαρμόζει.

Όμως κάθε ματιά προς τη Γαλάζια Σημαία που κυματίζει δίνει και ένα ακόμα ερέθισμα για νέους περιβαλλοντικούς στόχους. Και κάθε κυματισμός της προσδίδει υπεραξία και ποιότητα στο λιμάνι, στον οικισμό, στις επιχειρήσεις και στο Νησί.

Κυριακός Αντωνόπουλος
Πρόεδρος Λιμενικού Ταμείου Σκύρου

Η Γαλάζια Σημαία αποτελεί πλέον καθοριστικό παράγοντα για την επιλογή μίας μαρίνας από τους επισκέπτες της

Η υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών για καθαρούς και ασφαλείς λιμένες και ακτές αποτελεί πλέον καθοριστικό παράγοντα για την επιλογή μίας μαρίνας από τους επισκέπτες της.

Με την πιστοποίηση της Olympic Marine SA με Γαλάζια Σημαία επικυρώνεται η προσπάθεια και ο σεβασμός που δείχνει η εταιρεία μας στο περιβάλλον και στους ίδιους της τους πελάτες. Οι προϋποθέσεις που θέτει ο θεσμός της Γαλάζιας Σημαίας αντιστοιχούν σε πρότυπα διεθνών προδιαγραφών, χαρακτηρισμός που ακολουθεί τις μαρίνες σκαφών, οι οποίες έχουν καταφέρει να φανούν αντάξιες αυτών των προσδοκιών.

Η Γαλάζια Σημαία δικαίως μπορεί να χαρακτηριστεί ως σκαλοπάτι αναγνώρισης και αναβάθμισης, καθώς και πόλος έλξης τουριστών, ιδιαίτερα ευρωπαίων πολιτών, οι οποίοι διακρίνονται για την περιβαλλοντική τους συνείδηση και ευαισθησία.

Η Olympic Marine τιμάται με το εύσημο της Γαλάζιας Σημαίας 23 συναπτά έτη, από το 1999 μέχρι και σήμερα. Κατά τη διάρκεια αυτών των βραβεύσεων, πέρα από το προσωπικό όφελος της εταιρείας, έχει επωφεληθεί και έχει βοηθηθεί έμπρακτα ο τόπος που ζούμε και το περιβάλλον. Με τη διατήρηση της ακτής και του λιμένα του Δαυρίου καθαρών, με τη φροντίδα του χερσαί-

ου χώρου και το σεβασμό της φυσικής βλάστησης και με την παροχή κάθε εφικτού και σύγχρονου μέσου για συλλογή και ανακύκλωση απορριμμάτων και λημμάτων, η εταιρεία μας δίνει ανάσα ζωής στη φύση.

Παράλληλα με αυτή την αρωγή στο περιβάλλον, έχει επέλθει και η δική μας ανταμοιβή και αναγνωρισιμότητα. Η Olympic Marine απαρτίζεται από δύο «τμήματα», τη μαρίνα μαζί με το πάρκινγκ σκαφών και τη ναυπηγοεπισκευαστική μονάδα της. Αναβάθμιση έχει σημειωθεί και στα δύο τμήματα της επιχείρησης.

Το σύγχρονο ναυπηγείο παρουσιάζει εικόνα αντιφατική σε σχέση με τον έντονο φόρτο το περιεχόμενο των εργασιών που πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του, γεγονός που επιτυγχάνεται με τη συλλογή και ανακύκλωση των εναπομεινάντων υλικών και αποβλήτων, καθώς και με την προστασία και διατήρηση της ήδη υπάρχουσας φυσικής βλάστησης του ευρύτερου χώρου. Αυτή η εικόνα γίνεται αισθητή και εκτιμητέα από τους πελάτες και τους ενασχολούμενους του χώρου, οι οποίοι με τη σειρά τους δείχνουν προτίμηση στην επισκευαστική μας μονάδα, που γνωρίζει ταχεία ανάπτυξη και διεθνή αναγνώριση.

Αντίστοιχο όφελος από τη βράβευση με Γαλά-

ζια Σημαία έχει το κομμάτι του πάρκινγκ και της μαρίνας σκαφών της εταιρείας μας, το οποίο αποτελεί πλέον σημείο αναφοράς για την ευρύτερη περιοχή αλλά και επίκεντρο ενδιαφέροντος Ευρωπαίων και μη πολιτών, οι οποίοι εκτιμούν ιδιαίτερα αυτό τον τίτλο. Ακολουθώντας την ίδια πολιτική προστασίας για τον χερσαίο χώρο και για τα ύδατα, οι πελάτες και τα ελλιμενισμένα σκάφη απολαμβάνουν τον συνδυασμό μιας καθαρής και προσεγμένης μαρίνας, η οποία παρέχει σε κάθε γωνιά της κάδους ανακύκλωσης απορριμμάτων, σημεία ανακύκλωσης ιστίων, παροχή απομάκρυνσης λημμάτων, προστατευμένους χώρους πρασίνου και βλά-

στησης, αλλά και εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο φροντίζει για την τήρηση των κανονισμών και για τη συνεχή απουσία οχημάτων από την παράκτια ακτή των προβλητών.

Αξίζει να επισημανθεί πως η Ελληνική Εταιρεία της Φύσης, μέσω του προγράμματος Γαλάζια Σημαία, με κίνητρο το σεβασμό στη φύση, συμβάλει στην εξέλιξη και στην αναβάθμιση της εταιρείας και της περιοχής.

*Σωτήρης Σωτηρίου
Επιχειρησιακός Διευθυντής
Olympic Marine S.A.*

Γαλάζια Σημαία σε σκάφη αναψυχής

Η Γαλάζια Σημαία είναι γνωστό σε όλους πλέον ότι αναγνωρίζεται διεθνώς ως το σύμβολο αειφορίας, ασφάλειας και περιβαλλοντικής ποιότητας. Είναι ιδιαίτερα γνώριμο και στην πατρίδα μας, όχι μόνο στις παραλίες όλης της χώρας, αλλά, έχοντας επεκταθεί στις μαρίνες και στα σκάφη αναψυχής, κυματίζει πλέον περήφανα και εκτός των παραλιών, πιστοποιώντας ένα ανώτερο επίπεδο φροντίδας για το περιβάλλον.

Η SCORPION YACHTING NEPIA είναι η μόνη εταιρεία στη Μεσόγειο με σκάφη αναψυχής η οποία από το 2017 και για 5 συνεχόμενα έτη σε όλα της τα σκάφη κυματίζει περήφανα τη Γαλάζια Σημαία, φέρνοντας τη χώρα μας στις κορυφαίες θέσεις παγκόσμιας διάκρισης με το σύνολο των διαθεσίμων Γαλάζιων Σημαιών.

Τα σκάφη, και κατ' επέκταση η ναυτική εταιρεία με σκάφη αναψυχής, δραστηριοποιούνται αναμφίβολα στο θαλάσσιο περιβάλλον σε πλή-

ρη εναρμόνιση και εξάρτηση από αυτό. Για εμάς, τους ανθρώπους της θάλασσας και του θαλάσσιου τουρισμού ειδικότερα, τέσσερις είναι οι λέξεις κλειδιά για την επιτυχή και ευδόκιμη δραστηριοποίηση στο χώρο αυτό: άνθρωπος, περιβάλλον, αειφορία, ποιότητα». Πάνω σε αυτούς τους πυλώνες στηρίζουμε την ανάπτυξη της δικής μας εταιρείας.

Ξεκινώντας από τον θεμελιώδη ορισμό του περιβάλλοντος προκύπτει ότι «...είναι κάθε τι που περιβάλλει έναν οργανισμό ή ένα αντικείμενο σε κοντινή ή μακρινή απόσταση και ασκεί άμεση επιρροή στο ίδιο και στις συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξής του, είναι δε διαφορετικό σε κοινωνικό, ψηφιακό και φυσικό επίπεδο». Είναι λοιπόν σαφές ότι το περιβάλλον επηρεάζει άμεσα το αντικείμενο που περιβάλλει. Μιλώντας ειδικότερα για το φυσικό περιβάλλον, ο άμεσα επηρεαζόμενος είναι ο άνθρωπος σε επίπεδο τόσο ψυχικής όσο και σωματικής υγείας. Επηρεάζεται η εργασία του και κατ'

επέκταση το εργασιακό του περιβάλλον.

Η ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον δεν είναι μια μόδα της εποχής, αλλά μια διαχρονική ανάγκη, ειδικά όταν μιλάμε για το θαλάσσιο περιβάλλον, το οποίο είναι και ο βασικός χώρος δραστηριοποίησης της εταιρείας μας.

Είναι παράξενο που ο πλανήτης, ενώ είναι καλυμμένος κατά 75% από νερό, αποκαλείται ΓΗ.

Η εταιρεία μας δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην αειφορία, ευρύτερα γνωστή ως sustainability. Ως προς τον ακριβή της ορισμό της, «αειφορία» είναι η χρήση των φυσικών πόρων αλλά και του περιβάλλοντος, χωρίς αυτό να υποβαθμίζεται αλλά αντίθετα να αναβαθμίζεται.

Οι πελάτες των σκαφών αναψυχής έχουν έναν και μόνο σκοπό, να ψυχαγωγηθούν στο θαλάσσιο περιβάλλον σε άμεση επαφή με αυτό, απολαμβάνοντας τη χαρά της θάλασσας, του ήλιου και της ψυχοσωματικής ευεξίας που αυτά προσφέρουν. Δεν είναι δε λίγες οι φορές που οι πελάτες απολαμβάνουν την παρέα δελφινιών ή θαλάσσιων χελωνών.

Η διοίκηση αλλά και τα πληρώματα σε όλα τα στάδια της καθημερινής δραστηριοποίησης φροντίζουν να γίνεται αειφόρα διαχείριση των φυσικών πόρων με σκοπό την εφαρμογή αυστηρών ποιοτικών κριτηρίων, σε όλα τα επίπεδα, από τα υλικά καθαριότητας μέχρι τις συσκευασίες των αναλώσιμων υλικών.

Ο ανθρώπινος παράγοντας, από την υπεύθυνη διαχείριση των διαδικασιών της εταιρείας έως την ενημέρωση και πληροφόρηση των πελατών σχετικά με την τοπική θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα και τις γεωγραφικές λεπτομέρειες της περιοχής, είναι η ειδικός διαφορά στην επιτυχή ποιοτική και περιβαλλοντική διαχείριση.

Τα κριτήρια για την απόκτηση μιας Γαλάζιας Σημαίας σε σκάφος αναψυχής είναι 51. Πολύ περισσότερα από τα κριτήρια για μια ακτή (33) ή για μια μαρίνα (38). Αυτό αποδεικνύει την αυστηρή μεθοδολογία και τον έλεγχο που επιβάλλει ο θεσμός. Είναι επίσης χαρακτηριστική η αντίδραση και το ενδιαφέρον που δείχνουν οι επισκέπτες όταν πληροφορούνται τι σημαίνει και τι εκπροσωπεί η Γαλάζια Σημαία.

Πέραν όμως από τις τυπικές παραμέτρους ελέγχου, προϋποθέσεων και απόκτησης που έχει μια Γαλάζια Σημαία στα σκάφη αναψυχής και τα άμεσα αποτελέσματά της, λειτουργεί και σαν «εσωτερικό έλεγχος». Έτσι, όλα τα μέλη της εταιρείας αλλά και οι πελάτες ευαισθητοποιούνται και κινητοποιούνται με μεγαλύτερο σθένος. Ως χαρακτηριστικότερο παράδειγμα ευαισθητοποίησης θα αναφέ-

ρουμε τους λιλιπούτειους φιλοξενούμενούς μας να ανασύρουν από τη θάλασσα πλαστικές σακούλες και άλλα απορρίμματα και να συμμετέχουν με ζωγραφιές διαδραστικά στην «περιβαλλοντική εκπαίδευση» που τους γίνεται.

Στην ερώτηση γιατί η εταιρεία μας είναι η μοναδική εταιρεία στη Μεσόγειο που έχει Γαλάζια Σημαία ενώ μόνο η Ελλάδα έχει πάνω από 5.000 σκάφη αναψυχής, θα απαντούσα με μια ευχή: Το συντομότερο να μην είμαστε οι μόνοι αλλά να ακολουθήσουν το παράδειγμά μας και άλλες εταιρείες του κλάδου.

Η Scorpion Yachting, δραστηριοποιούμενη με το εμπορικό σήμα της AllinBlusive Private Cruises, είναι η πιο πολυβραβευμένη εταιρεία στον χώρο των private cruises με σπουδαίες διακρίσεις, πλέον σημαντική αυτών τη Γαλάζια Σημαία, με διεθνή αναγνωρισιμότητα, ενώ βραβεύεται για 4 συνεχόμενα έτη ως η Καλύτερη Εταιρεία Private Cruises του κόσμου (World Travel Awards).

Χρήστος Καλιπσιδής
CEO AllinBlusive – Scorpion Yachting

Green Key

200 χρόνια Ελλάδα, 70 χρόνια ΕΕΠΦ, 12 χρόνια Green Key

Χαίρε Αλίκη, χαίρε Διονυσία, χαίρε Λεωνίδα!

Οι επέτειοι συχνά είναι ευκαιρία για τελετές χωρίς κάποιο ουσιαστικό νόημα. Μπορούν, όμως, να είναι και ευκαιρία για ουσιαστικό ιστορικό απολογισμό και κυρίως για αναστοχασμό για τις προκλήσεις που είναι μπροστά μας.

2021: Η Ελλάδα μας γιορτάζει τα 200 χρόνια της, η ΕΕΠΦ τα 70 της, το Green Key τα 12 του, και εγώ αισθάνομαι σαν το παιδί που αποτίνει φόρο τιμής στους προπάτορές του. Στην Αλίκη Βαβούρη, στη Διονυσία Παπαδοπούλου και στον Λεωνίδα Κόλλα που πίστεψαν, έφεραν και άνδρωσαν το Green Key στην Ελλάδα.

Δώδεκα χρόνια με πολλά σκαμπανεβάσματα και τρεις βασικές δυσκολίες: (α) Να ξεπεράσου-

με τον εαυτό μας. Να «φύγουμε» από τον ερασιτεχνικό, εθελοντικό και γεμάτο καλές προθέσεις χαρακτήρα της ΕΕΠΦ. (β) Να απαντάμε πειστικά και τεκμηριωμένα σε ερωτήσεις ξενοδόχων, όπως «Ποιο το όφελος της επιχειρησής μου;» και «Πόσο θα μου κοστίσει σε χρήμα και σε χρόνο;». Και (γ) η ανύπαρκτη εξωστρέφειά μας.

Τι κάναμε; (α) Οργανωθήκαμε και λειτουργήσαμε με τη δέουσα επαγγελματικότητα που απαιτεί το σύγχρονο επιχειρείν. Στελεχωθήκαμε με έμπειρους επαγγελματίες. Κάθε έτος θέτουμε στόχους και αξιολογούμε τις ενέργειές μας και την αποτελεσματικότητά μας. (β) Επενδύσαμε στην ουσιαστική σχέση/συνεργασία μας με τους ξενοδόχους. Κατανοήσαμε τα προβλήματά

τους και πλέον μιλάμε την ίδια γλώσσα. Δεν απεμπολήσαμε τον εθελοντικό χαρακτήρα μας και συνεχώς παρέχουμε δωρεάν τις συμβουλές μας σε όλες τις φάσεις του προγράμματος, και πριν και μετά τη βράβευση. (γ) Η πόρτα της εσωστρέφειας έκλεισε οριστικά το 2015. Έκτοτε, είμαστε σε αγαστή συνεργασία με όλους τους θεσμικούς και επαγγελματικούς φορείς του τουριστικού κλάδου.

Και το αποτέλεσμα; Ενδεικτικά, το Green Key είναι στην πρώτη θέση στην Ελλάδα και στην τρίτη θέση παγκοσμίως, με τη δεύτερη σε απόσταση βολής. Το 2021 το Green Key κατέγραψε 508 καταλύματα στην Ελλάδα. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των μελών μας, από 24

ξενοδοχεία που ήταν το 2015, υπερδιπλασιάστηκε και ανήλθε στα 57 το 2021.

Ευχαριστώ Νατάσα (Αντωνοπούλου) και Ματούλα (Συρίγου), που είσαστε οι στυλοβάτες και η ψυχή του Green Key!

Ευχαριστούμε για την αμεροληψία τους και την προσήλωσή τους στους στόχους και στους κανονισμούς του Green Key όλα τα μέλη της Εθνικής Επιτροπής Κρίσεων, που δώδεκα χρόνια προσφέρουν αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες τους!

Ευχαριστούμε Αλίκη, Διονυσία και Δεωνίδα για τη συνεισφορά σας στο Green Key!

Ευχαριστούμε τους βραβευμένους με Green Key ξενοδόχους για τη συνεργασία που έχουμε και για την αγάπη τους στο περιβάλλον.

Για τα επόμενα 200 χρόνια, στην Ελλάδα των Ολυμπιακών Αγώνων, το Green Key κάνει σημαία του το «Citius, Altius, Fortius».

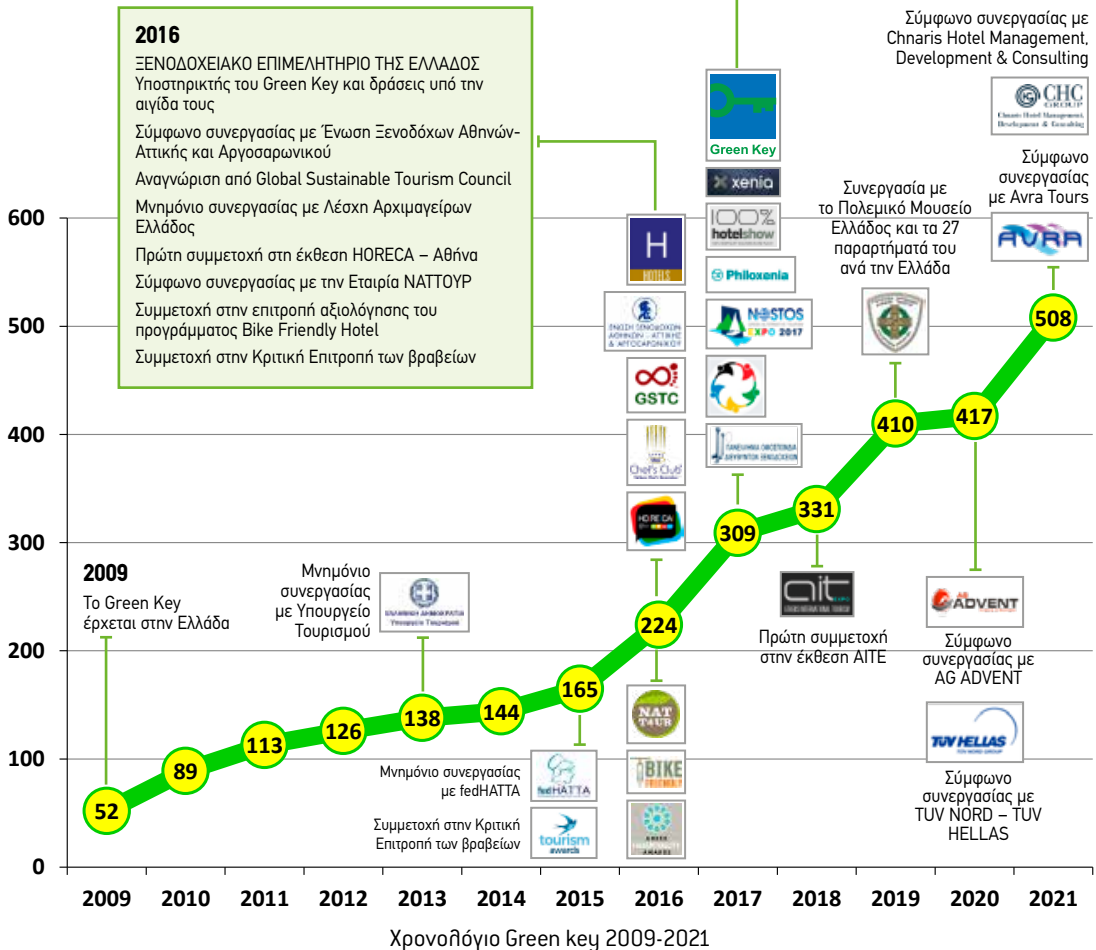
Σπύρος Μπιακούλης
Μέλος ΔΣ και Ταμίας της ΕΕΠΦ (2009-2021)
Υπεύθυνος για το Green Key (2015-2021)

2017 – Περιβαλλοντική Ημερίδα Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Διευθυντών Ξενοδοχείων

2017

- NOM 2017, Αθήνα. Διεθνής συνάντηση των χειριστών Green Key
- Πρώτη συμμετοχή στην έκθεση Philoxenia – Θεσσαλονίκη
- Πρώτη συμμετοχή στην έκθεση ΧΕΝΙΑ – Αθήνα
- Πρώτη συμμετοχή στην έκθεση 100% Hotel Show – Αθήνα
- Πρώτη συμμετοχή στην έκθεση NOSTOS – Ναύπακτος
- Συνεργασία με Πανελλήνια Ομοσπονδία Διευθυντών Ξενοδοχείων
- Πρώτη συμμετοχή στην έκθεση ΜΙΤΕ και διοργάνωση Διεθνούς Sustainability Forum.

Επανεκκίνηση του τουρισμού με στόχο την αειφορική ανάπτυξη

Τα προγράμματα Green Key και Γαλάζια Σημαία που υλοποιεί η ΕΕΠΦ, είναι τα δύο γνωστότερα στον κλάδο μας προγράμματα βιωσιμότητας και αειφορίας και στηρίζουν διαχρονικά τον ελληνικό τουρισμό, θέτοντας πλαίσια και κανόνες λειτουργίας για τις επιχειρήσεις του κλάδου που επιθυμούν να εφαρμόσουν αειφόρες πρακτικές και να πιστοποιηθούν γι' αυτές.

Σε μια κρίσιμη, χρονικά και στρατηγικά, συγκυρία για τον ελληνικό τουρισμό, όπου οι κανόνες βιώσιμης ανάπτυξης και λειτουργίας των επιχειρήσεων είναι συνεχώς στο προσκήνιο, τόσο εξαιτίας των δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, όσο και εξαιτίας της μεγάλης ευαισθητοποίησης και απαίτησης των επισκεπτών που πλέον απαιτούν στην διαβίωση τους και κατ' επέκταση τις διακοπές τους, ένα περιβάλλον με βιώσιμες προϋποθέσεις, τα δύο προγράμματα της ΕΕΠΦ, λειτουργούν και κατευθύνουν τις τουριστικές επιχειρήσεις στην υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών αειφορίας και βιωσιμότητας.

Παράλληλα δίνουν την δυνατότητα στους ευαισθητοποιημένους περιβαλλοντικά επιχειρημα-

τίες να αναδειχθούν και να ξεχωρίσουν από τον ανταγωνισμό, με βάση τις καλές πρακτικές τους. Διαπιστώνουμε στην πράξη ότι η συνεχώς αυξανόμενη προτίμηση των πελατών σε επιχειρήσεις που ακολουθούν βιώσιμες πρακτικές στην λειτουργία τους καθιστά τα προγράμματα Green Key και Γαλάζια Σημαία ιδιαίτερα σημαντικά εργαλεία marketing για μια τουριστική επιχείρηση. Και έτσι πέρα από τα περιβαλλοντικά, έχουμε σημαντικά οικονομικά οφέλη για τις επιχειρήσεις με βιώσιμες πρακτικές, καθώς

οι πιστοποιημένες μονάδες ξεχωρίζουν και ανεβαίνουν στην προτίμηση των επισκεπτών.

Καταλήγοντας, θέλω να υπογραμμίσω την σημαντική συμβολή της ΕΕΠΦ στο στόχο που ακριβώς αναφέρει ο τίτλος της, και εύχομαι να συνεχίσει με τον ίδιο και ίσως αυξανόμενο ζήλο, όπως άλλωστε έκανε με συνέπεια τα προηγούμενα 70 χρόνια, στηρίζοντας τον ελληνικό τουρισμό και τις αειφόρες πρακτικές στην πατρίδα μας.

*Γεώργιος Τσακίρης
Επίτιμος Πρόεδρος*

Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Οι αρχές της βιωσιμότητας στην τουριστική κοινότητα

Η ΕΕΠΦ ιδρύθηκε από επιφανή πρόσωπα των γραμμάτων και των τεχνών, που έβλεπαν μακριά και επαγρυπνούσαν για την προστασία της μοναδικής ελληνικής φύσης σε μια εποχή που η χώρα εξελισσόταν λατρεύοντας το «μπετόν» και την αστυφιλία.

Όλα αυτά τα 70 χρόνια που κύλησαν από την ίδρυσή της, η ΕΕΠΦ αγωνίστηκε σε ένα αντίξοο περιβάλλον, για να θέσει στην καρδιά της κρατικής πολιτικής και της κοινωνίας των πολιτών τη μέριμνα για το φυσικό περιβάλλον, πρωτοστατώντας με εμβληματικά έργα και πρωτότυπες παρεμβάσεις.

Με τα προγράμματα της Γαλάζιας Σημαίας και του Green Key μύησε την ελληνική τουριστική κοινότητα στις αρχές της βιωσιμότητας, καθιερώνοντας διεθνώς αναγνωρισμένα συστήματα διαχειρί-

σης ποιότητας. Ειδικά για τη μικρή ξενοδοχειακή επιχείρηση, κατ' εξοχήν οικογενειακής μορφής, η ΕΕΠΦ λειτουργεί συμβουλευτικά, «μεταφράζοντας» τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος σε ενέργειες προσιτές και αντιληπτές για κάθε επίπεδο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

Η ΕΕΠΦ είναι σπουδαία και για έναν ακόμη λόγο: Γιατί συγκεντρώνει στους κόλπους της φυσιολάτρες από όλες τις γενιές, δημιουργώντας μεταξύ τους συνεκτικούς δεσμούς,

προσφέροντας ένα πλούσιο πρόγραμμα από ξεναγήσεις, περιηγήσεις και διαλέξεις, με επίκεντρο τη γνώση για τη φύση.

Δρ Αγνή Χριστίδου

Γεν. Δ/ρια του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος

Το κέρδος επιλέγοντας τον αειφόρο τουρισμό

Στόχος του Παγκόσμιου Συμβουλίου για την Αειφορία στον Τουρισμό είναι να αναβαθμιστούν ακόμη περισσότερο οι προϋποθέσεις πιστοποίησης, οι προδιαγραφές και από τα πρότυπα αλλά, φυσικά, και από τον τουριστικό κλάδο –ξενοδοχειακές μονάδες μικρές και μεγάλες, Operators μικροί και μεγάλοι– ανεβάζοντας με τον τρόπο αυτό το επίπεδο του αειφόρου τουρισμού παγκοσμίως. Το Green Key είναι αναγνωρισμένο από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Αειφόρου Τουρισμού (GSTC) ως ένα από τα πιο επιτυχημένα πρότυπα και, άρα, ένα εξαιρετικό εργαλείο προσέλκυσης νέων μελών και διάδοσης της έννοιας της πιστοποίησης.

Η αξία της πιστοποίησης

Το διάστημα της υγειονομικής κρίσης έδωσε τη δυνατότητα σε όλους τους τομείς παροχής υπηρεσιών να διασφαλίσουν κανόνες και ποιοτικό προϊόν. Η διαφοροποίηση αυτών που ανταποκρίθηκαν σε αυτή την απαίτηση, με ευελιξία, ταχύτητα και τήρηση αυστηρών κριτηρίων - προϋποθέσεων προσέλκυσε ένα συγκεκριμένο κοινό, που τους διάλεξε ακριβώς για αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που αποδεικνύονταν μέσα από μία διαδικασία τεκμηρίωσης και αποτελεσμάτων που αφορούν στην αειφορία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό, την οικονομία.

Το κέρδος της επιλογής του αειφόρου τουρισμού

Όποιο πρότυπο και αν ακολουθεί κανείς, αρκεί να είναι ένα αναγνωρισμένο και αποτελεσματικό πρότυπο, βλέπει αμέσως μείωση των εξόδων του και προφανή διαφοροποίηση στα έσοδα, που δεν έρχονταν με τις μη περιβαλλοντικές του επιλογές. Η αναγνωρίσιμη διαδικασία περιβαλλοντικών πρακτικών διαφοροποιεί τον επιχειρηματία, που είναι πλέον σε θέση να «χτυπήσει» νέες αγορές και να επιβληθεί σε έναν καινούργιο χώρο, απαιτητικό μεν αλλά έτοιμο να προσφέρει αντάλλαγμα για τις περιβαλλοντικές πρακτικές που απολαμβάνει.

Ωστόσο, εκτός από τα προφανή και άμεσα οικονομικά οφέλη, ο επιχειρηματίας αλλά και οι εργαζόμενοι δεν αργούν να νιώσουν τη συμμετοχή τους στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τα τραγικά αποτελέσματα της οποίας διαπιστώσαμε και φέτος το καλοκαίρι στη χώρα μας (παρατεταμένος καύσωνας, ξηρασία και επακόλουθες πυρκαγιές).

Η παγκόσμια τάση προς τον αειφόρο τουρισμό τον καθιστά μονόδρομο

Η παγκόσμια τάση την οποία πλέον όλοι βλέπουν και οι πρωτοπόροι χαράσσουν –επιχειρήσεις καταλυμάτων και εστίασης, τουρ operators– συμβαδίζει με τους στόχους της ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 και προσφέρει στον πελάτη ένα νέο τουριστικό προφίλ – ιδιωτικότητα, αποστάσεις, διαφοροποίηση ως προς τις διατροφικές του απαιτήσεις και ιδιαιτερότητες.

Σε αυτό το πνεύμα βλέπουμε μεγάλες πλατφόρμες παγκοσμίως να καταγράφουν και να τονίζουν τα χαρακτηριστικά αειφορίας, μεγάλους ομίλους, όπως η Hilton Group, με 6.500 χιλιάδες περίπου καταλύματα και 1εκ. δωμάτια, να δίνει έμφαση στις περιβαλλοντικές της πρακτικές, «πουλώνοντας» ως κυρίαρχο το κομμάτι της αειφορίας, τεράστιους τουρ operators όπως η TUI να δηλώνουν ξεκάθαρα ότι η αειφορία στον τουρισμό είναι το παρόν και το μέλλον του.

Η αειφορία στον τουρισμό πρέπει να επεκταθεί παντού

Οι καλές πρακτικές και οι αναβαθμισμένες τους προϋποθέσεις (κριτήρια) θα πρέπει να επεκταθούν σε όσο μεγαλύτερη γκάμα εγκαταστάσεων είναι δυνατό, σε μαρίνες, σε πάρκα, σε μουσεία, σε χώρους ψυχαγωγίας και πολιτισμού. Στη χώρα μας, το τουριστικό προϊόν παρέχεται στην συντριπτική του πλειοψηφία (99%) από μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενώ μόλις το 5% του παρόχων τουριστικού προϊόντος έχουν πιστοποιηθεί με καλές περιβαλλοντικά πρακτικές. Κι όμως, μικρές και μεγάλες τουριστικές μονάδες θα πρέπει να υιοθετήσουν ως κομμάτι της κουλτούρας τους και όχι απλώς του επιχειρηματικού τους αφηγήματος την ανάπτυξη μέσα από την αειφορία. Την ανάπτυξη των τοπικών παραγωγών του χώρου που δραστηριοποιούνται, την ενημέρωσή του προσωπικού τους και την ευαισθητοποίηση των συμ-μετόχων τους σε ένα βιώσιμο γίγνεσθαι.

Η ανάγκη είναι τώρα. Η ευκαιρία είναι τώρα
Ο νέος νόμος για την κλιματική αλλαγή, η υποχρεωτική ανακύκλωση, οι νόμοι για την ενέργεια, η διαχείριση του υδάτινου πλούτου, των αποβλήτων, και από την άλλη μεριά οι χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση καθιστούν σχεδόν μονόδρομο την επιλογή της αειφορίας στον τουρισμό. Η Σλοβενία αποτελεί ένα φωτεινό, χαρακτηριστι-

κό παράδειγμα, η Πορτογαλία το ίδιο. Η Τουρκία φαίνεται να βγαίνει μπροστά πολύ δυναμικά. Οι ΗΠΑ έχουν επενδύσει πάνω από 14 εκατομμύρια στο τουριστικό προϊόν της Βοσνίας Ερζεγοβίνης, η Αίγυπτος δουλεύει προς τη σωστή κατεύθυνση. Είμαστε υποχρεωμένοι πλέον να ακολουθήσουμε

τη βιωσιμότητα ως τρόπο ζωής και να την ενσωματώσουμε στο επιχειρείν στον τουρισμό. Είναι μονόδρομος.

*Ιωάννης Παππάς
Διευθυντής Μεσογείου στο Παγκόσμιο Συμβούλιο
Αειφόρου Τουρισμού (GSTC)*

Πλατφόρμα EcoHotel Ένα εργαλείο για την eco friendly ταυτότητα των ξενοδοχείων

Η ΕΕΠΦ και το Green Key, αποδεικνύοντας εμπράκτως τη συμμετοχή τους στην αειφορία στον τουρισμό, στηρίζουν και εδραιώνουν μία συσυσταστική συνεργασία με την καινοτόμα πλατφόρμα EcoHotel, με την οποία τα τουριστικά καταλύματα μπορούν να μετρούν το ενεργειακό και ανθρακικό αποτύπωμα από τη λειτουργία τους και να προχωρούν στις ανάλογες διορθωτικές κινήσεις, εφόσον χρειάζεται. Η πλατφόρμα EcoHotel μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ποσοτικοποίηση των αντίστοιχων κριτηρίων του προγράμματος Green Key, αλλά και για τον συνεχή έλεγχο και παρακολούθηση της περιβαλλοντικής και ενεργειακής απόδοσής των καταλυμάτων.

Στο παραπάνω πλαίσιο, η ΕΕΠΦ, μέσα από τη συνεργασία της με την πλατφόρμα EcoHotel, εξασφάλισε το βασικό πακέτο χρήσης της πλατφόρμας να προσφέρεται εντελώς δωρεάν στα μέλη του Green Key, βοηθώντας έμπρακτα και συνεχώς τα ξενοδοχεία-μέλη του προγράμματος. Επίσης, μέσα από τη συνεργασία αυτή, αναμένεται να προκύψει μία γενικότερη αλλά ουσιαστική στήριξη των μελών του Green Key για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας περιβαλλοντικής πολιτικής με

γνώμονα τη βιωσιμότητα και την αειφορία.

Τι είναι και πώς λειτουργεί η πλατφόρμα EcoHotel

Η πλατφόρμα EcoHotel είναι μια διαδικτυακή εφαρμογή, η οποία υπολογίζει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των τουριστικών καταλυμάτων, και μάλιστα δίνει τη δυνατότητα στον ίδιο τον ξενοδόχο να μετρήσει αναλυτικά και με αρκετά μεγάλη ακρίβεια το ενεργειακό και ανθρακικό αποτύπωμα της μονά-

δας τους, παρέχοντας και αποτελέσματα σε επιμέρους τομείς (π.χ. ψύξη, θέρμανση κ.ά.) και σε διαφορετικές ζώνες (π.χ. δωμάτια, κοινόχρηστοι χώροι κ.ά.). Επίσης, η πλατφόρμα EcoHotel βοηθά τον χρήστη να εντοπίσει αμέσως και άμεσα τους πιο ενεργοβόρους τομείς του καταλύματός του και να επέμβει στοχευμένα, ενώ ο χρήστης μπορεί μέσα από αυτήν να ελέγχει συνεχώς και να παρακολουθεί την περιβαλλοντική και ενεργειακή απόδοση του καταλύματός του.

*Γιώργος Κωνσταντίνος
Μηχανικός Περιβάλλοντος, υποψ. διδάκτορας
Τμήματος Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ, Μέλος της
Εθνικής Επιτροπής Κρίσεων του Green Key*

Έλληνες επιχειρηματίες στο μονόδρομο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

Η βιωσιμότητα αποτελεί μονόδρομο πλέον για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κατ' επέκταση οικονομικών προκλήσεων στις οποίες καλείται να ανταπεξέλθει η τουριστική βιομηχανία σήμερα. Η υπεισολογμένη κρίση ανέδειξε ακόμη περισσότερο την ανάγκη μετασχηματισμού του ελληνικού τουρισμού σε μία κατεύθυνση πιο βιώσιμη, δεδομένου ότι και η καταναλωτική συμπεριφορά αλλάζει σταδιακά, και όλο και περισσότερες

επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο επενδύουν στη βιωσιμότητα. Αντίστοιχα, παρατηρούμε ολοένα και περισσότερους ταξιδιώτες να στρέφονται σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού, με γνώμονα την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ακόμη κι αν αυτό ανεβάσει τον προϋπολογισμό τους. Οι τουρίστες είναι διατεθειμένοι να δαπανήσουν περισσότερα χρήματα αν οι προορισμοί προωθούν τη βιωσιμότητα.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε όλο και μεγαλύτερη σύγκλιση ανάμεσα στις υψηλού επιπέδου τουριστικές παροχές και στον σεβασμό προς το περιβάλλον και την τοπική κοινωνία όπου δραστηριοποιείται η εκάστοτε επιχείρηση. Είμαστε σε πολύ καλό δρόμο και είναι γεγονός ότι η πανδημία του κορωνοϊού, μεταξύ άλλων, έχει επιταχύνει κάποιες τάσεις. Οι τουριστικές επιχειρήσεις επενδύουν όλο και περισσότερο με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και σεβασμό στην τοπική κοινωνία, κάτι που αποδεικνύεται και μέσα από ενέργειες που υλοποιούνται στο πλαίσιο και των προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Οι ξενοδόχοι επενδύουν όλο και περισσότερο στην κατεύθυνση αναβάθμισης των τουριστικών υποδομών της χώρας μας και εμπλουτισμού των προσφερόμενων υπηρεσιών. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το γεγονός ότι κατά μέσο όρο, σύμφωνα με έρευνα που έχει πραγματοποιηθεί για λογαριασμό του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδας, ο κλάδος επένδυε σταθερά περί το 1 δισ. ευρώ τον χρόνο σε ανακαινίσεις/αναβαθμίσεις προ πανδημίας. Και με την ενεργοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης εκτιμάται πως μέσα στα αμέσως επόμενα χρόνια ενδέχεται οι επενδύσεις από τους επιχειρηματίες του κλάδου να υπερβούν το 1 δισ. ευρώ.

Σίγουρα, πάντως, για την παροχή ενός υψηλού επιπέδου τουριστικού προϊόντος, πρέπει να υπάρχουν και δημόσιες υποδομές αντίστοιχου επιπέδου και σε αυτό το τομέα έχουμε ακόμη να διανύσουμε αρκετό δρόμο. Είναι πλέον αδήριτη η ανάγκη αναβάθμισης των δημόσιων υποδομών της χώρας έτσι ώστε να μπορούν να «αντέχουν» τα εκατομμύρια των τουριστών που επισκέπτονται κάθε χρόνο την Ελλάδα. Υπάρχουν κάποια δημόσια έργα, που είναι κρίσιμα για την αναβάθμιση της λειτουργίας των τουριστικών προορισμών και συνεπώς απαραίτητα

για τη διατήρηση και βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς τους.

Στο πλαίσιο αυτό, η προβολή ενός ξενοδοχείου για παράδειγμα μέσω του προγράμματος Green Key μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα αύξησης των κρατήσεων. Επίσης, οι τουριστικές επιχειρήσεις που έχουν πιστοποιηθεί με το Green Key καταγράφουν σημαντική μείωση του κόστους λειτουργίας και συντήρησής τους και εν γένει η «πράσινη» φιλοσοφία μόνο τη δημιουργία ενός καλύτερου περιβάλλοντος μπορεί να ευνοήσει τόσο για τους επισκέπτες,

όσο και για τους εργαζομένους. Η πανδημία έχει στρέψει τους επιχειρηματίες περισσότερο στην κατεύθυνση εφαρμογής καλών περιβαλλοντικών πρακτικών.

Εκτιμώ ότι όλο και περισσότερο οι Έλληνες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού αναγνωρίζουν τα οφέλη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και τη θεωρούν πλέον μονόδρομο. Δεν είναι λίγες πλέον οι τουριστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν με άξονα το περιβάλλον και την προστασία του. Είναι, μάλιστα, δεδομένο ότι ο αριθμός των καταναλωτών με οικολογική συνείδηση ολοένα και αυξάνεται, τάση στην οποία θέλουν να «ευθυγραμμιστούν» και οι επιχειρηματίες.

Φορείς όπως η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης με το πολύπλευρο έργο της ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης όλων των ενδιαφερόμενων μερών, αποτελεί, όχι μόνο για τα 70 χρόνια λειτουργίας της αλλά και για τις επόμενες γενιές ένα σταθερό πλαίσιο έμπνευσης και αέναης δράσης.

*Χάρης Ντιγριντάκης
Μέλος Εθνικής Επιτροπής Κρίσεων Green Key,
Δημοσιογράφος Editor in Chief, Alpha,
Ελεύθερος Τύπος, Insider, tourismtoday.gr*

Ένα σοβαρό πλάνο αειφορίας που αποδίδει πολυεπίπεδα

Το τουριστικό προϊόν είναι συγκεκριμένο και άμεσα εξαρτώμενο από το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων στις οποίες το προϊόν αυτό φιλοξενείται και παρέχεται. Αν η τουριστική ανάπτυξη δεν εστιάζει στη διασφάλιση του προϊόντος που εμπορεύεται, στα χρόνια που έρχονται δεν θα υπάρχει προϊόν. Ακριβώς γι' αυτό ασχολήθηκα με το συγκεκριμένο αντικείμενο. Ο άνθρω-

πος έχει ανάγκη να νιώθει ότι υπηρετεί έναν αγνό σκοπό, σε όποιον τομέα κι αν εργάζεται

Ο ρόλος ο δικός μου, ως αξιολογητή, είναι να εξηγήω την αναγκαιότητα της συμμόρφωσης, πέρα από τις συστημικές απαιτήσεις του ίδιου του προγράμματος, με στόχο η συμμόρφωση να αποτελεί τρόπο σκέψης, δράσης, εργασίας, διαβίωσης, και έτσι να διασφαλιστεί η αξιοπρεπής επιβίωση.

Ας αφήσουμε πίσω το μοντέλο «αφίξεις ανά σεζόν»

Δυστυχώς, δεν μπορώ να είμαι ιδιαίτερα αισιόδοξος απ' όσα διαπιστώνω μέσα από την ιδιότητα του ρητή. Η γενική εικόνα που έχω για την τουριστική βιομηχανία στη χώρα μας είναι ότι αντιμετωπίζει την τουριστική αιφροδία σαν μόδα που θα περάσει ή θα ξεπεραστεί.

Κι αυτό φυσικά οφείλεται στην έλλειψη ενημέρωσης. Δεν υπάρχει επίγνωση του σκοπού για τον οποίο οφείλουμε να ενταχθούμε στη βιώσιμη ανάπτυξη και στον τομέα του τουρισμού. Χαρακτηριστικότερο όλων είναι ότι ένα μεγάλο κομμάτι της βιομηχανίας ακόμα στοχεύει στο μοντέλο «αφίξεις ανά σεζόν» και όχι στο «κέρδος ανά πελάτη».

ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Νίκος Μπακαρής
Μηχανολόγος μηχανικός (Meng, TUC) – Υπεύθυνος Διαχείρισης Ποιότητας Τουριστικών Καταλυμάτων & Επιθεωρητής περιβαλλοντικών συστημάτων

Η νέα γενιά της περιβαλλοντικής συνείδησης

Green Key, φιλοπεριβαλλοντική συμπεριφορά και οικολογική συνείδηση: ατομική, συλλογική, επιχειρησιακή

Όταν ολοκλήρωσα τις σπουδές μου διαπίστωσα ότι πρέπει να ανταποκριθώ σε μια αγορά εργασίας και σε έναν κόσμο διαφορετικό από αυτόν που δημιούργησαν οι προηγούμενες γενιές. Ταυτόχρονα, ένιωσα την ανάγκη να γίνω μέτοχος μιας προσπάθειας αλλαγής των πραγμάτων. Το Green Key μου έδωσε την ευκαιρία να συμμετέχω σε μια αλλαγή χωρίς να αναμένω κάτι για εμένα καθώς αυτή η συμμετοχή, από μόνη της, με έφερε στο αέναο μονοπάτι του εθελοντισμού.

Στόχος μου είναι να βοηθήσω την κάθε επιχείρηση να εξελιχθεί. Όχι να την εμποδίσω ούτε να την ελέγξω και να βρω κάποιο ψεγάδι. Με αυτό το σκεπτικό προσπαθώ να είμαι δίκαιος, μετρημένος, συνεργάσιμος, βοηθητικός. Αποδεικνύω στην πράξη τη θέλησή μου να αλλάξω τα πράγματα, να συνδράμω ως νέα γενιά στον εργασιακό χώρο του τουρισμού, μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις του επιχειρείν στη ζωή όλων μας.

Οι επιθεωρήσεις-αξιολογήσεις της εφαρμογής των καλών πρακτικών του Green Key που μέχρι στιγμής έχω διενεργήσει μού αποδεικνύουν τις γνώσεις και την ικανότητα των μελών της ομά-

δας που στελεχώνει το συγκεκριμένο περιβαλλοντικό πρόγραμμα και παρέχει στις τουριστικές επιχειρήσεις το απαραίτητο συμβουλευτικό και υποστηρικτικό υλικό για την αναβάθμιση του περιβαλλοντικού τους προφίλ.

Ασφαλώς, όλη αυτή η εθελοντική απασχόληση αποτελεί και μία πολύ μεγάλη εμπειρία που μου δίνει κίνητρα για να εξελιχθώ τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Με σχεδόν 2.000 βραβευμένες με Green Key τουριστικές επιχειρή-

σεις, ο ελεγκτής-αξιολογητής μπορεί να βλέπει σε βάθος ετών την εξέλιξη τους, την οπτική τους, τις ιδέες και τις εφαρμογές τους, την αποτελεσματικότητα των πρακτικών, τον τρόπο που ο καθένας επιλέγει να υλοποιεί το πρόγραμμα και να αφήνει το δικό του αποτύπωμα.

Όλες αυτές οι επιχειρήσεις που δεν έμειναν στη στείρα υλοποίηση των προτύπων

Με εντυπωσιάζει πάντα το γεγονός ότι μονάδες μικρότερων δυνατοτήτων, κατάταξης και δυναμικότητας είναι εξαιρετικά ευρηματικές και πρόθυμες να βρουν τρόπους υλοποίησης του προγράμματος Green Key, συχνά μάλιστα έχοντας και αντικειμενικές δυσκολίες λόγω της περιοχής τους. Είναι όλες αυτές οι επιχειρήσεις που δεν έμειναν στη στείρα

υλοποίηση των προτύπων. Αντιθέτως, εξελίχθηκαν. Μικρές, πολύτιμες επιχειρήσεις που τους αξίζουν χίλια ΜΠΡΑΒΟ!

Είναι αλήθεια ότι για να εφαρμόσουμε κάτι πρέπει να γίνει υποχρεωτικό ή να μας επιβάλλονται κυρώσεις ή να μας υπόσχονται έναν καλύτερο τζίρο. Πιστεύω, ωστόσο, ότι η νέα γενιά επιχειρηματιών απαρτίζεται από ανθρώπους που χωρίς πίεση, κυρώσεις ή οικονομικό κίνητρο, έχουν ενεργοποιήσει ήδη τη διαδικασία της βιώσιμης ανάπτυξης και κάνουν τα βήματα που χρειάζονται προς αυτή την κατεύθυνση. Υπάρχουν οι επιχειρηματίες που πράττουν βάσει αυτών που αναζητά ο επισκέπτης, αλλά υπάρχουν και οι επιχειρηματίες που διαμορφώνουν αυτό που οι ίδιοι θέλουν και απευθύνονται σε επισκέπτες με φιλοπεριβαλλοντική καθημερινότητα, ακόμη και στις διακοπές τους.

Στην Ελλάδα δεν έχουμε ακόμη περιβαλλοντική συνείδηση

Εντούτοις, δεν είναι λίγοι αυτοί που χρειάζονται επιβολή δια νόμου για να συμμορφωθούν με καλά περιβαλλοντικά πρότυπα και ανάλογες πρακτικές. Στην Ελλάδα δεν έχουμε, τουλάχιστον ακόμη, περιβαλλοντική συνείδηση. Δεν μπορούμε να σκεφτούμε ότι το καλό για το περιβάλλον είναι και δικό μας καλό. Εάν λοιπόν κάποιος δεν σκέφτεται την προσωπική του ασφάλεια, πώς είναι δυνατόν να περιμένουμε από αυτόν να τηρήσει κανόνες και να εξελιχθεί και να εξελίξει το τουριστικό του προϊόν;

Όταν υπάρχουν τουριστικές μονάδες που στεγάζονται σε φιλικές προς το περιβάλλον κτηριακές εγκαταστάσεις αλλά, ενώ προσφέρουν 1.500 γεύματα ημερησίως, δεν προβαίνουν σε ανακύκλωση συσκευασιών και οργανικών αποβλήτων, τότε πώς να πιστέψουμε ότι υπάρχει περιβαλλοντική συνείδηση σε στελέχη και προσωπικό; Δυστυχώς, στο όνομα της τουριστικής εξέλιξης, τελικά μόνο εξέλιξη δεν επιτυγχάνουμε.

Καθήκον του επιχειρηματία να εκπαιδεύει κάθε του εργαζόμενο στις καλές πρακτικές

Θα ήθελα να είμαι αισιόδοξος αλλά με τις κακές πρακτικές που διαπιστώνω και εγώ και οι συνάδελφοί μου, δεν μπορώ. Αν και υπάρχουν νόμοι και κυρώσεις για αυτούς που βλάπτουν το περιβάλλον, υπάρχουν και «παράθυρα» που επιτρέπουν στους επιχειρηματίες που παρανομούν να πληρώνουν μικρά

πρόστιμα και να συνεχίζουν ανενόχλητοι. Για τον λόγο αυτό έχει αξία να τους ενημερώσουμε, να τους πείσουμε, να τους φέρουμε με τη δική μας πλευρά ώστε να κατανοήσουν πόσο χρήσιμη και ωφέλιμη για όλους είναι η ευαισθητοποίηση και συμμόρφωσή τους.

Δε θα ξεχάσω ποτέ ένα περιστατικό περιβαλλοντικής ευαισθησίας που με άφησε άφωνο. Ένας Σκανδιναβός επισκέπτης, νομίζω Νορβηγός, ζητούσε επίμονα τον υπεύθυνο του ξενοδοχείου για να του διατυπώσει εγγράφως το παράπονό του, γιατί ενώ είχε ζητήσει να συμμετέχει στην εξοικονόμηση νερού κρατώντας τις πετσέτες του για δύο ή τρεις μέρες χωρίς να αλλαχτούν, οι υπεύθυνοι καθαριότητας τις άλλαζαν χωρίς να σεβαστούν την επιθυμία του. Ο άνθρωπος αυτός «κουβαλούσε» μια άλλη κουλτούρα. Δεν έψαχνε ένα eco friendly κατάλυμα για να το κάνει story στα Social Media. Ήθελε με τις πράξεις του να συμβάλει στην αειφορία.

Καθήκον, λοιπόν, του επιχειρηματία είναι όχι μόνο να εφαρμόζει τις πρακτικές «στα χαρτιά» αλλά να εκπαιδεύει κάθε του εργαζόμενο σε αυτές. Να τους ενημερώνει όλους και μάλιστα να τους επιβραβεύει. Οι επιθυμίες του επισκέπτη αποτελούν το μεγαλύτερο κίνητρο για τον ξενοδόχο ή τον ιδιοκτήτη οποιουδήποτε καταλύματος φιλοξενίας, για να μάθει, να συντονίσει, να ενημερώσει, να γίνει ουσιαστικό μέρος του μηχανισμού της βιώσιμης ανάπτυξης.

Νίκος Λειβαθινός
Μηχανολόγος μηχανικός (Meng, TUC) – Υπεύθυνος
Διαχείρισης Ποιότητας Τουριστικών Καταλυμάτων
& Επιθεωρητής περιβαλλοντικών συστημάτων

Δημιουργούμε «micro-niche markets» και υπεραξία στο προϊόν μας

Στην έναρξη της διαφαινόμενης παγκόσμιας και ελληνικής κρίσης, το The Village Height – Phaea Resorts επένδυσε στο πρόγραμμα Green Key. Ακόμη και μέσα στην πανδημία του νέου κορωνοϊού και στην κρίση που επέφερε στον τουριστικό κλάδο προστέθηκαν και

άλλα ξενοδοχεία του ομίλου στο πρόγραμμα Green Key για την προστασία της ελληνικής φύσης, δηλώνοντας με έμφαση τη δέσμευση του ομίλου στην προστασία του περιβάλλοντος.

Εστιάζουμε στην ανάδειξη του ομίλου μας σε έναν προορισμό που λειτουργεί με όρους βιωσιμότητας και που ενισχύει την αντίληψη αυτή τόσο στους εργαζόμενους και τους συνεργάτες του, όσο και στους πελάτες του, θέλοντας να διαφοροποιηθεί από τον ανταγωνισμό και να προσφέρει στην ουσία.

Με τον τρόπο αυτό διευρύνουμε το πελατολόγιό μας δημιουργώντας ταυτόχρονα «micro-niche markets», προσδίδοντας έτσι υπεραξία στο προϊόν μας.

Οφελεί παρά κοστίζει η υιοθέτηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων

Η μείωση του λειτουργικού κόστους που προκύπτει από την εφαρμογή κάποιων καλών πρακτικών είναι ένα όφελος που διαφαίνεται αμέσως. Ακόμη, μέσω της παρακολούθησης περιβαλλοντικών δει-

κτών είναι πολύ πιθανόν να προκύψουν κάποιες απλές βελτιώσεις σε πρακτικές ή εξοπλισμό με αποτέλεσμα περαιτέρω μείωση λειτουργικού κόστους, καθώς και μείωση του αρνητικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος της επιχείρησης.

Πέραν όμως της μείωσης σε λειτουργικά κόσστη, με την υιοθέτηση τέτοιων προγραμμάτων συμμετέχουμε ενεργά στη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και της κοινωνικής ισορροπίας και ισότητας, δίνοντας στα παιδιά μας την ευκαιρία να ζήσουν ένα καλύτερο αύριο.

Ακόμη, μέσα από περιβαλλοντικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με τη συμμετοχή εργαζομένων και πελατών ενισχύεται το αίσθημα της συλλογικότητας, ενώ η διαδικασία επιθεώρησης με σκοπό την πιστοποίηση πάντα βοηθά στη βελτίωση και την εξέλιξη, καθώς και στην προώθηση των δράσεων της επιχείρησης.

Οι φράσεις-κλειδιά του οικολογικού σήματος Green Key για κάθε επιχειρηματία του τουρισμού είναι «η διεθνής και εγχώρια αναγνώριση, η ευελιξία στον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος, η αμεσότητα στην επικοινωνία, η άριστη εξυπηρέτηση και το χαμηλό κόστος συμμετοχής».

Από το 2009, το **The Village Height – Phaea Resorts**, που βρίσκεται στη Χερσόνησο Κρήτης, επένδυσε στο πρόγραμμα Green Key και σε δράσεις για το περιβάλλον. Στη συνέχεια, αναγνωρίζοντας τα οφέλη της βράβευσης ξεκίνησαν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα και τα υπόλοιπα 5 ξενοδοχεία του ομίλου.

*Δανάη Αντωνάκη
Quality Manager Phaea Resorts
The Village Height, Ηράκλειο Κρήτης*

Η βιώσιμη ανάπτυξη φέρει υγιή επιχειρηματικότητα

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες στήριξης και ανάπτυξης ολόκληρης της εταιρίας μας. Θεωρούμε χρέος μας να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να προστατεύσουμε το περιβάλλον που μας φιλοξενεί και να το παραδώσουμε αυτούσιο στις επόμενες γενιές.

Άλλωστε, σε αυτό το περιβάλλον οφείλουμε

τα πάντα, την επιχείρησή μας, την επιβίωσή μας, αφού η περιοχή μας αποτελεί έναν από τους πιο επιθυμητούς τουριστικούς προορισμούς της χώρας. Η βιώσιμη ανάπτυξη ήταν και είναι η απόλυτη προτεραιότητά μας, αφού αποτελεί τη μόνη υγιή επιχειρηματικότητα. Με όρους βιώσιμης ανάπτυξης λειτουργούμε τα υπάρχοντα ξενοδοχεία μας και σχεδιάζουμε τα μελλοντικά.

Μεγάλη στροφή στις περιβαλλοντικές πρακτικές

Τα τελευταία χρόνια ο κλάδος μας έχει κάνει μια αξιοσημείωτη στροφή στην εφαρμογή καλών περιβαλλοντικά πρακτικών, που, εκτός από εξαιρετικά σημαντικές ως προς την ηθική μας υποχρέωση προς το περιβάλλον, προς την ίδια μας τη ζωή, προσφέρουν μακροπρόθεσμα αλλά και βραχυπρόθεσμα οικονομικά οφέλη στον επιχειρηματία. Αυτές τις απόψεις μοιραζόμαστε με τους συναδέλφους μας, τους οποίους και προτρέπουμε να επενδύ-

σουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Θεωρούμε πως τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το Green Key είναι η επιχειρηματική και ηθική ευθύνη, η απόλυτη αναγκαιότητα και η προτεραιότητα για κάθε σύγχρονο ξενοδοχείο.

Ξεχωριστό στην ξενοδοχειακή υποδομή της Βόρειας Ελλάδας, με τρία All Year Round ξενοδοχεία στην πόλη της Θεσσαλονίκης και δύο Resort στη Χαλκιδική, τα **TOR HOTELS** κατάφεραν να διακριθούν από το 2012 για τη δέσμευσή τους στο πρόγραμμα Green Key, ανεβαίνοντας ένα προς ένα όλα τα σκαλοπάτια-κριτήρια βράβευσης με αυτό.

Κωνσταντίνος Τορνιβούκας
CEO TOR Hotel Group

TOR HOTELS, Θεσσαλονίκη – Χαλκιδική

Green Key - η ελληνική ναυαρχίδα στις πράσινες εφαρμογές

Οι περιβαλλοντικές πρακτικές στηρίζουν την αιεφόρο ανάπτυξη, που στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών σήμερα, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τις δυνατότητες των μελλοντικών γενεών. Στη χώρα μας, η ποιότητα των τουριστικών προορισμών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό περιβάλλον και τις τοπικές κοινότητες. Γι' αυτό τον λόγο είναι απαραίτητη η εφαρμογή μιας ολιστικής προσέγγισης, που αποσκοπεί ταυτόχρονα στην οικονομική ευημερία του τουριστικού τομέα αλλά και στην κοινωνική συνοχή, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση του πολιτισμού. Στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του οράματος του **Daïos Cove**.

Αειφόρος ανάπτυξη: το κλειδί για την ανάκαμψη του τουρισμού

«Η φύση δεν κάνει τίποτα ούτε ατελές ούτε μάταιο», έλεγε ο Αριστοτέλης. Η αειφορία είναι τρόπος ζωής στη Σκανδιναβία, την Κεντρική Ευρώπη, σε κάποιες Πολιτείες των ΗΠΑ, αλλά και σε πολλές ακόμη χώρες πολίτες των οποίων επισκέπτονται τη χώρα μας τουριστικά.

Η ελληνική προσέγγιση στην πράσινη ανάπτυξη θα αποδείξει στους επισκέπτες ότι σεβόμαστε τις επιλογές τους, το περιβάλλον και το μέλλον των παιδιών μας. Αυτό το μοντέλο πράσινης του-

ριστικής ανάπτυξης δεν μπορεί να έχει όρια. Αντίθετα, πρέπει να είναι απελευθερωμένο. Ως χώρα διαθέτουμε μια εύφορη γη, μια εκπληκτική ακτογραμμή, και μια μοναδική τουριστική τεχνογνωσία από ανθρώπους με μεράκι, φιλότιμο και διάθεση.

Όσο εκπαιδευόμαστε, αναπτύσσουμε την αντίστοιχη νοοτροπία και την εφαρμόζουμε σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής μας. Έτσι, θα δούμε την αειφόρο ανάπτυξη σαν το κλειδί για ταχύτερη ανάκαμψη του τουριστικού κλάδου.

Το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key αποτελεί την ελληνική ναυαρχίδα, που με σύνεση, οργάνωση, μεθοδικότητα και γνώση δίνει τη δυνατότητα στον τουριστικό στόλο να δημιουργήσει μοναδικές αειφόρες εμπειρίες και πράσινες εφαρμογές.

Ας ενωθούμε λοιπόν όλοι, κατανοώντας την ανάγκη της πράσινης παρακαταθήκης που οφείλουμε να αφήσουμε για το μέλλον.

Ξενοδοχείο-πρότυπο παροχών, υπηρεσιών, εγκαταστάσεων και καλών πρακτικών για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη, το **Daïos Cove**, που βρίσκεται στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης, λειτουργεί υποδειγματικά, προσφέροντας όλα όσα μπορεί να ονειρευτεί ένας ενσυνείδητος επισκέπτης, και ακόμη περισσότερα. Εκπλήσσει με την κάθε του επιλογή, δίνοντας μαθήματα περιβαλλοντικής συμπεριφοράς στους απολύτως ικανοποιημένους επισκέπτες του από το 2014.

Πάνος Αλμυράντης, General Manager
Daïos Cove Luxury Resort & Villas
Άγιος Νικόλαος - Λασιθί

To Green Key είναι το μέλλον

Ο όμιλος Domes Resorts, ως ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους ομίλους στον κλάδο του τουρισμού στη χώρα μας, σχεδιάζει και υλοποιεί την ανάπτυξη του έχοντας ως γνώμονα πάντα τον σεβασμό προς το περιβάλλον, σε όλους τους προορισμούς όπου εδρεύει.

Η εφαρμογή αειφόρων πρακτικών σε όλες τις δραστηριότητες τόσο στο Domes of Elounda, Autograph Collection, όσο και στα υπόλοιπα ξενοδοχεία του ομίλου σε Κρήτη και Κέρκυρα είναι σε πλήρη συμφωνία με τις διεθνείς προδιαγραφές ISO 14001:2015 και ISO 22000:2005. Καθώς η περιβαλλοντική συνείδηση καλλιεργείται όλο και περισσότερο στο μυαλό όλων μας, κάνοντας μικρές καθημερινές κινήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος σε ατομικό επίπεδο, δημιουργείται ολοένα και περισσότερο η τάση να επιλέγουμε επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τέτοιου είδους πρακτικές σε συλλογικό επίπεδο και να γινόμαστε μέρος αυτής της πολύ σημαντικής προσπάθειας.

Για ένα υγιές μέλλον, προέχει ένας υγιής πλανήτης

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού υψηλού επιπέδου και αειφορίας.

Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, θα πρέπει όλοι

όσοι δουλεύουμε στον συγκεκριμένο κλάδο να έχουμε την ανάλογη εκπαίδευση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση: οι σχεδιαστές των τουριστικών μονάδων, οι ιδιοκτήτες... όλοι οι εργαζόμενοι χωρίς εξαίρεση.

Διότι, όλο το προσωπικό καλείται να εφαρμόζει πρακτικές μέσα στα ξενοδοχεία που προστατεύουν τον πλανήτη μας. Η Domes Resorts είναι μια τέτοια επιχείρηση. Μία τουριστική επιχείρηση που εφαρμόζει ειδικά προγράμματα κατάρτισης για όλο το προσωπικό και αναπτύσσει δομές φιλοξενίας βασιζόμενη σε διεθνή πρωτόκολλα και υψηλά περιβαλλοντικά πρότυπα. Το Green Key είναι το μέλλον.

Η βράβευση με Γαλάζια Σημαία έχει πολύ αυστηρά κριτήρια όσον αφορά την περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, σημειώνοντας την ποιότητα των υδάτων, την περιβαλλοντική διαχείριση, τα θέματα ασφάλειας, τις υπηρεσίες και τις υποδομές ναυαγοσωστικών και πρώτων βοηθειών. Η απονομή της Γαλάζιας Σημαίας στην παρτία μας ανταμείβει τις προσπάθειές μας και μας τιμά. Λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και του σεβασμού της φύσης, είμαστε περήφανοι που μπορούμε να συμμετέχουμε σε αυτή τη συλλογική προσπάθεια που ελπίζουμε να αποκτήσει δυναμική στο μέλλον.

Η **Domes Resorts** είναι μία από τις μεγαλύτερες και πιο αξιόπιστες ξενοδοχειακές αλυσίδες που δραστηριοποιούνται σε Κρήτη, Κέρκυρα και Ζάκυνθο. Από το 1996 συνδέει την καλή της φήμη με την αειφόρο ανάπτυξη, συμμετέχοντας στη Γαλάζια Σημαία, εφαρμόζοντας με συνέπεια καλές πρακτικές αειφορίας. Από το 2015 μέχρι και σήμερα δείχνουν αδιάλειπτα την εμπιστοσύνη τους στο διεθνές πρόγραμμα Green Key με τη συμμετοχή 8 επιπλέον καταλυμάτων του ομίλου.

Μαρκέλλα Χριστινάκη
Quality Assurance Executive,
Domes of Elounda, Autograph Collection,
Ελούντα - Λασιθί

Πρωτοπορούμε με την επαναχρησιμοποίηση του καφέ

Εμπνεόμαστε καθημερινά από την ομορφιά που μας περιβάλλει και καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια να τη διατηρήσουμε. Ο σεβασμός στο περιβάλλον αποτελεί για εμάς στάση ζωής και αναπόσπαστο μέρος της φιλοσοφίας μας.

Η αγάπη μας για τον καφέ και το περιβάλλον μας ενέπνευσε, ώστε να σχεδιάσουμε και να υλοποιήσουμε τη δράση Kallichoron Green Stories

with Taf με σκοπό τη συλλογή και επαναχρησιμοποίηση του ιζήματος καφέ που παράγεται καθημερινά από το ξενοδοχείο. Με αυτό τον τρόπο, οι ταξιδιώτες, φεύγοντας από το ξενοδοχείο, παίρνουν ένα θεραπευτικό δώρο για τα φυτά τους και όχι μόνο, αφού το ίζημα καφέ μπορεί να χρησιμοποιηθεί με πολλούς ακόμα τρόπους.

Η ατομική μας ευθύνη μπορεί να σώσει και το

περιβάλλον, με μικρές αλλαγές στην καθημερινότητά μας. Το καθαρό περιβάλλον είναι απαραίτητο για την υγεία και την ευημερία του ανθρώπου.

Αντικαταστήσαμε ήδη από το 2018 τα πλαστικά καλαμάκια που χρησιμοποιούμε καθημερινά στο ξενοδοχείο με βιοδιασπώμενα και χάρτινα.

Διαθέτουμε στους ενοίκους μας επαναχρησιμοποιούμενα θερμός για τον καφέ κι επιβραβεύουμε όλους όσοι παίρνουν καφέ take-away με επαναχρησιμοποιούμενο ποτήρι.

Ανακυκλώνουμε τα σκουπίδια και τα ρούχα

Χρησιμοποιούμε έξυπνες τεχνολογίες με σκοπό να περιορίσουμε τις εκτυπώσεις και την άσκοπη καταπόνηση χαρτιού, ανακυκλώνουμε τα σκουπίδια μας και τα ρούχα μας, φυτεύουμε λουλούδια στα μπαλκόνια μας. Ακόμη, δίνουμε τη δυνατότητα εναλλακτικής μετακίνησης και γνωριμίας της φύσης μέσα από συμβατικά ποδήλατα και e-bikes. Προσφέρουμε δωρεάν καφέ σε όποιον καθαρίζει την παραλία.

Ψηλά στην ατζέντα των ταξιδιωτών

ο αειφόρος τουρισμός

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, μεγάλη μερίδα ταξιδιωτών δηλώνει ότι επιθυμεί να ταξιδεύει με βιώσιμο τρόπο, ενώ όλο και περισσότεροι ταξιδιώτες κάνουν κράτηση σε «πράσινα» καταλύματα. Δεν είναι λίγοι μάλιστα εκείνοι που δηλώνουν ότι τα ταξίδια στη φύση τους ενέπνευσαν να φροντίσουν καλύτερα τον πλανήτη.

Με την υιοθέτηση πράσινων πρακτικών εξοικονομούμε πόρους και διατηρούμε το φυσικό κάλλος του προορισμού μας.

Στόχος μας είναι κάθε χρόνο να κρατάμε τις καλές πρακτικές και να βελτιωνόμαστε συνεχώς. Από φέτος, οι επισκέπτες μας μπορούν να υπολο-

γίσουν και στη συνέχεια να αντισταθμίσουν το ανθρακικό αποτύπωμα του συνολικού τους ταξιδιού, με σκοπό την προστασία του πλανήτη.

Εξαιρετικά ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι λαμβάνουμε πολλά θετικά σχόλια, διαπιστώνοντας ότι όλο και περισσότεροι επισκέπτες χρησιμοποιούν τα Green Options που προσφέρουμε κατά τη διάρκεια της διαμονής τους

Αν χαρακτηρίζαμε το Green Key με πέντε λέξεις αυτές θα ήταν αναμφίβολα: σεβασμός, περιβάλλον, γνώση, διασύνδεση (networking), αειφορία!

Το **Kallichoron Art Boutique Hotel** βρίσκεται στην Αστυπάλαια και από τη σύστασή του το 2014 έδωσε έμφαση στις πράσινες πρακτικές ενσωματώνοντας περιβαλλοντικά κριτήρια στις δραστηριότητές του, κάτι που επιβεβαιώνεται και από το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key, που το βραβεύει για την περιβαλλοντική πολιτική που ακολουθεί.

*Καρολίνα Αλκαλάι, Hotel Manager
Kallichoron Art Boutique Hotel, Αστυπάλαια*

Με σεβασμό στον τόπο

Η φιλοσοφία μας στηρίζεται στις έννοιες της αутάρκειας και βιωσιμότητας μέσα σε ένα ζωντανό, πλούσιο φυσικό περιβάλλον, όπως συνέβαινε για αιώνες. Οι ειδυλλιακοί αμπελώνες, οι αιωνόβιοι ελαιώνες και πορτοκαλεώνες, οι επιβλητικοί ευκάλυπτοι και τα αγέρωχα κυπαρίσσια, τα γόνιμα περιβόλια με κηπευτικά και φρούτα, τα παρτέρια με περισσότερα από 250 είδη αρωματικών βοτάνων και λουλουδιών, η πηγή με τρεχούμενο νερό, τα αυλάκια και η βυζαντινή στέρνα συμβάλλουν σε αυτή την εξαιρετική φιλοσοφία με σκοπό την παροχή αρχοντικής φιλοξενίας στους επισκέπτες μας αλλά και την ενημέρωσή τους για τη διάσωση του περιβάλλοντος.

Το Kinsterna προσελκύει ανθρώπους που νοιάζονται για το περιβάλλον και το αποδεικνύουν στη διάρκεια της διαμονής τους. Ύστερα από 11 χρόνια λειτουργίας, με πλήθος βραβεύσεων στο ενεργητι-

κό μας, αναγνωρίζουμε πλέον ότι η πλειονότητα των επισκεπτών μας μας επιλέγει για να βιώσει το εντυπωσιακό έργο αποκατάστασης και επέκτασης μιας ιστορικής κληρονομιάς, με καλλιέργειες και παραγωγικές δραστηριότητες, που αναβιώνουν στο εύφορο κτήμα των 100 στρεμμάτων, ώστε το αρχοντικό μας να είναι άυταρκες. Με σεβασμό στον

τόπο και την ιστορία του, το Kinsterna παράγει τα δικά του προϊόντα – κρασί, εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, ελιές, τσίπουρο, ψωμί, μαρμελάδες, γλυκά κουταλιού, σαπούνι κ.ά.

Η επιβράβευση με το Green Key μας βοηθά στη δέσμευση για ένα καλύτερο περιβάλλον
Κατά τη διάρκεια παραμονής των επισκεπτών μας στο αρχοντικό μας διαφαίνεται η περιβαλλοντική τους συνείδηση, όχι μόνο γιατί μας επιλέγουν, αλλά και γιατί μας βοηθούν συμβάλλοντας στη σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων και την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας.

Το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key μας επιβραβεύει, μας οργανώνει, μας κινητοποιεί, μας πιστοποιεί για τη βιώσιμη λειτουργία των εγκαταστάσεων και των δραστηριοτήτων μας.

Η «ομπρέλα» του δημιουργεί τις προϋποθέ-

σεις για ένα καλύτερο περιβάλλον για τους εργαζόμενους, την τοπική κοινωνία και τους επισκέπτες, ενώ μας βοηθά να κάνουμε συνεχώς βήματα εμπρός, ανταποκρινόμενοι στην ολοένα αυξανόμενη περιβαλλοντική συνείδηση των καταναλωτών.

Το **Kinsterna** βρίσκεται στη Μονεμβασιά, θεμελιωμένο σε ένα ιστορικό, μεσαιωνικό μνημείο, έχοντας καταφέρει να συνδέσει τις πλέον σύγχρονες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες με το ιστορικό παρελθόν. Ωστόσο, από το 2016 σε αυτό τον συνδυασμό, αναβαθμίζοντας τις υπηρεσίες του για το κοινό καλό, υιοθέτησε το πρόγραμμα Green Key, ακολουθώντας με προσήλωσιν τις καλές πρακτικές του.

*Ισμήνη Παπαδάκη, Marketing Manager
Kinsterna Hotel, Μονεμβασιά - Λακωνία*

Η φροντίδα για το περιβάλλον αποτελεί επένδυση για ένα βιώσιμο αύριο

Μικρή ήθελα να γίνω ξεναγός. Να λέω τις ιστορίες του τόπου και να δείχνω σε ξένους τα ξεχωριστά και αξιοπρόσεκτα. Η γιαγιά μου με έμαθε από μικρό κορίτσι να κρατώ το εισιτήριο του λεωφορείου στην τσέπη και να το πετώ στο σπίτι. Ο δε παππούς μου επέμενε να γράφω και από τις δύο πλευρές στο χαρτί πριν το πετάξω. Με τον Στέφανο φτιάξαμε έναν αγροτουριστικό ξενώνα, αναπόσπαστο κομμάτι του κτήματος όπου καλλιεργούμε βιολογικά.

Εδώ, διηγούμαι ιστορίες στους φιλοξενούμενους και μαζί ανακαλύπτουμε τρόπους να αναζωογονήσουμε τον κουρασμένο πλανήτη μας.

Όλα ξεκίνησαν πριν από 20 χρόνια, όταν δημιούργησαμε τον ξενώνα Ελαιώνα. Δεν είμαστε λίγοι όσοι ξεκινήσαμε τη λειτουργία ενός μικρού καταλύματος με διάθεση, πολύ κέφι και χωρίς να έχουμε κάποια εκπαίδευση ή επιχειρηματικό σχέδιο.

Είχαμε όμως στα χέρια μας τους πόρους και τη γη και σε αυτό επενδύσαμε.

«Δεν θέλει κόπο αλλά τρόπο»

Ως οικογένεια πρώτα, μετά ως βιοκαλλιεργητές και τέλος ως ιδιοκτήτες τουριστικού καταλύματος, είμαστε πολύ προσεκτικοί στη σπατάλη πόρων, στη

χρήση υλικών μη φιλικών στο περιβάλλον, στη διατάραξη της αειφορίας. Βάζουμε ένα λιθαράκι στη διατήρηση του τοπίου, όπως με τον προσεκτικό σχεδιασμό του κτηρίου, στη βιοποικιλότητα, με την προσεκτική χρήση του νυχτερινού φωτισμού, για παράδειγμα, στη μείωση των απορριμμάτων – δεν διαθέτουμε προϊόντα –δεν χρήςης– στην εξάλειψη της ηχορύπανσης –δεν κάνουμε χρήση μεγάλων– στην προσοασία των φυσικών αρωμάτων, με τον κήπο μας με αρωματικά φυτά.

Δεν θέλει κόπο αλλά τρόπο. Και φυσικά δεν μειώνουμε καμιά υπηρεσία: έχουμε τους φιλοξενούμενους μας σαν συνεργάτες και συμμάχους των περιβαλλοντικών μας δράσεων.

Ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σήμα, όπως το Eco Label Green Key, προσδίδει κύρος και αξιοπιστία στην οικολογική εικόνα κάθε καταλύματος

Η διαδικασία πιστοποίησης Green Key βοήθησε να οργανώσουμε τις ενέργειές μας, να τις καταγράψουμε και να τις διαφημίσουμε. Διότι, η φροντίδα για το περιβάλλον δεν προσεγγίζεται συστημιακά. Αποτελεί επένδυση σήμερα για τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος.

Ο **Eleonas**, που βρίσκεται στις Ροβιές Ευβοίας, αποτυπώνει σε κάθε του δράση ότι μπορούμε να υπάρξουμε, να αναπτυσσόμαστε, να θριεύουμε συμβάλλοντας στην ανάπτυξη χωρίς απώλειες συμμετέχοντας στο Green Key από το 2014.

*Μαρίνα Βαλλή
Co-owner and Producer of EVOO Eleonas
Eleonas Hotel, Ροβιές - Εύβοια*

Βρήκαμε στο Green Key τον καλύτερο σύμμαχο

Ένα από τα βασικά μας οράματα, από το ξεκίνημά μας, εδώ και μία δεκαετία, ήταν να προβάλλουμε την πανέμορφη φύση της περιοχής μας και κυρίως να ευαισθητοποιήσουμε τους πελάτες αλλά και εμάς τους ίδιους για την προστασία της.

Στον στόχο αυτό βρήκαμε στο πρόγραμμα Green Key τον καλύτερο σύμμαχο και σύμβουλο.

Με τη βοήθεια των ανθρώπων του προγράμματος για τις ενέργειες που έπρεπε να δρομολογηθούν προς την κατεύθυνση της εφαρμογής των καλών περιβαλλοντικά πρακτικών, και παρά τις δυσκολίες που είχε η ίδια η περιοχή μην παρέχοντας διευκολύνσεις ή λύσεις, καταφέραμε να μείνουμε προσηλωμένοι και συνεπώς πιστοί στις αρχές μίας υγιούς περιβαλλοντικά ανάπτυξης.

Πρόσδος με καλές πρακτικές, αργά και σταθερά
Κάθε χρόνο, το Aroma Dryos προσπαθεί να κερδίσει ένα ακόμη στοίχημα για την καλύτερη δυνατή εφαρμογή των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος, την καλύτερη δυνατή οργάνωση της ανακύκλωσης, τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα περιβαλλοντικών πρακτικών που εφαρμόζει το ξενοδοχείο, αλλά κυρίως για τη διαρκή ενημέρωση των φιλοξενούμενων μας.

Το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key είναι ένα πολύτιμο εργαλείο στα χέρια κάθε επιχειρηματία του τουρισμού για την ανάπτυξη της επιχειρησής του με σεβασμό στο περιβάλλον και τη διαφήμιση του οικολογικού του προφίλ στο

κοινό των ενδιαφερόμενων επισκεπτών που μοιράζονται την ίδια αγάπη.

Το **Aroma Dryos** βρίσκεται στο Μέτσοβο σε μία περιοχή που από τη μια χαρακτηρίζεται από το φυσικό της κάλλος και από την άλλη παρουσιάζει δυσκολίες περιβαλλοντικής «συμμόρφωσης». Ωστόσο, από το 2017 επενδύει στις καλές πρακτικές της αειφόρου ανάπτυξης στον τουρισμό, κατακτώντας ένα ένα τα σκαλοπάτια που συνθέτουν το πλήρες πρόγραμμα του Green Key.

*Βίκυ Κουτσαμάνη, Διευθύνουσα Σύμβουλος
AROMA DRYOS, Μέτσοβο – Ιωάννινα*

Το Green Key είναι το κλειδί για να τα καταφέρουμε

Όλοι οι άνθρωποι του Santorini Secret νιώθουμε ευγνώμονες για το Green Key. Το καθαρό περιβάλλον είναι απαραίτητο για την υγεία και την ευημερία του ανθρώπου, για την ίδια του την ύπαρξη. Ακριβώς γι' αυτό είμαστε πραγματικά ευγνώμονες που υπάρχουν προσπάθειες όπως το σήμα περιβαλλοντικής ποιότητας Green Key, καθώς και το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση που το δημιούργησε, που έχουν αναλάβει το δύσκολο έργο της ευαισθητοποίησης του κόσμου ως προς αυτή την κατεύθυνση.

Χρέος μας να συμβάλουμε στη διάσωση του περιβάλλοντος

Το σήμα Green Key αποτελεί το «κλειδί» για να συμμετέχουμε ενεργά στην προσπάθεια προστασίας του περιβάλλοντος. Αναγνωρίζοντας την άρρηκτη σύνδεση της κατάστασης του περιβάλλοντος με την ποιότητα της ζωής μας, έχουμε θέσει ως στόχο μας την ενημέρωση όλων, εργαζομένων και

επισκεπτών μας, για τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να συμβάλουμε στην αναχαίτιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, αλλάζοντας τον τρόπο σκέψης και δράσης όλων μας. Είναι σημαντικό για όλους μας να μπορέσουμε μέσα από την καθημερινότητά μας να βοηθήσουμε το νησί μας και μέσα από αυτό και όλο τον πλανήτη.

Θεωρούμε χρέος μας να συμβάλουμε στη διάσωση του περιβάλλοντος και στην ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής συνείδησης, ίσως και σε μεγαλύτερο βαθμό από άλλες περιοχές, εξαιτίας της μεγάλης επισκεψιμότητας που έχει αυτό το μέρος του πλανήτη, βοηθώντας στη διατήρηση του φυσικού πλούτου.

Με τον τρόπο αυτό ωφελοούμε το περιβάλλον αλλά και εξασφαλίζουμε την ανοδική πορεία του τουρισμού της Οίας για τα επόμενα χρόνια. Η συμμετοχή του ξενοδοχειακού μας καταλύματος Santorini Secret Suites and Spa στο πρόγραμμα

Green Key είναι ιδιαίτερα σημαντική, ακριβώς γιατί βρίσκεται στην αγκαλιά αυτού του μοναδικού σημείου της Ελλάδος.

Σας ευχαριστούμε πολύ για την τόσο εποικοδομητική συνεργασία. Είμαστε εδώ για να συνεχίσουμε με αμέριστο ενδιαφέρον την προσπάθειά μας για έναν φυσικό και όμορφο κόσμο.

Το Green Key είναι το κλειδί για να τα καταφέρουμε!

Το **Santorini Secret** βρίσκεται σε ένα από τα «διασημότερα» τουριστικά σημεία του πλανήτη, στην περφημη Οία της Σαντορίνης. Ένα τέτοιο κατάλυμα, σε μία μοναδικής ομορφιάς τοποθεσία, μπορεί να φαντάζει «περιττό» να επιλέγει μία επιπλέον «περιβαλλοντική» καλή πρακτική μέσα από ένα πρόγραμμα όπως το Green Key, ξεκινώντας τη συμμετοχή του το 2021.

*Όλγα Φρυτζαλά, General Manager
Santorini Secret, Σαντορίνη*

Κίνητρο ανάπτυξης οι δύσκολες συνθήκες

Η δραστηριοποίησή μου στον κλάδο της επιχειρηματικότητας ξεκίνησε σε πολύ μικρή ηλικία. Μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια αντιλήφθηκα ότι κάθε δύσκολη στιγμή αποτελούσε έναυσμα για εξέλιξη σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Ο κλάδος της φιλοξενίας εξελίσσεται ταχύτατα και απαιτεί από τους επιχειρηματίες, ακόμη και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, να ακολουθήσουν σύγχρονες πρακτικές, προκειμένου να συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και, τελικώς, να επιβιώσουν.

Το οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key αποτελεί διαπιστευτήριο της προσπάθειάς μας για ένα καλύτερο αύριο

Ζωγραφική και Φιλοξενία σε απόλυτη αρμονία

Η τέχνη της φιλοξενίας και της ζωγραφικής, όταν συνυπάρχουν αρμονικά, προσφέρουν η μία στην άλλη και λειτουργούν συμπληρωματικά. Το ίδιο συμβαίνει και με την αγάπη προς τους ανθρώπους και το περιβάλλον, αλλά και με τον σεβασμό προς όλους, με τα οποία λειτουργούμε το τουριστικό μας κατάλυμα. Λειτουργούν αρμονικά και αλληλοσυμπληρώνονται.

Ως εικαστικός, οποιαδήποτε μορφή τέχνης αποτελεί για εμένα ένα μέσο έκφρασης, το οποίο χαίρομαι ιδιαίτερω να μοιράζομαι με τους επισκέπτες μου, παροτρύνοντάς τους να δημιουργήσουν, να εκφραστούν με όποιον τρόπο ταιριάζει στις δυνατότητές τους, μέσα στην ίδια τη φύση, με σεβασμό προς αυτήν.

Το **Mariya Art Living** είναι ένα νέο μέλος στο Green Key από το 2021, που έχει σκύψει πάνω στο ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος, κάνοντας τη φιλοξενία δέσμευση για την προστασίας της φύσης με συστηματική μέθοδο και μετατρέποντας κάθε αγωνία σε μια νέα περιβαλλοντική νίκη. Πρόκειται για οκτώ ανεξάρτητα καταλύματα στην καρδιά της κεντρικής Μακεδονίας, στη Χαλκιδική, αποτέλεσμα έμπνευσης και δημιουργίας μιας ζωγράφου, που εξυμνεί το περιβάλλον τόσο στους πίνακές της όσο και στην επιχείρησή της.

*Μαρία Μπακaniάρη, Διευθύνουσα Σύμβουλος
Mariya Art Living, Χαλκιδική*

Είμαστε το πρώτο κατάλυμα στη Χίο που υιοθετήσαμε την φιλοσοφία του Green Key

Η Χίος είναι το σπίτι μου, εδώ μεγάλωσα και δραστηριοποιούμαι επιχειρηματικά και δεν θέλησα να την αφήσω, αν και μου δόθηκαν ευκαιρίες. Εμείς στη Χίο λέμε χαριτολογώντας πως «εδώ κολλάς», έχοντας κατά νου την περίφημη μαστίχα μας.

Πρόκειται για έναν τόπο ευλογημένο, έναν «παράδεισο» με κρυμμένους θησαυρούς, που σε προσκαλεί αλλά και προκαλεί να τους ανακαλύψεις. Είναι ύψιστη υποχρέωσή μας να διαφυλάξουμε το νησί μας σεβόμενοι το περιβάλλον, γιατί αυτό είναι το κληροδότημα προς τα παιδιά μας, και οφείλουμε να το αφήσουμε ανέπαφο.

Είμαστε το πρώτο κατάλυμα στο νησί που υιοθετήσαμε την φιλοσοφία του Green Key και Bike Friendly και προτρέπουμε τους πελάτες μας σε καλές πρακτικές, όπως στην αξιοποίηση των εναλλακτικών μέσων μεταφοράς, της ανακύκλωσης, με την ευχή να τις συνεχίσουν και στον τόπο διαμονής τους.

Ακόμη και αν κάποιος είναι αδιάφορος για το περιβάλλον, τότε μπορεί να ξεκινήσει να εφαρμόζει περιβαλλοντικές καλές πρακτικές για τα βραχυπρόθεσμα αλλά και μακροπρόθεσμα οφέλη που θα έχει στο κόστος λειτουργίας του και τελικώς στα έσοδά του.

Καλύτερος «ένοικος» και με ανεπτυγμένη περιβαλλοντική συνείδηση η νέα γενιά

Οι νεότερες ηλικιακά ομάδες έχουν περισσότερο ανεπτυγμένη περιβαλλοντική συνείδηση έναντι των μεγαλύτερων, που πιθανόν δεν γνώριζαν σε βάθος τον μεγάλο αντίκτυπο που έχει στο περιβάλλον, και κατά συνέπεια και στον άνθρωπο, μια συνηθισμένη πρακτική, ωστόσο επιζημία και επιβλαβής για όλους.

Η ενημέρωσή μας επιτρέπει πλέον να γνωρίζουμε πώς να περιορίσουμε το περιβαλλοντικό μας

αποτύπωμα τόσο της επιχείρησής όσο και των πελατών μας, από όποια θέση και αν βρισκόμαστε.

Οι καλές πρακτικές του οικολογικού σήματος ποιότητας Green Key θα οδηγήσουν με ασφάλεια τον επισκέπτη μας σε αυτά τα οφέλη και χωρίς να το καταλάβει, θα ανοίξουν οι ορίζοντές του, θα συνειδητοποιήσει πως το ωφέλιμο γι' αυτόν είναι και το καλό για το περιβάλλον και την κοινωνία γύρω του. Έτσι, στην επόμενη βόλτα του θα νιώσει υποχρεωμένος να μαζέψει το ξεχασμένο μπουκαλάκι και να το ανακυκλώσει και, τέλος, θα έχει γίνει και ο ίδιος ο καλύτερος «ένοικος» αυτού του κόσμου.

Το **Agia Markella** στη Χίο ξεκίνησε τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα Green Key το 2021, επενδύοντας στις υψηλές τουριστικές παροχές και στις καλές περιβαλλοντικά πρακτικές με κέφι και βήμα βήμα. Το Agia Markella χτίζει την καλή του φήμη αργά, μεθοδικά, οργανωμένα, με σύνεση και σεβασμό στον επισκέπτη, στην κοινότητα και το περιβάλλον.

Μαρκέλλα Τομάζου, Διευθύντρια – Επιχειρηματίας
AGIA MARKELLA, Χίος

Το μεγάλο μάθημα που πήραμε από την πανδημία COVID-19

Η πανδημία COVID-19 και η διαφαινόμενη οικονομική κρίση δημιούργησαν σοβαρά θέματα στον κλάδο, με πρώτη τη μειωμένη τουριστική κίνηση. Μας «ανάγκασαν» όμως να ενημερωθούμε διεξοδικά για όλους τους τρόπους και τις πρακτικές, οι οποίες θα επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή μας στην τήρηση υγειονομικών πρωτοκόλλων, θα ενίσχυαν την παρουσία μας ως ξενοδοχειακής επιχείρησης σε όλους τους παλιούς και τους εν δυνάμει πελά-

τες μας και θα μας βοηθούσαν να εξοικονομήσουμε πόρους μέσα από τη σωστή διαχείριση και τις καλές πρακτικές για εξοικονόμηση ενέργειας, νερού κ.ά., μειώνοντας τα λειτουργικά μας έξοδα.

Διεύρυνση του πελατολογίου μας, κύρος και διάκριση

Η αναζήτηση της H Hotels για τη διαμόρφωση μίας νέας βιώσιμης στρατηγικής μέσα από δοκιμασμένες, αποτελεσματικές δράσεις μας οδήγη-

σε στο Green Key, το οποίο μας προσέφερε τις κατευθυντήριες οδηγίες και μας παρείχε την κατάλληλη τεχνογνωσία για την εφαρμογή τους, με αποτέλεσμα τα ξενοδοχεία μας να έχουν ήδη πετύχει τη διεύρυνση του πελατολογίου τους σε ένα περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένο κοινό, ολοένα αυξανόμενο.

Οι αναβαθμισμένες περιβαλλοντικά υπηρεσίες του ξενοδοχείου μας, μέσα από τις καλές πρακτικές του προγράμματος Green Key, πρακτικές που εφαρμόζονται σε 56 χώρες, εκπαιδεύοντας περιβαλλοντικά επιχειρηματίες και φιλοξενούμενους, διεκδικούν το προφίλ των επισκεπτών των ξενοδο-

χείων μας στα Δωδεκάνησα –Ambiance, Zephyros, Kalypso, Pserimos Villas και Nammos Sunset–, στην Κάλυμνο και την Ψέριμο. Το κοινό αυτό αναμένεται ιδιαίτερα διεκδικημένο κατά την αναρριχητική περίοδο – πριν και μετά τη θερινή περίοδο.

Ωστόσο, η πιστοποίηση Green Key προσδίδει, εκτός από την ουσία, και το ανάλογο κύρος, αφού μας τοποθετεί ανάμεσα σε αυτούς που είναι διεξοδικώς ενημερωμένοι και πλήρως εναρμονισμένοι με αρχές, κανόνες και πρωτόκολλα, διαβεβαιώνοντας τους επισκέπτες μας ότι η τήρηση αυτή αφορά σε όλες τις εκφάνσεις των υπηρεσιών μας προς τους επισκέπτες μας.

Είναι δεδομένο ότι η πιστοποίηση Green Key, ένα διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας, έχει μόνο να προσφέρει στις επιχειρήσεις του κλάδου μας. Οι καλές περιβαλλοντικές πρακτικές του αναβαθμίζουν τις υπάρχουσες υπηρεσίες μας και προσδίδουν κύρος και διάκριση.

Μέσα στην κρίση της πανδημίας το 2020 και το 2021, τα **H Hotels**, απολύτως εναρμονισμένα με την πανέμορφη φύση της Κάλυμνου και της Ψερίμου, με τα γαλαζοπράσινα διάφανα νερά, δεσμεύτηκαν με τις καλές πρακτικές Green Key.

*Αντώνης Γ. Κοπανέζος,
Διευθυντής Οικονομικών, Ελέγχου & Διαχείρισης
H HOTELS, Κάλυμνος & Ψέριμος*

Με το Green Key μειώνονται δραστικά τα κόστη

Το βασικό κίνητρο των ανθρώπων της **Avaton Villas** είναι η αγάπη για τη φύση και η επιτακτική ανάγκη για την προστασία της. Έχοντας αυτά σαν εφόδια λήφθηκε η απόφαση της συμμετοχής στο διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key.

Ανταποδοτικά οφέλη για όλους

Με το Green Key ως σύμβουλο και σύμμαχο, εφαρμόσαμε και συνεχίζουμε να εφαρμόζουμε τη σταδιακή, ομαλή υλοποίηση των κριτηρίων που

αναλογούν στο κατάλυμά μας, ούτως ώστε να ξεκινήσουμε και εμείς το ταξίδι της αειφορίας, σύμφωνα με τους πόρους και τα μεγέθη μας.

Τα ανταποδοτικά οφέλη είναι αμέσως ορατά. Η ικανοποίηση των πελατών και το ηθικό των εργαζομένων διαπιστώνονται άμεσα, ενώ πολλά κόστη μειώνονται δραστικά.

Το σήμα του Green Key βοηθάει όχι μόνο στην αναγνώριση των οικολογικών μας προσπαθειών, αλλά και στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση των καταναλωτών που επιλέγουν το resort μας.

Το 2019, το **Avaton Villas**, έχοντας ένα δυνατό τουριστικό «οπλοστάσιο», με υπέροχες βίλες, πράσινο και θάλασσα, στον επίγειο παράδεισο της Χαλκιδικής, γεννήθηκε η ανάγκη για τη διατήρηση του φυσικού μεγαλείου. Με τον τρόπο αυτό, το Green Key στην Ελλάδα επεκτάθηκε και σε μία ακόμη κατηγορία τουριστικής υποδομής, στις ανεξάρτητες κατοικίες.

*Ναταλία Χαντζή, Hotelier
Avaton Villas, Ιερισσός Χαλκιδικής*

Και το Glamping Resort στη φιλοσοφία της αειφορίας

Το camping και η πολυτέλεια ήταν μέχρι πρόσφατα δύο λέξεις μάλλον ασύμβατες. Ωστόσο, το Glamping ήρθε να τις κάνει ταιριαστές και εφικτές, προσφέροντας στους επισκέπτες υψηλές παροχές και εγκαταστάσεις, σε ένα προφίλ «πιο κοντά» στη φύση.

Το Glamping Resort στην Κορινθία, πριν ακόμη δημιουργηθεί, είχε ήδη σχεδιάσει τις εγκαταστάσεις του και τη λειτουργία του με όρους βιώσιμης ανάπτυξης, με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον. Μία καινοτόμος επιχειρηματική κίνηση όχι μόνο για την Κορινθία αλλά και για όλη την Ελλάδα.

Οι περιβαλλοντικές συνθήκες, όπως διαμορφώνονται τα τελευταία χρόνια, ενίοτε και με ακραίες μορφές, αλλά και οι άμεσες επιπτώσεις τους στην καθημερινή μας ζωή προτάσσουν ως αδήριτη ανάγκη και βασική προτεραιότητα τον σχεδιασμό οποιασδήποτε δραστηριότητας, προϊόντος και φυσικά κατασκευής (κτηρίου ή άλλης υποδομής) με αειφορικά κριτήρια.

Με στόχο τις μηδαμικές επιπτώσεις στο περιβάλλον

Μέσω του αειφορικού σχεδιασμού και φιλοσοφίας κατασκευής, ένα κτήριο ή υποδομή μπορεί να συνεισφέρει στην αποτροπή των αρνητικών συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

Τα κτίρια και οι υποδομές ευθύνονται για το 40% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα παγκοσμίως. Από αυτό εύκολα καταλαβαίνει κανείς πόσο σημαντικός είναι ο αειφορικός σχεδιασμός, που βοηθά πρωτίστως στη μείωση των εκπομπών,

στην υγεία και την ευεξία των χρηστών αλλά και στην ενσωμάτωση του κτηρίου στο ευρύτερο περιβάλλον και στην τοπική κοινωνία. Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι ο ΟΗΕ έχει θέσει το 2050 ως έτος-στόχο για την εξάλειψη των εκπομπών ρύπων, τότε είναι σαφές ότι τα περιθώρια είναι στενά.

Για μια μονάδα φιλοξενίας, τόσο μάλλον όταν βρίσκεται μέσα στη φύση, ο αειφορικός σχεδιασμός έχει πολλαπλά οφέλη καθώς, εκτός από τις σχεδόν μηδαμικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, προσφέρει μια βιώσιμη και υγιή εμπειρία στους επισκέπτες, αλλά επίσης συνεργάζεται με την τοπική κοινωνία και βοηθά σημαντικά την οικονομία της περιοχής.

Στη λογική της αειφορίας εντάσσεται και η επιλογή της πιστοποίησης του Glamping Resort με το διεθνώς αναγνωρισμένο οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key. Τα κριτήρια της πιστοποίησης καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τεχνικών χαρακτηριστικών και λειτουργιών της εγκατάστασης, που διασφαλίζουν τη λειτουργία του καταλύματος με βιώσιμο τρόπο.

Η τουριστική εγκατάσταση **Glamping** σχεδιάστηκε με γνώμονα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και βρίσκεται στον Φενεό του Δήμου Συκιωνίων Κορινθίας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η επένδυση υλοποιείται από την εταιρεία Πράσινο Κουκουνάρι ΑΕ

*Νικηφόρος Κεκριδής,
Eng, MBA, BREEAM Assessor & Auditor
Glamping - Πράσινο Κουκουνάρι, Ορεινή Κορινθία*

Να ενταχθούν τα μουσεία της χώρας στο Green Key

Το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key αγκαλιάζει δεκάδες επιχειρηματικούς τομείς φιλοξενίας και ψυχαγωγίας. Το Green Key έχει τη χαρά τα τελευταία χρόνια, ακόμη και σε περίοδο βαθιάς υγειονομικής κρίσης και οικονομικής ανασφάλειας, να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη επιχειρηματικών δράσεων με λογικές βιώσιμης ανάπτυξης. Ανάμεσα σε αυτές τα μουσεία. Το Πολεμικό Μουσείο της Αθήνας, και όλα τα υπόλοιπα πολεμικά μουσεία της χώρας υπό κοινή διεύθυνση, αποφάσισαν να ενταχθούν στο πρόγραμμα Green Key δείχνοντας πρώτα τον δρόμο της αιεφορίας.

Η ακεραιότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς κινδυνεύει τόσο από το ίδιο το φυσικό περιβάλλον όσο και από την ανθρώπινη παρέμβαση. Θα ήταν λοιπόν αδιανόητο για το Πολεμικό Μουσείο να μην ενταχθεί στο πρόγραμμα Green Key συμμετέχοντας ενεργά στον δρόμο της αιεφορίας. Το Μουσείο και τα εκθέματα υφίστανται φυσικές, περιβαλλοντικές και ανθρωπογενείς πιέσεις που οδηγούν σε διαρκείς μεταπλάσεις, ενισχύοντας την αναγκαιότητα συμμετοχής μας σε περιβαλλοντικά προγράμματα. Ένας από τους σκοπούς του Πολεμικού Μουσείου είναι η τόνωση και διατήρηση της εθνικής συνείδησης. Η περιβαλλοντική κρίση και οι επιπτώσεις της απαιτούν από όλους μας να αναπτύξουμε την περιβαλλοντική μας συνείδηση και να εκπαιδεύσουμε τους επισκέπτες μας σε αυτήν.

Ενάντια στις αρνητικές επιδράσεις της ανάπτυξης

Το πρόγραμμα Green Key θα μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε νέα πρότυπα συμπεριφοράς, τα οποία με τη σειρά μας, ως Πολεμικό Μουσείο, θα

τα μεταλαμπαδεύσουμε στους επισκέπτες μας, αποδεικνύοντας στην πράξη τη συμμετοχή μας στη βελτίωση και την προστασία των χώρων του Μουσείου και των εκθεμάτων του. Ταυτόχρονα, η εφαρμογή του προγράμματος στους χώρους του Μουσείου μας θα βοηθήσει τους πολίτες - επισκέπτες να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τα περιβαλλοντικά προγράμματα και να αποκτήσουν ένα σύνολο αξιών για το περιβάλλον και τους τρόπους προστασίας του.

Η επίδραση του ανθρώπου στο περιβάλλον και η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη αφήνουν έντονο αποτύπωμα στο περιβάλλον και κατά συνέπεια στους πολιτιστικούς χώρους. Η σχέση μας με το περιβάλλον σκιαγραφείται από τον πολιτισμό μας, τον κύριο εκφραστή της συμπεριφοράς μας. Η εκπαίδευση, η συνεχής ορθή ενημέρωση θα συντελέσει στην αλλαγή της συμπεριφοράς των επισκεπτών των Μουσείων, συμβάλλοντας στην προαγωγή περιβαλλοντικής συνείδησης. Επιπλέον, το Πολεμικό Μουσείο έχει υποβάλει μελέτες ώστε να ενταχθεί σε Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης, ενώ τα διοράματα του Μουσείου έχουν κατασκευαστεί αποκλειστικά από ανακυκλώσιμα υλικά.

Το 2021, με τη συμμετοχή του **Πολεμικού Μουσείου** στο διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key, είχαμε την έναρξη μιας νέας κατηγορίας στο πρόγραμμα για την Ελλάδα.

*Υποστράτηγος Αριστομένης Αθ. Κράγκαρης
Σύμβουλος ΔΣ Πολεμικού Μουσείου
Πολεμικό Μουσείο,*

Το Βοτανικό Πάρκο δεν είναι επιχείρηση, είναι τρόπος ζωής

Το πρόγραμμα Green Key ταυτίζεται απόλυτα με τις πεποιθήσεις, τη συνείδηση και την οικολογική μας ευαισθησία.

Ο βοτανικός κήπος Κρήτης είναι μια ιδιωτική πρωτοβουλία, που γεννήθηκε κυριολεκτικά από τις στάχτες μετά την καταστρεπτική πυρκαγιά του 2003, μια φωτιά που κατέκαψε μεγάλες εκτάσεις γης στο χωριό Σκορδαλού του Δήμου Πλατανιά, στην Κρήτη, όπου και μεγάλωσα.

Η οικονομική και οικολογική καταστροφή για το χωριό ήταν ανυπολόγιστη. Περίπου εκατό χιλιάδες δέντρα «τσουνάτης» ελιάς, ηλικίας άνω των 400 χρονών, κάηκαν.

Συνεπώς, όποιος μεγαλώνει μέσα στη φύση γνωρίζει καλά τους νόμους και την απόλυτα αναγκαία ισορροπία της, που, εάν ανατραπεί, ακολουθεί καταστροφή.

Η εικόνα της καμένης γης ήταν αυτό που με οδήγησε σε μία και μόνη σκέψη: Να φυτέψω και πάλι τη γη μας. Να ξανανθίσει ο τόπος μας.

Για εμένα, το Βοτανικό Πάρκο και οι κήποι της Κρήτης δεν είναι επιχείρηση, είναι τρόπος ζωής και μια ολόκληρη φιλοσοφία.

Σε ένα μοναδικό οικοσύστημα, με φυσικές μεθόδους καλλιέργειας, δίνουμε τη δυνατότητα στους επισκέπτες να γνωρίσουν μια ευρεία γκάμα από φρουτόδεντρα, βότανα, μπαχαρικά, φαρμακευτικά και καλλωπιστικά φυτά, όχι μόνο από τους τόπους μας αλλά και από όλον τον κόσμο.

Μέσω του Green Key αποζημιωνόμαστε!

Αναλύοντας τις τάσεις της παγκόσμιας τουριστικής βιομηχανίας, διαπιστώνουμε ότι για ένα μεγάλο ποσοστό επισκεπτών τα κριτήρια επιλογής προορισμού είναι περιβαλλοντικά, με αυξανόμενο ρυθμό.

Επομένως, αυτό που θα κυριαρχήσει στο μέλλον είναι η προστασία του περιβάλλοντος και του πολιτισμού.

Οι άνθρωποι ζούμε γειωμένοι με τη φύση εδώ και εκατομμύρια χρόνια. Η φύση αποτελούσε ανέκαθεν δίαυλο ψυχαγωγίας κι επαφής με τον συνάνθρωπο. Η βιωσιμότητα είναι ο πυλώνας στήριξης της ύπαρξης με αρμονία και της συνέχειάς μας. Και μέσω της βράβευσης του προγράμματος Green Key αποζημιωνόμαστε και νιώθουμε υπερήφανοι για την αναγνώριση της προσπάθειας να ανθίσει και πάλι ο τόπος μας!

Το διεθνές πρόγραμμα Green Key παγκοσμίως εφαρμόζεται σε πλήθος επιχειρήσεων που συνδέονται με την παροχή ψυχαγωγίας και διαμονής σε επισκέπτες. Το **Βοτανικό Πάρκο Χανίων** ξεκίνησε ως νέα κατηγορία το 2019 στο Green Key πρωτοπορώντας για την Ελλάδα.

*Πέτρος Μαρινάκης
Ιδρυτής Βοτανικού Πάρκου
Botanic Park, Χανιά*

Έμπειρίες από τουριστικές μονάδες που εφαρμόζουν και τα δύο προγράμματα

Αναμνηστική φωτογραφία των συμμετεχόντων στη Διεθνή Συνάντηση
Εθνικών Χειριστών GREEN KEY που έγινε το 2017
στο ξενοδοχείο Electra Palace
(φωτ. DaeYoung Kang).

Ετήσια Συνάντηση Εθνικών Χειριστών του προγράμματος Γαλάζια Σημαία τον Οκτώβριο του 2018,
στο ξενοδοχείο Zante Park, στο Λαγανά της Ζακύνθου.

Η περιβαλλοντική φροντίδα είναι ανάγκη, όχι μόδα

Το Kontokali Bay Resort & Spa συντάχθηκε από πολύ νωρίς με τις αξίες και τις καλές πρακτικές για το περιβάλλον. Η συνεργασία μας με την ΕΕΠΦ ξεκίνησε το 1994, με την ακτή του ξενοδοχείου μας να βραβεύεται για πρώτη φορά με τη Γαλάζια Σημαία, και συνεχίζει να διατηρεί τη βράβευση για τις υψηλής ποιότητας, προσφερόμενες υπηρεσίες μέχρι και σήμερα, αποτελώντας ένα από τα πρώτα μέλη του προγράμματος.

Στη συνέχεια, το 2009 όταν το Green Key ξεκίνησε στην Ελλάδα μέσω της ΕΕΠΦ, αντιλαμβανόμενοι τη νέα επερχόμενη κλιματική κρίση και των ραγδαίων επιπτώσεων της πήραμε την απόφαση να συμμετάσχουμε και σε αυτό το διεθνές πρότυπο. Η συνειδητή αυτή επιλογή έγινε ως ανταπόκριση σε μία επείγουσα ανάγκη και όχι φυσικά από «μόδα».

Όλοι οι άνθρωποι του ξενοδοχειακού συγκροτήματος θεωρούσαμε ότι το φυσικό μας περιβάλλον, η θάλασσά μας, ο τόπος μας, η Κέρκυρα, είναι το σημαντικότερο και το σπουδαιότερο κεφάλαιο για την επιχείρησή μας και για την ίδια μας τη ζωή. Ήταν λοιπόν υποχρέωσή μας η διατήρηση αυτού του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη μας μέσα σε αυτό με βιωσιμότητα. Και προσπαθούμε έκτοτε να πράττουμε προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας με όποιο μεγάλο ή μικρό τρόπο μπορεί ο καθένας. Τα διεθνή κριτήρια, το κύρος, η αξιοπιστία και εμπιστοσύνη μας στα 2 διεθνή οικολογικά σήματα ποιότητας μας βοηθούν καθημερινά στην εξέλιξή μας και στην επίτευξη αυτού του στόχου μας.

Συμμέτοχοι στη βιώσιμη ανάπτυξη, οι επισκέπτες μας

Οι πελάτες μας, παλαιοί και νέοι, είναι από χρόνια συνειδητοποιημένοι περιβαλλοντικά. Εκτός λοιπόν

από απόλυτη αναγκαιότητα της εποχής, είναι πολλές φορές συγκινητικό να αναγνωρίζονται οι προσπάθειές μας στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος από τους πελάτες μας, οι οποίοι τις ενθαρρύνουν και συμμετέχουν σε αυτές οι ίδιοι, είτε κατά την παραμονή τους στο ξενοδοχείο μας είτε με τις ιδέες τους. Επομένως, η ανταπόδοση της επένδυσής που κάνουμε προς όφελος του περιβάλλοντος, είναι και ηθική.

Ο τουρισμός ενώνει τους ανθρώπους

Θα συστήναμε ανεπιφύλακτα τα 2 διεθνή οικολογικά σήματα ποιότητας Γαλάζια Σημαία και Green Key σε κάθε συνάδελφο του χώρου, τονίζοντας ότι ο τουρισμός είναι μια δραστηριότητα που ενώνει ανθρώπους και λαούς. Είναι λοιπόν πολύ εύκολο -αλλά και αναγκαίο- να ενώσουμε τις προσπάθειές μας για ένα καλύτερο και βιώσιμο μέλλον για τον τόπο μας, τα παιδιά μας, τον πλανήτη μας, το μέλλον μας».

Οι επικεφαλής του **Kontokali Bay & Resort**, που βρίσκεται στην Κέρκυρα, προχώρησαν από πολύ νωρίς στην απόφαση να επενδύσουν στο Περιβάλλον Εντασσόμενοι στα διεθνή οικολογικά σήματα ποιότητας Γαλάζια Σημαία (1994) και Green Key (2011). Στη συνέχεια, ξεκίνησαν τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα Green Key και με άλλα 2 ξενοδοχεία τους. Ξενοδοχεία όπως το Kontokali Bay & Resort έγιναν ουσιαστικοί συνεργάτες προώθησης του περιβαλλοντικού έργου.

*Χαράλαμπος Βούλγαρης
Διευθύνων Σύμβουλος και Ανιπρόεδρος ΔΣ
Kontokali Bay Resort & Spa*

Ο τουρισμός θα γίνει ο μεγαλύτερος εργοδότης της χώρας και το πρότυπο εξέλιξης

Τουριστική βιομηχανία και αειφόρος ανάπτυξη οφείλουν να πηγαίνουν χέρι χέρι, και ειδικότερα σε μία χώρα όπως η Ελλάδα, που βασίζεται στον τουρισμό. Εσείς, στο Green Key, αποτελείτε πρότυπο αυτής της διττής, αλληλεξαρτώμενης σχέσης. Οι δράσεις σας αποτελούν πρότυπο καλών πρακτικών διεθνώς και η συνεισφορά σας στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της βιώσιμης ανάπτυξης αποτυπώνει πλήρως τους στόχους των

προγραμμάτων Green Key και Γαλάζια Σημαία.

Το Green Key, το πλέον αναγνωρισμένο διεθνώς Eco-label, έχει την πρωτοκαθεδρία σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης στον κλάδο της φιλοξενίας, ενώ είναι ο πρώτος θεσμός που αναγνώρισε ότι η βιωσιμότητα είναι μονόδρομος για το μέλλον του κλάδου και το έδειξε και σε άλλους επαγγελματίες.

Η Γαλάζια Σημαία είναι ένα πρωτοπόρο, παγκόσμιο σύμβολο ποιότητας των ακτών και των

μαρίνων που έχει συμβάλει τα μέγιστα στη διάσωση των παράκτιων περιοχών άνω των 50 κρατών – συμπεριλαμβανομένης της χώρας μας (1992)– θέτοντας αυστηρά κριτήρια.

Βρισκόμαστε μπροστά σε ένα νέο τουριστικό προϊόν

Ξεκίνησα το ταξίδι μου στα μονοπάτια της Αειφορίας το 1997 και παραμένω στρατιώτης σε μια σειρά μαχών που πρέπει να δοθούν για την οικονομία και την κοινωνία του μέλλοντος, αναγνωρίζοντας ότι αυτά οφείλουν να συνυπάρχουν αρμονικά, μέσα από την παραδοχή της φθοράς τους.

Ο βιώσιμος τουρισμός έχει μπει στα χείλη αρκετών, αλλά στο μυαλό και στα έργα σχετικά λίγων. Η δύναμη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας προς όφελος της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης περιορίζεται από την έλλειψη πλαισίου, αλλά και την έλλειψη συνεργατικής διάθεσης.

Ο τρόπος με τον οποίο βιώνουμε τους τουριστικούς προορισμούς έχει αλλάξει ραγδαία. Είμαστε σε ένα ατέρμονο κυνηγητό κατανάλωσης και ανανέωσης του προϊόντος της φιλοξενίας, προσβλέποντας σε εφήμερη απόλαυση, χωρίς να συμβιώνουμε με όλα όσα μας προσφέρει απλόχερα η φύση και ο προορισμός. Ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει περιπλέξει τα πράγματα, αφού η εμπειρία έχει γίνει το άλλοθι για εκτός λογικής παρεμβάσεις στο τοπίο και τον τόπο, αλλά κυρίως στην απογύμνωση από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στο βωμό του «Ήμουν εκεί και έκανα αυτά». Οι επισκέπτες εμμένουν στις ακραίες καταναλωτικές τους συμπεριφορές, οι τουριστικοί προορισμοί αλλοιώνονται, οι Έλληνες αποξενώνονται από τον τόπο τους.

Οδηγός μας το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0

Φιλοξενία χωρίς σεβασμό στον χώρο φιλοξενίας, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και τους ανθρώπους της δεν νοείται. Ως κλάδος έχουμε απάντηση και είναι καιρός να τη δώσουμε.

Το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο βάζει κανόνες σε μία συζήτηση για την αειφορία στον τουρισμό που, ως σήμερα, στερείται πλαισίου και κα-

τεύθυνσης, πέραν της εξαιρετικής πρωτοβουλίας «HOTELS FOR».

Οι επιστημονικές έρευνες που μας παρουσιάζονται πιστοποιούν επιστημονικά και δικαιώνουν απόλυτα τη συνδρομή του κλάδου της φιλοξενίας στην εθνική οικονομία, ενός κλάδου που αποτελεί τον μεγαλύτερο επενδυτή και εργοδότη της χώρας, αλλά και αυτόν με τη μεγαλύτερη συμβολή στη βιωσιμότητα για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Όσοσο για να το πετύχουμε αυτό, χρειάζεται κατάλληλος σχεδιασμός νέων, στοχευμένων παρεμβάσεων, με οδηγό το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 προς μια πράσινη και «έξυπνη» Ελλάδα, συνώνυμη της ποιότητας και της αυθεντικότητας.

Ο τουρισμός θα είναι και εδώ πρωταθλητής μετασχηματισμού και, ως ο μεγαλύτερος εργοδότης της χώρας, θα αποτελέσει αυτή τη φορά και πρότυπο εξέλιξης και διαμόρφωσης κουλτούρας.

Η βιωσιμότητα είναι μια καθημερινή ανάγκη, που χτίζεται με καθημερινές επιλογές από τον καθένα μας.

Όλοι έχουμε τη δύναμη, το κίνητρο και την ανάγκη να φροντίζουμε για την υλοποίηση των 17 στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (AGENDA 2030), και αυτό διότι ως άνθρωπο είδος θέλουμε να έχουμε μέλλον. Αν αυτό φαντάζει δραματικό για κάποιους, δεν έχουν παρά να κοιτάζουν στις γειτονιές και τις τοπικές κοινωνίες: περιβαλλοντικές προκλήσεις από την ανεπάρκεια νερού, αυξημένες εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα και έλλειψη φυσικής τροφής. Ανισότητα και γενικευμένη μη αποδοχή της διαφορετικότητας – σε φύλο, ηλικία, χρώμα δέρματος, κατάσταση υγείας. Εγκληματικότητα και άνισες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας.

Ναι, είναι απαραίτητη η κεντρική διαχείριση και στρατηγική, αλλά ακόμη πιο απαραίτητη είναι η εκπαίδευση και η ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στα σχολεία, στον οικογενειακό βίο, στον επιχειρησιακό και επαγγελματικό χώρο και στη γενικότερη κουλτούρα του Έλληνα, που είναι ευλογημένος στον τόπο του, αν επιλέξει να το πιστέψει και να φροντίζει γι' αυτό.

Ο όμιλος **Aldemar Resorts** συμμετέχει από το 2010 στα προγράμματα Γαλάζια Σημεία και Green Key με δράσεις που αποτελούν πρότυπο καλών πρακτικών διεθνώς και συνεισφορά στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της βιώσιμης ανάπτυξης, αποτυπώνοντας πλήρως, ίσως και ξεπερνώντας ακόμη και τους ίδιους τους στόχους των δύο προγραμμάτων.

*Αλέξανδρος Αγγελόπουλος,
Διευθύνων Σύμβουλος
Aldemar Olympian Village*

Προτρέπουμε όλους τους συναδέλφους μας να ενταχθούν σε οικολογικά προγράμματα

Το πρόγραμμα Green Key αποτελεί βασικό πυλώνα του οράματος και των δραστηριοτήτων της εταιρείας μας, ενώ η Γαλάζια Σημαία εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα των ακτών και των θαλασσών μας.

Στα Atrium Hotels & Resorts επιδιώκουμε συνεχώς τη μείωση του ενεργειακού τους αποτυπώματος μέσα από μία σειρά πρωτοβουλιών όπως η ανακύκλωση, η μείωση ρυπογόνων για το περιβάλλον απορρυπαντικών, η ανακύκλωση νερού για το πότισμα των κήπων των εγκαταστάσεών μας και η μείωση των αποβλήτων.

Αυτό σημαίνει ότι κάθε μήνα γίνεται λεπτομερής απογραφή των προϊόντων που έχουν καταναλωθεί αλλά και των παρεχόμενων υπηρεσιών, όπως της κατανάλωσης ρεύματος, νερού και χημικών, με στόχο τη συνεχή μείωση της κατανάλωσης, κάθε χρόνο.

Ακόμη, η θέρμανση εξασφαλίζεται από ηλιακά συστήματα, ενώ έχουν τοποθετηθεί έξυπνα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας συνδυάζοντας τη θέρμανση με την ψύξη.

Το πότισμα και στις τρεις μονάδες γίνεται με βρόχινο νερό, ενώ ιδιαίτερη προσοχή έχει δοθεί στον περιορισμό της κατανάλωσης των πλαστικών μιας χρήσης, με χρέωση για την πλαστική σακούλα στα μίνι μάρκετ.

Τα καλαμάκια και άλλα πλαστικά σκεύη μιας χρήσης έχουν αντικατασταθεί από βιοδιασπώμενα και τα δώρα που δίδονται σε συνεργάτες και πελάτες προσφέρονται σε πάνινη τσάντα, σε ανακυκλώσιμη συσκευασία.

Τα παραγόμενα απόβλητα ανακυκλώνονται σε ποσοστό άνω του 50%: χαρτί, υαλί, πλαστικό, αλουμίνιο, μπαταρίες, ενώ το χρησιμοποιημένο μαγειρικό λάδι από τις κουζίνες και τα εστιατόρια των ξενοδοχείων δίδεται για ανακύκλωση και μετατρέπεται σε βιοκαύσιμο.

Από το 2019 υλοποιείται πρόγραμμα ανακύκλωσης μικρών ηλεκτρικών συσκευών και λαμπτήρων.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία μιας αειφόρου εφοδιαστικής αλυσίδας, με προμήθεια φρούτων και λαχανικών από την τοπική, εγχώρια αγορά, σε συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές, οι οποίοι ελέγχονται ως προς τα πρότυπα ποιότητας, ως μέρος της πιστοποίησης μας ISO 9001 & ISO 22000.

Έχουμε ολοκληρώσει νέα, ενεργειακή μελέτη σε συνεργασία με τον ενεργειακό μας πάροχο, για να τεθεί σε λειτουργία ένα νέο σύστημα ελέγχου κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας (energy

monitoring).

Τα ξενοδοχεία Atrium Palace & Atrium Prestige λαμβάνουν αντίστοιχα τη βράβευση με το οικολογικό σήμα ποιότητας Γαλάζια Σημαία, κάνοντας χρήση συστήματος αφαλάτωσης θαλασσινού νερού.

Το προσωπικό μας, σύμμαχοι στην αειφορία
Η αειφορία ξεκινά και έχει ως επίκεντρο τον άνθρωπο. Ακριβώς γι' αυτό στηρίζουμε την τοπική κοινωνία, επιλέγοντας για το ανθρώπινο δυναμικό μας ανθρώπους του νησιού. Αυτοί οι άνθρωποι που πονούν και αγαπούν τον τόπο τους είναι και η κινητήριος δύναμη για την ενεργοποίηση της περιβαλλοντικής συνείδησης όλου του προσωπικού μας. Η εκπαίδευση όλου του προσωπικού σε θέματα περιβάλλοντος και καλές πρακτικές αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα της Διοίκησης, με επικεφαλής τον Γενικό Διευθυντή κ. Ματσίγκο, από την έναρξη της εργασίας του στην επιχείρηση, όσο και κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Πολλοί επισκέπτες, Έλληνες και αλλοδαποί, είναι πλέον πολύ πιο συνειδητοποιημένοι περιβαλλοντικά σε σύγκριση με το παρελθόν και δεν είναι λίγες οι φορές που επιλέγουν ένα ξενοδοχείο έναντι ενός άλλου με γνώμονα ακριβώς αυτό: την περιβαλλοντική συνείδηση.

Τα ξενοδοχεία της αλυσίδας διαθέτουν στα δωμάτια ειδικές σημάνσεις για τις πετοσέτες και τα σεντόνια, αναφορικά με τη συχνότητα αλλαγής τους και πλυσίματος. Ως αποτέλεσμα, ήρθε η βράβευση του ξενοδοχείου Atrium Platinum με το Sustainability Award (βραβείο βιωσιμότητας) από τον μεγαλύτερο τουριστικό οργανισμό της Σκανδιναβίας TUI Nordic.

Συμβάλλουμε στη δράση Forest Ambassador
Το πρόγραμμα αειφορίας των Atrium Hotels & Resorts δεν περιορίζεται στις δραστηριότητες του

ξενοδοχείου, αλλά εκτείνεται και σε δράσεις εκτός ξενοδοχειακής λειτουργίας, όπως σε καθαρισμούς παραλιών και σε δράσεις μέσω των τοπικών φορέων και αρχών.

Από το 2020 η επιχείρηση είναι μέλος της δράσης Forest Ambassador, που υλοποιείται από την επιχείρηση κοινωνικής ωφέλειας «Για τη φύση Κοιν.Σ.Επ» (ο.σ. Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση), με στόχο την εξισορρόπηση μεταξύ τουρισμού και φυσικού περιβάλλοντος της Ρόδου. Επίσης, η επιχείρηση υποστηρίζει ένα ευρύ δίκτυο Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών και Ιδρυμάτων μέσα από δωρεές σε σχολεία, νοσοκομεία αθλητικά και πολιτιστικά κέντρα, συσσίτια και φιλανθρωπικούς οργανισμούς.

Η αειφορία είναι μονόδρομος για 5 λόγους: Άνθρωπος. Περιβάλλον. Ποιότητα. Μέλλον. Ζωή:

Προτρέπουμε όλους τους συναδέλφους μας να ενταχθούν σε οικολογικά προγράμματα και να εκπαιδευθούν το προσωπικό τους, ώστε οι οικολογικές καλές πρακτικές να αποτελέσουν κομμάτι της καθημερινότητας όλων μας, στη δουλειά και το σπίτι μας.

Οι αποκλειστικές παροχές που προσφέρουν τα **Atrium Hotels**, ο μεγάλος τους όγκος και οι προσφερόμενες υπηρεσίες τους ενσωματώνονται στο φιλόξενο περιβάλλον με τις εξίσου state of the art πρακτικές Green Key, αποδεικνύοντας στην πράξη την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, σε συνδυασμό πάντα με τη βράβευση της Γαλάζιας Σημαίας.

Γιώργος Μασιόγος
Γενικός Διευθυντής, Atrium Hotels

Στόχος μας δεν είναι το πρόσκαιρο κέρδος αλλά η ανάπτυξη με βιωσιμότητα

Η εφαρμογή καλών πρακτικών για το περιβάλλον αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής των Mediterranean Hotels από την αρχή της λειτουργίας τους. Κοινωνικά και περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένοι, μέσα από την επιχειρηματική μας δράση υποστηρίζουμε την τοπική οικονομία και λειτουργούμε με τρόπο ώστε να προστατεύουμε τη μοναδική φύση της Πιερίας, που είναι και το συγκριτικό μας πλεονέκτημα. Με σεβασμό στον Όλυμπο και τα Πιέρια όρη, ένα μοναδικό φυσικό

οικοσύστημα, αλλά και τις ακτές του Θερμαϊκού που μας περιβάλλουν, λειτουργούμε σε πλήρη αρμονία με την προστασία του περιβάλλοντος. Νιώθουμε άλλωστε επιτακτική την ανάγκη να λειτουργούμε με περιβαλλοντικούς όρους γιατί, όταν δεν το κάνουμε, βρισκόμαστε μπροστά μας τις αρνητικές συνέπειες, είτε σε εξοικονόμηση πόρων είτε στις επιπτώσεις που υπάρχουν στο περιβάλλον.

Σήμερα, αυτό γίνεται αντιληπτό σε όλο και μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρηματιών του τουρισμού, ενώ συνεχώς διευρύνεται και ο αριθμός των επισκεπτών που αναζητά και επιλέγει ξενοδοχειακές μονάδες που έχουν διεθνείς πιστοποιήσεις όπως το Green Key.

Όταν σέβεσαι το περιβάλλον, σέβεσαι τον ίδιο τον άνθρωπο

Κάθε επιχειρηματική πρωτοβουλία είναι εφικτή, χάρη στη θέληση και την ικανότητα του επιχειρηματία να εντοπίζει και να αξιολογεί καινοτόμες ιδέες και ευκαιρίες. Παράλληλα, κάθε επιχειρηματίας έχει μια ιεράρχηση προτεραιοτήτων και αξιών που εφαρμόζει στις δράσεις του. Εμείς, στα Mediterranean Hotels, από την έναρξη της λειτουργίας μας, σχεδιάσαμε και κατασκευάσαμε τα ξενοδοχεία μας με πρακτικές φιλικές προς το οικοσύστημα πετυχαίνοντας την προστασία του ασύγκριτου περιβάλλοντος της παρα-ολυμπίας ζώνης αλλά και τα πολλαπλά ανταποδοτικά οικονομικά οφέλη ως απόρροια των πρακτικών μας, από τη μείωση του κόστους λειτουργίας μας και την αύξηση των επισκεπτών μας.

Στόχος μας δεν είναι το πρόσκαιρο κέρδος αλλά η ανάπτυξη με βιωσιμότητα. Η επιλογή μας αυτή

μας δικαιώνει πλέον καθημερινά. «Περιβάλλον» για τις τουριστικές επιχειρήσεις θεωρούνται τόσο τα στοιχεία της φύσης, το φυσικό και αστικό πλαίσιο, τα οικιστικά σύνολα, όσο και το ανθρωπινό δυναμικό, ο πολιτισμός και η παράδοση του τόπου, οι αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι.

Όλοι ανεξαιρέτως οφείλουμε να προστατεύουμε το περιβάλλον που ζούμε και δραστηριοποιούμαστε, καθώς και το οικοσύστημα. Επιπλέον, ως επιχειρηματίες –και μάλιστα σε μία περιοχή μοναδικού φυσικού κάλλους– έχουμε ηθική υποχρέωση να αναπτύξουμε μια συλλογική πρακτική για την προστασία του περιβάλλοντος. Προς αυτή την κατεύθυνση, το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key αλλά και η βράβευση της ακτής μας με τη Γαλάζια Σημαία μας προσθέτουν και επιχειρηματικά ένα μεγάλο πλεονέκτημα στην εμπορική μας πολιτική και στην προβολή μας.

Όραμά μας είναι να συμπεριφερόμαστε σε κάθε επισκέπτη σαν επίτιμο φιλοξενούμενο μας. Οδηγός μας η βιώσιμη φιλοξενία

Απαραίτητη προϋπόθεση για να το υλοποιήσουμε είναι ο απόλυτος σεβασμός προς τα εμπλεκόμενα μέρη και το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούμαστε.

Ως διεθνής πρεσβυτής του ελληνικού τουρισμού εδώ και 45 χρόνια, ο Όμιλος Mitsis Hotels εισάγει ένα νέο μοντέλο αειφορίας για την ανάπτυξη και υπεύθυνη λειτουργία του, σύμφωνα με τις διεθνείς τάσεις. Για το λόγο αυτό το 2016 ξεκινήσαμε τη συμμετοχή μας στα δυο διεθνή οικολογικά σήματα ποιότητας Γαλάζια Σημαία και Green Key. Αρχικά, ακολουθώντας τις προδιαγραφές του προγράμματος Green Key καταφέραμε όλες οι προσφερόμενες υπηρεσίες και λειτουργίες των ξενοδοχείων μας να είναι περιβαλλοντικά φιλικές. Στη συνέχεια, δε θα μπορούσαμε να παραλείψουμε την ορθή οργάνωση και διαχείριση των ακτών των ξενοδοχείων μας κάτι στο οποίο συνέβαλλε η βράβευση μας με τη Γαλάζια Σημαία. Στόχος μας είναι όλες οι λειτουργίες μας από άκρη σε άκρη να διέπονται από τις αρχές της βιώσιμης διαχείρισης. Ως αποτέλεσμα όλων αυτών ήρθε και η διάκριση μας το 2020, ως μία από τις «25 Πιο Βιώσιμες Εταιρείες στην Ελλάδα».

Ελαχιστοποίηση του οικολογικού μας αποτυπώματος

Με οδηγό μας τη βιώσιμη φιλοξενία από το 2016, τα 17 ξενοδοχεία μας - μεταξύ άλλων στην Αθήνα, τα Καμένα Βούρλα, την Κρήτη, την Κω και τη Ρόδο έχουν λάβει την βράβευση του Green Key και

Τα **Mediterranean Hotels**, της Β. Λάμπρου ΑΕ, στην Πιερία, στις Ακτές του Ολύμπου, λαμβάνουν κάθε χρόνο από το 2014 τις βραβεύσεις των οικολογικών σημάτων ποιότητας Γαλάζια Σημαία και Green Key για τις καλές πρακτικές που ακολουθούν, και κερδίζουν τις εντυπώσεις των τοπικών κοινωνιών και των επισκεπτών τους. Πρόκειται για τέσσερα ξενοδοχεία τεσσάρων και πέντε αστέρων, με ποικιλία παροχών και εντυπωσιακές εγκαταστάσεις, σε μία περιοχή φυσικού κάλλους, με πληθώρα ψυχαγωγικών επιλογών όλες τις εποχές του χρόνου.

Ευαγγελία Ξυπερά
MSc Tourism & Local Development
Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος
Mediterranean Hotels – ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε

της Γαλάζιας Σημαίας ως αναγνώριση της συνεχούς βελτίωσης της περιβαλλοντικής μας απόδοσης.

Με έμπνευση από τα διεθνή οικολογικά σήματα ποιότητας δημιουργήσαμε το περιβαλλοντικό μας πρόγραμμα με τίτλο LIFE στοχεύει στην ελαχιστοποίηση του οικολογικού μας αποτυπώματος, στην προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας στους 5 προορισμούς μας και στην προώθηση της οικολογικής συνείδησης στους 3.500 υπαλλήλους και 350.000 επισκέπτες μας ετησίως. Η συνεχής εξέλιξη είναι στο DNA του ομίλου μας και αναζητούμε διαρκώς νέες μεθόδους για τη μείωση της

κατανάλωσης ενέργειας και νερού, καθώς και για την ελάττωση της σπατάλης τροφίμων, ενώ παράλληλα είμαστε αφοσιωμένοι στον ιδεατό στόχο μας για 100% ανακύκλωση και μηδενική παραγωγή αποβλήτων.

Είμαστε υπερήφανοι που η αριστεία είναι η βασική αρχή που διέπει την ανάπτυξή μας και δεσμευόμαστε για την εντατικοποίηση των καινοτόμων πρακτικών μας ώστε να εξασφαλίσουμε ένα καλύτερο μέλλον για όλους μας.

Με οδηγό μας τη βιώσιμη φιλοξενία από το 2016, τα 17 ξενοδοχεία του ομίλου **Mitsis Hotels** –μεταξύ άλλων στην Αθήνα, τα Καμένα Βούρλα, την Κρήτη, την Κω και τη Ρόδο– έχουν λάβει την βράβευση του Green Key και της Γαλάξιας Σημαίας ως αναγνώριση της συνεχούς βελτίωσης της περιβαλλοντικής μας απόδοσης.

Σταύρος Μήτσος
Managing Director, MITSIS HOTELS

Καταφέραμε να γίνουμε carbon neutral!

Το πρόβλημα της κλιματικής κρίσης απειλεί όλους τους κλάδους της οικονομίας συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού.

Αποτελεί σήμερα το υπ' αριθμόν ένα περιβαλλοντικό και κοινωνικό πρόβλημα που απειλεί την ανθρωπότητα ειδικά μετά την περίοδο του Covid.

Ήδη, το Sani Resort έχει αναγνωρίσει το πρόβλημα εδώ και χρόνια και εφαρμόζει με επιτυχία ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα αειφορίας που ονομάζεται Sani Green. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα επιδιώκουμε να διαχειριστούμε: το πρόβλημα της κλιματικής κρίσης, της διαχείρισης των απορριμμάτων, της ενέργειας και του νερού με βιώσιμο τρόπο ώστε η λειτουργία των ξενοδοχείων μας να έχει το μικρότερο δυνατόν αποτύπωμα στο περιβάλλον, να παράγει οικονομική αξία και κοινωνική ευημερία και πρόοδο. Από τα πρώτα βήματα του προγράμματος Sani Green ήταν η συμμετοχή στο πρόγραμμα Γαλάξια Σημαία και εν συνεχεία στο Green Key από τα πρώτα χρόνια εφαρμογής τους στην Ελλάδα. Η συνεχής βράβευση μας με τα διεθνή οικολογικά σήματα ποιότητας, Γαλάξια Σημαία και Green Key, που διαχειρίζεται η Ελληνική

Εταιρία Προστασίας της Φύσης επιβεβαιώνουν την επιτυχία του προγράμματός μας.

Ο τουρισμός παραμένει ισχυρός πυλώνας της οικονομίας

Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον μας πάνω στο ζήτημα διατυπώνεται στο πρόγραμμα Zero Carbon Footprint και αφορά στη συνεισφορά του Sani Resort στον περιορισμό του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής, τον μετριασμό των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και αποτελεί την έμπρακτη δέσμευση του Sani Resort να ελαχιστοποιήσει το αποτύπωμα άνθρακα των υπηρεσιών του.

Έτσι, το 2020 ήταν για εμάς μια ιδιαίτερη χρονιά κατά την οποία, παρά τον COVID-19 καταφέραμε να γίνουμε carbon neutral. Παράλληλα θέσαμε τον triple zero στόχο μας, δηλαδή zero carbon, zero plastic, zero waste.

Αν δώσουμε το παράδειγμα και σε άλλους στον κλάδο μας να ανταποκριθούν με φιλόδοξα πλάνα στην άκρως επείγουσα αυτή κατάσταση, τότε αυτό μόνο θετικό μπορεί να είναι. Πρέπει όλοι να κινηθούμε με μεγάλες ταχύτητες και θεωρούμε πως μπορούμε να αντεπεξέλθουμε.

Ο τουρισμός παραμένει ισχυρός πυλώνας της οικονομίας μας και μάλιστα με ακόμη περισσότερες προοπτικές. Αποτελεί μάλιστα τον κλάδο που μετά την COVID εποχή δημιουργεί σημαντικά έσοδα στο κράτος, θέσεις εργασίας, κοινωνική πρόοδο και προβολή για τη χώρα.

Στο πλαίσιο αυτό η στρατηγική όλων των τουριστικών επιχειρήσεων θα πρέπει να συμβαδίζει με τους στόχους του Παρισιού, το Green Deal, τη στρατηγική Fit55, τις απαιτήσεις των SDGs στόχων και όλων των πρωτοβουλιών. Ο γνώμονας όλων μας θα πρέπει να είναι η διαμόρφωση ενός υψηλού τουριστικού προϊόντος με μηδενικές εκπομπές άνθρακα, τη μηδενική χρήση πλαστικών και τη βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων.

Ας μην ξεχνάμε, πως βρισκόμαστε μπροστά σε ένα «τσουνάμι» αλλαγών που έρχονται στη νομοθεσία σε θέματα ενεργειακής διαχείρισης, διαχείρισης

αποβλήτων αλλά και θεμάτων που σχετίζονται με το κλίμα. Θα πρέπει λοιπόν οι τουριστικές επιχειρήσεις να προετοιμαστούν. Σε αυτόν τον μετασχηματισμό ο τουρισμός πρέπει να παραμείνει πρωτοπόρος και να δείχνει το δρόμο και στους άλλους κλάδους.

Όσον αφορά τη συμβατότητα αειφορίας και λειτουργίας, θεωρώ πως δεν υπήρξε περιορισμός ούτε από το μέγεθος ούτε από τα αστέρια ή τον βαθμό πολυτέλειας των τουριστικών καταλυμάτων.

Η συμβατότητα αειφορίας και λειτουργίας προσδιορίζεται από τη δέσμευση της διοίκησης και όλων των στελεχών που εργάζονται σε μια τουριστική επιχείρηση. Για αυτό, απαιτείται πρόγραμμα, θέσπιση διαδικασιών, συστηματική παρακολούθηση των στόχων, διορθωτικές ενέργειες, εκπαίδευση του προσωπικού.

Σε όλα αυτά πολύ σημαντικό είναι ο ρόλος των κριτηρίων της Γαλάζιας Σημαίας και του Green Key, που δημιουργεί ένα πλαίσιο με αρχή, η οποία όμως αποτελεί έμπνευση «χωρίς οροφή»!

Τα **SANI RESORTS** επενδύουν με υποδειγματικό μεράκι στην μείωση των απορριμμάτων, του ενεργειακού αποτυπώματος, της ενδυνάμωσης των τοπικών κοινωνιών με πρωτοπόρες δράσεις και καλές πρακτικές από ξενοδοχειακά καταλύματα υψηλών απαιτήσεων και προσφερόμενων υπηρεσιών.

*Ελένη Ανδρεάδη,
Διευθύντρια Αειφόρου Ανάπτυξης
και Κοινωνικής Ευθύνης
του ομίλου Sani/Ikos SANI RESORTS*

Με γνώμονα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης

Το να παρέχουμε την εμπειρία της υψηλού επιπέδου φιλοξενίας για κάθε επισκέπτη των ξενοδοχείων του Metaxa Hospitality Group το χρωστάμε πάνω απ' όλα στον τόπο, στους ανθρώπους του, στις ρίζες μας. Νιώθουμε ευγνωμοσύνη που έχουμε αυτή την ευκαιρία και επιδιώκουμε διαχρονικά να ανταποδίδουμε, δημιουργώντας υπεραξίες για τους προορισμούς που δραστηριοποιούμαστε. Η αναγνώριση αυτής της συνεισφοράς από τις τοπικές κοινωνίες και οικονομίες είναι η μέγιστη ηθική επιβράβευση των προσπάθειών μας, και οι σχέσεις εμπιστοσύνης που χτίζουμε είναι πηγή έμπνευσης κι ενθάρρυνσης για να συνεχίσουμε να βάζουμε τα δυνατά μας.

Το Metaxa Hospitality Group, από την έναρξη της λειτουργίας του πριν από 46 χρόνια έως και σήμερα, λειτουργεί με γνώμονα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Είναι η οριζόντια σταθερά που διαπερνά διαχρονικά το σύνολο της εταιρικής μας διακυβέρνησης. Αφενός εκπληρώνουμε το ηθικό χρέος μας, αφετέρου ανταποκρινόμαστε εγκαίρως σε παγκόσμιες τάσεις για τουριστικές εμπειρίες, με κριτήρια βιωσιμότητας και οικολογικού αποτυπώματος.

Ειδικά σήμερα, μετά την εμπειρία της πανδημίας και μπροστά στις πελώριες προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, η επένδυση στην επιτάχυνση της μετάβασης προς έναν «πράσινο τουρισμό» προσλαμβάνει κατεπείγοντα χαρακτήρα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα της καθημερινότητας για μόνιμους κατοίκους και επισκέπτες.

Η βιωσιμότητα και η αλληλεγγύη είναι στο DNA του Metaxa Hospitality Group. Όπως επιβεβαιώνει και ο τελευταίος απολογισμός βιωσιμότητας που δημοσιοποιήσαμε για τα έτη 2019-2020,

ο όμιλος εφαρμόζει καινοτόμες δράσεις και αναδεικνύει καλές πρακτικές. Από την εξοικονόμηση πόρων και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέχρι τη διαχείριση των απορριμμάτων και την ανακύκλωση.

Από την υπεύθυνη συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες για τη διαχείριση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος κάθε προορισμού μέχρι την επιβράβευση των τοπικών παραγωγών, οι οποίοι με την ποιότητα των προϊόντων τους εμπλουτίζουν το τουριστικό προϊόν και εξασφαλίζουν την πρώτη ύλη για να προβληθεί με αξιώσεις ο πλούτος της ελληνικής γαστρονομίας. Με τον άνθρωπο και τις ανάγκες του να είναι σταθερά στο επίκεντρο κάθε δραστηριότητά μας.

Μέρος των καλών πρακτικών που ακολουθούμε με συνέπεια και δέσμευση είναι και η συμ-

μετοχή του Metaxa Hospitality Group στα διεθνή προγράμματα της Γαλάξιας Σημαίας και του Green Key, τα οποία εκπροσωπεί και διαχειρίζεται με τρόπο που τα καταξιώνει ως θεσμούς κύρους η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης.

Η επιτυχία και των δύο προγραμμάτων αποδεικνύει πως η συνεργασία πάντα αποδίδει καρπούς για το κοινό καλό. Η εναρμόνιση της τουριστικής ανάπτυξης με το φυσικό περιβάλλον, την αρχιτεκτονική παράδοση και την αυθεντικότητα του πολιτισμού κάθε τόπου δεν είναι ρομαντική ουτοπία. Είναι ρεαλιστική αναγκαιότητα για τα χρόνια που έρχονται και οφείλουμε όλοι, ο καθένας από το δικό του πόστο ευθύνης, να ανταποκρινόμαστε σε αυτή με τον καλύτερο εαυτό μας. Οι ξενο-

δόχοι έχουμε αποδείξει διαχρονικά πως αγαπάμε την ευθύνη κι αυτό θα συνεχίσουμε να κάνουμε.

Η Metaxa Hospitality Group έχει επενδύσει στο περιβάλλον με γνώση και συνείδηση και μάλιστα σε δύο «διάσημα» νησιά, όπως η Κρήτη και η Σαντορίνη, που κανείς θα θεωρούσε ότι δεν χρειάζονται ενισχυτικά προγράμματα για να έλξουν το τουριστικό ενδιαφέρον. Ωστόσο, ακολουθεί καλές πρακτικές για το περιβάλλον, ενώ βοηθάει την τοπική κοινωνία να ορθοποδήσει οικονομικά, επιλέγοντας τα προϊόντα της ανάμεσα στις παροχές μας.

*Ανδρέας Ν. Μεταξάς
Διευθύνων Σύμβουλος
Metaxa Hospitality Group*

Αλληλένδετα τουρισμός και προστασία του περιβάλλοντος

Το εμβληματικό για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Κρήτη ξενοδοχείο Aquila Rithymna Beach άνοιξε τις πύλες του το 1976, ενώ, διαχρονικά, ορόσημο για τη λειτουργία του ήταν η φιλοπεριβαλλοντική συνείδηση, στοιχείο που αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί κεντρικό άξονα ανάπτυξης των δράσεών του. Προσφέροντας στους πελάτες τοπικά προϊόντα, στηρίζοντας την τοπική κοινωνία αλλά και υποστηρίζοντας την περιβαλλοντική κληρονομιά της Κρήτης, προσπάθεια τόσο της διοίκησης όσο και του προσωπικού είναι οι επισκέπτες να γίνονται κοινωνοί και μεταλαμπαδευτές αξιών, όπως η προστασία της φύσης.

Σε αυτό το πλαίσιο φιλοσοφίας των δράσεων και στοχεύσεων, η Γαλάξια Σημαία κυματίζει στην ακτή του ξενοδοχείου για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 2 δεκαετίες, ενώ η ίδια παραλία εμπίπτει επίσης στη νομοθεσία NATURA 2000. Μια συνεχής προσπάθεια αναβάθμισης της περιβαλλοντικής πολιτικής του ομίλου και τελειοποίησης των αντίστοιχων στοχεύσεων και δράσεων, καθώς και της εκπαίδευσης του προσωπικού πραγματοποιείται σε συνεργασία και με την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης και είναι το επιστέγασμα όλης αυτής της προσπάθειας, που αποσκοπεί στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και στην παράδοση ενός βιώσιμου περιβάλλοντος στις επόμενες γενιές.

Η Γαλάξια Σημαία και το Green Key είναι οι σημαντικότερες βραβεύσεις που λαμβάνει το ξενοδοχείο, ενώ, πλην του ότι αποτελούν πραγματική τιμή και αναγνώριση των προσπαθειών μας, επιπλέον δίνουν κίνητρο για τη συνέχιση των προσπαθειών σε αυτήν τη γραμμή πλεύσης.

«Πιστεύουμε στο περιβάλλον· πιστεύουμε στους ανθρώπους αλλά και στο μέλλον του νησιού» είναι αυτό που στηρίζει ο όμιλος που γνωρίζει ότι ο τουρισμός και η προστασία του περιβάλλοντος είναι στοιχεία αλληλένδετα. Είναι καθήκον αλλά και υποχρέωση να προστατέψουμε τον πλανήτη μας για τις επόμενες γενιές.

*Κώστας Δαμανάκης
Γενικός Διευθυντής
Aquila Rithymna Beach*

Υγιής τουρισμός μόνο με υγιές περιβάλλον

Με αφορμή τα 70 χρόνια της ΕΕΠΦ, θα ήθελα να σας συγχαρώ, γιατί αποτελείτε την παλαιότερη περιβαλλοντική οργάνωση πανελληνίας εμβέλειας και τον Εθνικό Διαχειριστή των διεθνών προγραμμάτων Γαλάζια Σημαία και Green Key, με ξεχωριστή και μακροχρόνια συμβολή στην εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε ζητήματα περιβάλλοντος.

Τα 70 χρόνια ενεργού δράσης της ΕΕΠΦ χαιρετίζονται από τους επιχειρηματίες του τουρισμού της Ζακύνθου με αισιοδοξία καθώς προχωρά η ευαισθητοποίηση όλων μας για την προστασία της θαλάσσιας Χελώνας Καρέτα και της λιγότερο γνωστής Μεσογειακής Φώκιας, καθώς και για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάδειξη της φυσικής μας κληρονομιάς.

Τα δύο περιβαλλοντικά πρότυπα, Γαλάζια Σημαία και Green Key, αποτελούν σύμβολα ποιότητας γνωστά σε όλον τον κόσμο. Είναι έγκυρα σήματα ποιότητας των νερών κολύμβησης και των ακτών, καθώς και καλών πρακτικών για τη μείωση του αποτυπώματος των κτηρίων και της λειτουργίας τους. Τα δύο σήματα ενισχύουν στην πράξη την εικόνα της Ελλάδας ως κορυφαίου τουριστικού προορισμού διεθνώς, με σφραγίδα ποιότητας και επιβράβευσης τόσο για τις ελληνικές ακτές όσο και για το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν.

Μια υγιής τουριστική βιομηχανία εξαρτάται από ένα υγιές και ποιοτικό περιβάλλον, το οποίο οφείλουμε να κληροδοτήσουμε στις επόμενες γενιές. Αυτό είναι το στόχημά μας για το μέλλον.

Για εμάς, τους επαγγελματίες του τουρισμού, η αειφορία δεν αποτελεί απλώς μια διακήρυξη, είναι πράξη. Η ανάπτυξη ενός μοντέλου τουριστικής πολιτικής που θα σέβεται το περιβάλλον, με προοπτικές αειφορίας αποτελεί προτεραιότητα για τα ξενοδοχεία μας.

Και έχουν μέχρι τώρα συντελεστεί ουσιαστικά βήματα.

Είμαστε δίπλα στις προσπάθειές σας και ενισχύουμε σταθερά όλες τις πρωτοβουλίες για κοινές δράσεις για την προώθηση του πράσινου τουρισμού, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των ακτών.

Πολιτεία, αυτοδιοίκηση, οργανώσεις και φορείς μπορούμε να συνεργαστούμε αποτελεσματικά, ώστε να συνδυάσουμε στην πράξη πολιτικές αειφορίας για την τουριστική ανάπτυξη και την οικονομική ανάκαμψη με ποιότητα ζωής.

Η επιτυχία του Τουρισμού είναι επιτυχία όλων μας! Καλή επιτυχία και καλή συνέχεια στις προσπάθειές σας.

Χριστίνα Τετράδη

Αντιπρόεδρος ΞΕΕ, Πρόεδρος Ξενοδόχων Λαγανά Ζακύνθου, Πρόεδρος Zante Hospitality Group

Επίδειξη μόδας με ενδύματα φτιαγμένα από παλιές σημαίες κατά την Ετήσια Συνάντηση Εθνικών Χειριστών του προγράμματος Γαλάζια Σημαία που έγινε τον Οκτώβριο του 2018, στο ξενοδοχείο Zante Park, στο Λαγανά της Ζακύνθου.

Όσο πιο βαθιές ρίζες, τόσο πιο γερό και μεγάλο το δέντρο

Ο κόσμος κινείται με γρήγορους ρυθμούς, οι κοινωνίες εξελίσσονται, οι πολιτικές προσαρμόζονται στις ανάγκες των καιρών και το περιβάλλον συνεχώς απειλείται.

Το περιβάλλον έχει να αντιμετωπίσει την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής και της καταστροφικής υποβάθμισης του, όμως αποκτά καθημερινά όλο και περισσότερους συμμάχους είτε ως μονάδες είτε ως συμπράξεις ατόμων και θεσμών.

Μπορεί η ελληνική φιλοξενία να ξεκίνησε με πολύ δειλά βήματα στα θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, με το πέρασμα των χρόνων όμως, όλο και περισσότεροι Έλληνες επιχειρηματίες ενεργοποιούνται στην προστασία του περιβάλλοντος και δίνουν πολλά παραδείγματα καλών περιβαλλοντικών πρακτικών.

Η δέσμευση της ΕΕΠΦ για τον πλανήτη στοχεύει στην αντιμετώπιση τριών «καυτών» προβλημάτων: της κλιματικής κρίσης, της μείωσης της βιοποικιλότητας και της περιβαλλοντικής ρύπανσης. Τα 70 έτη δράσης μας, μάς δίνουν το δικαίωμα να υπερηφανευτούμε ότι η ΕΕΠΦ, με τη Γαλάξια Σημαία και το Green Key, πρωτοστάτησε, και πρωτοστατεί, στην αντιμετώπιση και των τριών.

Τα δύο αυτά προγράμμάτα μας αειφορικής διαχείρισης συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν κάθε πρόκληση με ευελιξία, επιμονή, υπομονή, πάθος και αφοσίωση, προκειμένου τα κριτήρια και το κανονιστικό τους πλαίσιο όχι μόνο να εφαρμοστούν από την ελληνική τουριστική βιομηχανία αλλά και να υιοθετηθούν από όλους εκείνους που κινούνται γύρω από αυτήν – επιχειρηματίες, εργαζομένους, συμμετόχους, προμηθευτές, τουριστικούς οργανισμούς, επισκέπτες.

Την επόμενη δεκαετία έχουμε ένα μικρό παράθυρο ευκαιρίας για να κλιμακώσουμε τα μέτρα προ-

στασίας της φύσης, διαμορφώνοντας συμπεριφορές που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της κλιματικής αλλαγής. Ενδεικτικά, η διαχείριση της ενέργειας και του φυσικού μας πλούτου αποτελεί μια από τις συνεχείς προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν τα προγράμματα μας.

Μία ακόμα πρόκληση με την οποία είναι ήδη αντιμετώπιη η κοινωνία είναι η διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων. Τα δύο προγράμματα υιοθετούν τη φιλοσοφία του zero waste και zero food waste στοχεύοντας να αλλάξουν την καθημερινότητα μας. Τα μηδενικά απορρίμματα δεν πρέπει να μείνουν ευχολόγιο αλλά να γίνουν κύριος συστατικός στόχος. Είναι μία επιταγή σε έναν κόσμο στον οποίο η πράσινη καθημερινότητα αποτελεί αναγκαίο προσανατολισμό.

Τα τελευταία δύο χρόνια, η πανδημία COVID19 στιγμάτισε καθοριστικά τον πλανήτη και αποτέλεσε σημείο καμπής για τα προγράμματα. Τα βραβευμένα σημεία όφειλαν να συμμορφωθούν με τα υγειονομικά πρωτόκολλα που ορίστηκαν από τις αρμόδιες αρχές. Η ισορροπία ανάμεσα στην εφαρμογή των προγραμμάτων και στην προτεραιότητα τήρησης των υγειονομικών πρωτοκόλλων λόγω πανδημίας ήταν δύσκολο να διατηρηθεί και καθόρισε την πορεία τους, όπως καθόρισε και την καθημερινότητα όλων μας. Η εμπειρία λόγω της βράβευσης με Γαλάξια Σημαία ή/και Green Key, λειτούργησε ως καταλύτης, και τα μέλη των προγραμμάτων προσαρμόστηκαν γρήγορα και αποτελεσματικά στις νέες και πρωτόγνωρες συνθήκες.

Σε αυτόν τον αέριο περιβαλλοντικό μαραθώνιο η ΕΕΠΦ τρέχει επί 70 χρόνια, και πλέον τρέχει γρηγορότερα, ανεβάζοντας κάθε χρόνο τον πήχη ψηλότερα, και ποσοτικά, αλλά κυρίως ποιοτικά. Ενημερώνουμε και εκπαιδεύουμε τους συνεργάτες μας και την τοπική κοινωνία και προσφέρουμε αποτελεσματικές και βιώσιμες λύσεις, που αποδίδουν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα στο περιβάλλον.

Οι ιδρυτές της ΕΕΠΦ, υπό αντίξοες και μοναχικές, τότε, συνθήκες, φύτεψαν βαθιά τους σπόρους της προστασίας του περιβάλλοντος. Επί 70 έτη, τα δένδρα ρίζωσαν και ψήλωσαν. Στα επόμενα 70 έτη, το δάσος θα φουντώσει!

Ευχαριστούμε από καρδιάς όλους τους εμπνευστές μας, τα μέλη της ΕΕΠΦ, τους εθελοντές μας και, κυρίως, τα βραβευθέντα μέλη των δύο προγραμμάτων.

*Νατάσα Αντωνοπούλου, Ματούλα Συρίγου,
Θοδωρής Κακαρνιάς, Δαρεία-Νεφέλη Βουρδουμπά,
Χριστίνα Στράτη*

Ελλάδα. Η χώρα της ποικιλότητας. Νίκος Πέτρου. Δεμένο 29x29cm, 372 σελ. Διατίθεται ξεχωριστά σε ελληνική και σε αγγλική έκδοση.	€60 (για τα μέλη €55)
Δαδιά, Νίκος Πέτρου	€12
Κερκίνι, Νίκος Πέτρου	€12
Χρώματα του Δάσους ΡΟΔΟΠΗ, Νίκος Πέτρου - Κώστας Βιδάκης, 342 σελ.	€60
Ορχιδέες Της Ελλάδας, Νίκος Πέτρου - Μαρία Πέτρου - Μάριος Γιαννακούλιας, 320 σελ.	€60
Φωτογραφίες της Δράμας και του υπέροχου κόσμου της, Άρης Θεοδωρίδης, Κώστας Βιδάκης, Νίκος Πέτρου, 240 σελ.	€45
Στα μονοπάτια της μέλισσας, Κυθηραϊκός Σύνδεσμος Αθηνών, 447 σελ.	€30
Όλυμπος 100 χρόνια. Πηνελόπη Ματσούκα, 123 σελ. Διατίθεται ξεχωριστά σε ελληνική και σε αγγλική έκδοση.	€25
Η Φυσική Κληρονομιά μας, Αξία - Προστασία, Πρακτικά Συνεδρίου και Λεύκωμα, 160 σελ.	€25
100 Ενδημικά φυτά της Ελλάδας, Σωτήρης Αλεξίου (στα αγγλικά)	€20
Οι προστατευόμενες περιοχές Natura 2000 στην Ελλάδα, Γιώργος Σφήκας, 200 σελ.	€25
Οδηγοί Πρεσπών, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, βιβλίο + 4 χάρτες	€22
Η ζωή στις ελληνικές θάλασσες και τη Μεσόγειο, 248 σελ.	€22
Στο Μεσολόγγι, με τα Πουλιά! Γιάννης Ρουσόπουλος, 192 σελ.	€15
Γεωλογική Κληρονομιά, Καλειδοσκόπιο, 102 σελ. + cd	€17
Τα φαναράκια του Αιγαίου, Σταμάτης Σκαμπαρδώνης, 52 σελ.	€12
Ο θησαυρός του Γιωργιού, Κώστας Μάγος, 47 σελ.	€15
Ανακαλύπτοντας την Πικροδάφνη (για μέλη της ΕΕΦΦ και δημότες Αγίου Δημητρίου ειδική τιμή €7)	€12
Ecotouristic Guide of Greece, George Sfikas & Grigoris Tsounis	€10
Flowers of Greece, George Sfikas	€10
Διατηρώντας τη φύση, διατηρείς τη ζωή, Βασικές έννοιες βιολογίας - οικολογίας, Μελετώ τα φυτά, Σπερματόφυτα, Μαρία Ρουσομουστακάκη, 56 σελ.	€6
Θεοφραστος της Ερεσού, Suzanne Amigues, 56 σελ.	€10

Εκτός από τα βιβλία, από τα γραφεία μας μπορείτε επίσης να προμηθευτείτε μια σειρά οικολογικών προϊόντων **γραφικής ύλης** για παιδιά και μεγάλους, **ευεχτήριες κάρτες** με εξαιρετες φωτογραφίες με θέμα πουλιά, πεταλούδες, φυτά και μανιτάρια (€5), καθώς και το σήμα της Εταιρίας, με το έμβλημα της, τον **Κρητικό Αίγαγο** (€5 απλό ή €10 σε σήμη).

Ο ρόλος των θημώνων Ποσειδωνίας στη διατήρηση των μεσογειακών ακτών και των παράκτιων οικοσυστημάτων

Το θαλάσσιο αγγειόσπερμο φυτό *Posidonia oceanica* είναι ένα ενδημικό είδος που απαντάται στη λεκάνη της Μεσογείου και πουθενά αλλού στον κόσμο. Το φυτό ρίχνει τα φύλλα του ανά τακτά χρονικά διαστήματα, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και τμήμα του φυσικά απορριπτόμενου φυτικού υλικού μεταφέρεται στην ακτή μέσω των θαλάσσιων ρευμάτων και των κυμάτων. Κατ' αυτό τον τρόπο, μεγάλες ποσότητες Ποσειδωνίας (μαραμμένα φύλλα και θραύσματα ριζωμάτων) εναποτίθενται σε τμήματα των ακτών ανά περιόδους. Εδώ, η Ποσειδωνία αναμειγμένη με στρώσεις άμμου εναποτίθεται σε ιδιαίτερους σχηματισμούς υπό μορφή σφήνας, πάχους λίγων εκατοστών έως και αρκετών μέτρων, που ονομάζονται «θημώνες» (banquettes: Boudourewque and Jeudy de Grissac, 1983).

Η απομάκρυνση των θημώνων και των διάσπαρτων εκβρασμένων υπολειμμάτων από τις ακτές είναι σε ποσοστό 83%, η συνηθέστερη πρακτική των παράκτιων δήμων της μεσογείου,

χωρίς να προηγείται κάποιος σχεδιασμός που να λαμβάνει υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της. Αναμφίβολα, οι παραθαλάσσιες περιοχές της Μεσογείου αποτελούν έναν από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως, και η μακροπρόθεση διαχείριση των ακτών είναι ένα σημαντικό και δύσκολο έργο. Η πλειονότητα των εμπλεκόμενων στη διαχείριση των θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών αντιμετωπίζει τη συσσωρευμένη νεκρή βιομάζα ως «σκουπίδι» ή «βιοαπόβλητο». Έτσι, οι θημώνες Ποσειδωνίας και τα διάσπαρτα εκβρασμένα υπολείμματα απομακρύνονται ως μέρος δράσεων καθαρισμού των ακτών για λόγους αισθητικής (π.χ. οσμή, εμφάνιση, μειωμένη χρήση της παραλίας). Τις περισσότερες φορές το υλικό καταλήγει σε χωματερές ή μεταφέρεται σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων. Ωστόσο, η απομάκρυνση των φυσικών αυτών αποθέσεων από τις παραλίες θέτει μια σειρά προκλήσεων για τους δήμους και λοιπούς φορείς, ενώ συνεπάγεται

σημαντικό οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος.

Η παρακολούθηση των θημώνων Ποσειδωνίας στο παραλιακό μέτωπο του Εθνικού Πάρκου Σχινιά-Μαραθώνα, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού Προγράμματος Interreg MED και του έργου POSBEMED2 από την ΕΕΠΦ σε συνεργασία με το ΕΛΚΕΘΕ, έδειξε πως η μη απομάκρυνση των θημώνων Ποσειδωνίας μπορεί να αναχαιτίσει το φαινόμενο της διάβρωσης των ακτών. Η παράμετρος που επέτρεψε την αποτύπωση συγκριτικών αποτελεσμάτων και ακριβέστερων συμπερασμάτων σχετικά με τον ρόλο των θημώνων Ποσειδωνίας, ήταν η στρατηγική της μη απομάκρυνσης που υιοθέτησε ο Φορέας Διαχείρισης το 2018. Πριν από αυτό, οι θημώνες Ποσειδωνίας απομακρύνονταν συστηματικά με τη χρήση βαριών μηχανημάτων, μια πρακτική που συνέβαλε στην υποβάθμιση αυτού του παράκτιου οικοσυστήματος.

Πιο συγκεκριμένα, οι διαφορές στην ακτογραμμή μεταξύ 1945 και 2021 αποκαλύπτουν μια απώλεια επιφάνειας γης της τάξης των 10.189 τ.μ., με τη μέση οπισθοχώρηση ολόκληρης της ακτογραμμής να είναι τα 15,3 μ. Ωστόσο, κατά την περίοδο 2018-2021, παρατηρήθηκε μια μάλλον αξιοσημείωτη πρόωση της ακτογραμμής, της τάξης

των 6-13 μ., σε πλήρη αντίθεση με τους γενικά υψηλούς ρυθμούς διάβρωσης που χαρακτηρίζουν αυτό το τμήμα της ακτής. Αξίζει να σημειωθεί πως το φαινόμενο της παράκτιας διάβρωσης εκδηλώνεται σταδιακά και αποτελεί φυσική καταστροφή, η οποία είναι αποτέλεσμα συνδυασμού φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων. Φαίνεται, λοιπόν, πως οι θημώνες Ποσειδωνίας είναι ένας πολύ σημαντικός σχηματισμός που λειτουργεί ως φυσική προστασία, ελαχιστοποιώντας τη διάβρωση της παραλίας μέσω της απορρόφησης της κυματικής ενέργειας.

Επίσης έγινε εμφανές πως οι θημώνες Ποσειδωνίας παγιδεύουν ιδιαίτερα μεγάλες ποσότητες άμμου, κάτι το οποίο επισημαίνεται και στη διεθνή βιβλιογραφία. Ειδικότερα, δείγματα που συλλέχθηκαν τον Φεβρουάριο του 2021 από το παράκτιο μέτωπο του Εθνικού Πάρκου Σχινιά-Μαραθώνα καταδεικνύουν πως οι ποσότητες άμμου που αιχμαλωτίζονται μέσα στους θημώνες, είναι αρκετές για να γεμίσουν από 2 έως 16 μεγάλα φορτηγά μεταφοράς. Αυτό επισφραγίζει τη σημασία των θημώνων για τη διατήρηση των ιζημάτων στις παραλίες αλλά και είναι ενδεικτικό του ότι ο καθαρισμός της ακτής από τη εκβρασμένη βιομάζα Ποσειδωνίας, συνεπάγεται και σημαντική απώλεια άμμου. Άλλες μελέτες υποδεικνύουν επίσης ότι η εκβρασμένη Ποσειδωνία και οι θημώνες μπορούν να υποστηρίξουν τις θρεπτικές ανάγκες των αμμοθινών σε άζωτο και να αποτελέσουν σημαντική πηγή ανθρακικού ασβεστίου, τόσο για την παραλία όσο και για τα παρακείμενα ενδιαιτήματα (Jiménez et al., 2017).

Γίνεται, επομένως, κατανοητό πως οι θημώνες της Ποσειδωνίας είναι ένας πολύ σημαντικός σχηματισμός. Η σπουδαιότητά του αποδίδεται στην προστασία των ακτών από φαινόμενα διά-

βρωσης λόγω υδροδυναμισμού, στην στήριξη χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω της προμήθειας θρεπτικών συστατικών, αλλά και στη δημιουργία ενός πολύ σημαντικού ενδιαιτήματος για πολλούς οργανισμούς που διαβιούν ή/και τρέφονται εκεί.

Εκτός των άλλων, είναι σημαντικό να τονιστεί πως το παράκτιο σύμπλεγμα με τη συνύπαρξη θαλάσσιων λιβαδιών Ποσειδωνίας, παραλιών με σχηματισμούς θημώνων και συνδεδεμένες αμμοθίνες αποτελεί ένα ενιαίο οικολογικό σύστημα, προσδιοριζόμενο ως «παράκτια ζώνη Ποσειδωνίας». Το σύστημα αυτό είναι ουσιαστικά το αποτέλεσμα της ισχυρής σύνδεσης θάλασσας-ξηράς και της μεταξύ τους ροής ενέργειας και θρεπτικών συστατικών (Otero et. al., 2018)

Αξίζει να σημειωθεί πως η απομάκρυνση των θημώνων Ποσειδωνίας, εκτός του ότι βλάπτει την ακεραιότητα του παράκτιου οικοσυστήματος, είναι και οικολογικά ασύμφορη καθώς οδηγεί σε σημαντική αύξηση του κόστους καθαρισμού των παραλιών. Χαρακτηριστικά, η σχετική βιβλιογραφία αναφέρει πως το ποσό αυτό κυμαίνεται από 15.000 έως 130.000 ευρώ ανά δήμο ετησίως. Επίσης, η απόθεση της νεκρής βιομάζας σε χλωματέρες έχει πολλαπλές επιπτώσεις. Πέραν των αρνητικών επιπτώσεων που προαναφέρθηκαν, αυξάνεται σημαντικά το αποτύπωμα άνθρακα, ενώ χάνεται για πάντα σημαντική ποσότητα θρεπτικών στοιχείων που θα επέστρεφαν στις θαλάσσιες βιοκοινότητες, αλλά και δημιουργεί επιπλέον κόστος, περίπου 60-80 ευρώ ανά μ³. Η διάβρωση των ακτών φέρει επίσης υψηλό οικονομικό κόστος, το οποίο σχετίζεται με τις δραστηριότητες αντιστήριξης των ακτών. Το κόστος των έργων ανεφοδιασμού μιας παραλίας με άμμο κυμαίνεται από 13 έως 100 ευρώ ανά μ³ ιζηματος που χάθηκε - συνεπώς,

1.000 μ³ ιζηματος που χάθηκαν λόγω της απομάκρυνσης των θημώνων αντιστοιχούν σε οικονομική ζημία που κυμαίνεται από 20.000 έως 100.000 ευρώ.

Οι παραλίες της Μεσογείου έχουν φιλοξενήσει θημώνες Ποσειδωνίας για εκατομμύρια χρόνια και το σύστημα αυτό αποτελεί ένα μοναδικό χαρακτηριστικό της Μεσογείου. Μέχρι και τον 20ο αιώνα οι τουρίστες συνυπήρχαν χωρίς κανένα πρόβλημα με τους θημώνες της Ποσειδωνίας στις ακτές, θεωρώντας τους ότι ακριβώς είναι: ένα κομμάτι του μοναδικού οικοσυστήματος της θάλασσάς μας. Όλοι μας έχουμε βρεθεί σε παραλίες που δεν «καθαρίστηκαν» από αυτά τα ξεβρασμένα φύλλα. Αυτό που ίσως ξεχνάμε ή αγνοούμε, είναι πως η παρουσία Ποσειδωνίας, είτε μέσα στη θάλασσα είτε στην ακτή, είναι δείκτης καλής ποιότητας του νερού. Όχι μόνο δεν είναι μειονέκτημα η παρουσία της Ποσειδωνίας σε μία θάλασσα περιοχή, ή κάτι βρώμικο, αλλά ακριβώς το αντίθετο. Η Ποσειδωνία υποχωρεί και εξαφανίζεται από περιοχές στις οποίες η κατάσταση των υδάτων υποβαθμίζεται. Την επόμενη φορά λοιπόν που θα βρεθείτε στην ακτή του Εθνικού Πάρκου Σχινιά-Μαραθώνα ή σε κάποια άλλη ακτή «στολισμένη» από φύλλα της Ποσειδωνίας, να έχετε υπόψη πως έχουν λόγο που βρίσκονται εκεί. Η Μεσόγειος δεν έχει ανάγκη να μιμηθεί τις εξωτικές – τροπικές παραλίες για να τραβήξει το τουριστικό ενδιαφέρον. Αν προσπαθήσουμε να κάνουμε όλες τις ακτές μας ίδιες, με λευκή «καθαρή» άμμο, απομακρύνοντας τους πολύτιμους θημώνες Ποσειδωνίας, τότε υπάρχει κίνδυνος σε μερικά χρόνια, να έχουμε χάσει όχι μόνο την μοναδικότητά μας και αυτό που μας κάνει να ξεχωρίζουμε από τα υπόλοιπα μέρη του κόσμου, αλλά πιθανότατα και ένα μεγάλο μέρος των ίδιων των ακτών μας.

Χαρά Αγόγλου

Interreg Ελλάδα-Κύπρος

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

SocioCoast

Κύριος στόχος του νέου έργου Interreg της ΕΕΙΦ είναι η ενίσχυση της ελκυστικότητας των παραλιών και παρακτίων περιοχών μέσω καλύτερης και πληρέστερης πληροφόρησης του κοινού.

Οι περιοχές στις οποίες επικεντρώνεται το έργο είναι παραλίες της Κρήτης και της Κύπρου. Στην Κρήτη είναι οι παραλίες Καστρί και Κοκκίνη Χάνι στον Δήμο Χερσονήσου, η παραλία Βάι στον Δήμο Σητείας, η παραλία Ελούντα στον Δήμο Αγ. Νικολάου και η παραλία Αδελιανός Κάμπος στον Δήμο Ρεθύμνου. Στην Κύπρο είναι οι παραλίες Λάντα και Κόννος στον Δήμο Άγ. Νάπας, η παραλία Γιάνναδες στην Κοινότητα Βοροκλήνης, καθώς και η παραλία Δασούδι στον Δήμο Γερμασόγειας.

Όλες οι προαναφερόμενες παραλίες έχουν βραβευτεί με το οικολογικό σήμα ποιότητας Γαλάζια Σημαία, διαθέτουν εγκαταστάσεις για ΑμεΑ και κάποιες ανήκουν

στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000.

Οι πληροφορίες που παρέχονται έως τώρα από το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία αφορούν κυρίως την ποιότητα των υδάτων και την οργάνωση των ακτών, χωρίς να εμβαθύνουν σε άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά της ακτής, όπως τη βιοποικιλότητα, τα ωκεανογραφικά δεδομένα, την πρόγνωση καιρικών συνθηκών κ.ά. Σε αυτό το σημείο έρχεται το έργο SocioCoast να συγκεντρώσει, σε μία πλατφόρμα γνώσης, όλες τις παραπάνω πληροφορίες σχετικά με τις παραλίες-στόχους του, όπως και κάποιες που δεν υπήρχαν μέχρι σήμερα. Ταυτόχρονα, μέσω των εφαρμογών Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και πληθοπορισμού οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να ενημερώσουν και άλλοι χρήστες για διάφορα περιβαλλοντικά θέματα. Τα εργαλεία αυτά θα υποστηρίζουν αναφορές

ρύπανσης και προβλημάτων στη θάλασσα και την παράκτια περιοχή, ώστε να αυτοματοποιηθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η διαδικασία αναφορών. Οι συγκεκριμένες αναφορές θα απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές και περιβαλλοντικούς φορείς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Στην πρώτη τεχνική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε από την ομάδα έργου παρουσιάστηκε από την ΕΕΙΦ η εφαρμογή LIFE Natura Themis για έξυπνες συσκευές, που θα λειτουργήσει ως πρότυπο για τη δημιουργία πλατφόρμας σχετικά με την αναφορά προβλημάτων από τους επισκέπτες της παραλίας.

Με τη βελτίωση της πρόσβασης και άμεσης συνεισφοράς των κατοίκων και των επισκεπτών της περιοχής σε εφαρμογές ΤΠΕ θα υπάρξει βελτίωση της ελκυστικότητας των περιοχών του έργου, αλλά και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας στον κλάδο του τουρισμού.

Οι κατηγορίες χρηστών που θα ωφεληθούν από τη συλλογή δεδομένων βιοποικιλότητας και τις επακόλουθες εφαρμογές που θα δημιουργηθούν στο πλαίσιο του έργου είναι οι πολίτες και επισκέπτες της περιοχής, οι δημόσιες αρχές (π.χ. δήμοι, υπουργεία), φορείς διαχείρισης περιβάλλοντος, ΜΚΟ και οργανωμένες ομάδες όπως π.χ. ομάδες κολύμβησης, κατάδυσης κ.λπ.

Για τις ανάγκες προβολής δημιουργήθηκε από την ομάδα του SocioCoast το επικοινωνιακό πλάνο δράσης, το οποίο περιλαμβάνει προωθητικές ενέργειες και επικοινωνιακά εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν συνολικά καθ' όλη τη διάρκεια του έργου. Πλέον, είναι διαθέσιμη η ιστοσελίδα του έργου στη διεύθυνση www.sociocoast.eu. Σημαντική είναι επίσης η παρουσία του έργου στα κοινωνικά δίκτυα με λογαριασμούς σε Facebook και Twitter που ενημερώνονται συνεχώς σχετικά με τις δράσεις του έργου.

Ελένη Ντέκα

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

www.ecoschools.gr

<https://www.facebook.com/ecoschools.greece>

Ετήσια συνάντηση των χειριστών προγράμματος 12-14 Οκτωβρίου 2021

Για άλλη μια χρονιά, η συνάντηση των χειριστών του προγράμματος Οικολογικά Σχολεία πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, με τη συμμετοχή περίπου 65 εκπροσώπων από τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Την Ελλάδα εκπροσώπησε η υπογράφουσα, υπεύθυνη συντονισμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων της ΕΕΠΦ και αρκετά από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του προγράμματος. Η πρώτη μέρα της συνάντησης ξεκίνησε με ένα ζεστό καλωσόρισμα από τους εκπροσώπους του FEE, του Ιδρύματος για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, ιδρυτή και διεθνή συντονιστή του προγράμματος.

Στοιχεία για τα Οικολογικά Σχολεία το 2021:

- 104 χώρες παγκοσμίως
- 20 εκατομμύρια μαθητές και μαθήτριες
- 1,4 εκατομμύρια εκπαιδευ-

τικοί

- 54 διεθνή σχολεία
- η Αργεντινή και το Ουζμπεκιστάν εντάχθηκαν στο πρόγραμμα Οικολογικά Σχολεία.
- Στο FEE Eco-campus συμμετέχουν 135 πανεπιστήμια από 22 χώρες
- Κατά τη διάρκεια των Global Action Days συμμετείχαν 3.000 άτομα υλοποιώντας 10.000 θετικές δράσεις για την προστασία του πλανήτη
- Το FEE Academy, η διεθνής πλατφόρμα σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης συμπεριέλαβε 4 νέα μαθήματα για εκπαιδευτικούς, 1 για μαθητές/μαθήτριες και 4 για εθνικούς χειριστές, ενώ η Ελλάδα είναι 7η χώρα στη σειρά κατάταξης των χρηστών της πλατφόρμας
- 2.200 εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στα webinars που διοργανώθηκαν
- Η UNESCO έγινε επίσημος συνεργάτης του FEE στην παγκόσμια καμπάνια για τη βιο-

ποικιλότητα GAIA 20:30

- Το FEE συμμετείχε στη διάσκεψη COP26 στη Γλασκόβη, διοργανώνοντας εκδηλώσεις, εκθέσεις και λήψη συνεντεύξεων από μαθητές και μαθήτριες των Νέων Δημοσιογράφων για το Περιβάλλον
- Το Global Forest Fund συνέχισε να χρηματοδοτεί εκπαιδευτικές δράσεις και δενδροφυτεύσεις σε όλο τον κόσμο

Τι μας δίδαξε η πανδημία και η εξ αποστάσεως διαδικτυακή εκπαίδευση

Η Laura Hickley, μέλος του ΔΣ του FEE και διοικητικά υπεύθυνη για τα Οικολογικά Σχολεία διεθνώς, αναφέρθηκε στην πανδημία και τις επιπτώσεις της στο πλαίσιο των διεθνών εκπαιδευτικών δικτύων. Ανέφερε ότι οι αρνητικές συνέπειες της πανδημίας δημιούργησαν εμπόδια στην υλοποίηση δράσεων από μέρους των σχολείων, καθώς και στις διάζωσης συναντήσεις εκπαιδευτικών, διεθνών και εθνικών επιτροπών. Ωστόσο, θεωρεί σημαντικό να προσαρμοστούμε στη μετα-Covid εποχή και να αντλήσουμε όσα πλεονεκτήματα προέκυψαν σε αυτή, όπως είναι, για παράδειγμα, η ακόμα ισχυρότερη ένταξη της τεχνολογίας και των εργαλείων της στις ζωές μας και στην εργασία. Για να επιτευχθεί η ομαλή ένταξή μας στη νέα αυτή

Τα «Οικολογικά Σχολεία» είναι ένα Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο οποίο συμμετέχουν σχολεία όλων των βαθμίδων από όλη την Ελλάδα με στόχο την εξοικείωση των μαθητών και μαθητριών, αυριανών πολιτών, με περιβαλλοντικά προβλήματα και τη διαμόρφωση θετικής στάσης για την αντιμετώπισή τους. Είναι μάλιστα το μεγαλύτερο δίκτυο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και αριθμεί περισσότερες από 104 χώρες, 59.000 σχολεία (από τα οποία περισσότερα από 22.000 είναι βραβευμένα), 1,4 εκατομμύρια εκπαιδευτικούς και περισσότερους από 20 εκατομμύρια μαθητές ανά τον κόσμο.

κατάσταση, τον ρόλο και την ευθύνη αντιμετώπισης των οποιωνδήποτε δυσκολιών τον έχουν εξίσου οι καθηγητές, οι μαθητές, οι οικογένειες αλλά και οι διαχειριστές των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η Laura πρότεινε να εξετάσουμε τα αποτελέσματα της έρευνας των Justin Reich & Jal Mehta (2021), σχετικά με τη στάση της σχολικής κοινότητας κατά την επιστροφή στη διάζωση εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις αναλύσεις των δύο ερευνητών, τρία είναι τα πιθανότερα σενάρια αυτής της επιστροφής: 1. Η επιστροφή στην κανονικότητα, κατά την οποία η σχολική κοινότητα προσδοκά να συνεχίσει την καθημερινότητά της όπως στην προ covid-19 εποχή, 2. Η έμφαση στην ανάκτηση της χαμένης γνώσης, η αύξηση δηλαδή του ωραρίου διδασκαλίας, πρόσθετων ωρών και μαθημάτων μέχρι και τις περιόδους διακοπών με σκοπό τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων και στόχων που δεν επιτεύχθηκαν επαρκώς λόγω της πανδημίας. Αυτό το σενάριο, ωστόσο, προτείνεται κυρίως από τους διαμορφωτές πολιτικής και βρίσκει αντίθετη τη σχολική κοινότητα κατά πλειοψηφία, 3. Η εμπειρία της εκπαιδευτικής πράξης σε καιρό πανδημίας να αποτελέσει την

αφορμή ώστε να αναστοχαστούμε πάνω στον ρόλο της σχολικής κοινότητας και να επιδιώξουμε την επανομηματοδότησή του, στοχεύοντας στη θεραπεία, την κοινότητα και την ανθρωπιά.

Στην παρέμβασή της, η Lesley Jones, πρόεδρος του ΔΣ του FEE, αναφέρθηκε στον βασικό μας στόχο για τις επόμενες δεκαετίες: στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε: «Μαθαίνουμε από τις δυσκολίες της πανδημίας, οι οποίες κατάφεραν, εκτός από το να επιφέρουν εμπόδια στην καθημερινότητα, να δημιουργήσουν ένα πιο έντονο πνεύμα συνεργασίας, αλλά και να ενισχύσουν την προσπάθεια μαθητών, καθηγητών, οικογενειών και συντονιστών των εκπαιδευτικών προγραμμάτων να επιτύχουν τους στόχους του δικτύου και να υλοποιήσουν τις δράσεις τους παρά τις δυσκολίες. Η επίδραση του Covid-19 είχε ως αποτέλεσμα την καλύτερη κατανόηση των 17 ΣΒΑ, την ενίσχυση των τρόπων διδασκαλίας των μαθητών μέσω δικτύωσης και διασταυρούμενης μάθησης, αλλά και την υλοποίηση πολλών έργων για το περιβάλλον. Η πανδημία κατάφερε να βελτιώσει την επικοινωνία και τις κοινωνικές δεξιότητες

των συμμετεχόντων στα διεθνή προγράμματα του FEE, χάρη στην τεχνολογία και την –σε μεγάλο βαθμό– αξιοποίησή της».

Πώς θα διευρύνουμε το Δίκτυο αυξάνοντας την αποτελεσματικότητά του.

Η Monica από τη Φινλανδία στήριξε τη διεύρυνση του προγράμματος στο γεγονός ότι το υπουργείο παιδείας της χώρας έκανε υποχρεωτική τη διδασκαλία των 17 Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Ήδη 175 σχολεία και νηπιαγωγεία συμμετέχουν στο διεθνές δίκτυο των Οικολογικών Σχολείων, αλλά μόνο το 6% των σχολείων είναι οικολογικά. Είναι απαραίτητο να γίνουν σεμινάρια ενημέρωσης σχετικά με το πρόγραμμα, 4 φορές τον χρόνο, διάρκειας μίας ώρας τη φορά, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και αποτελεσματικότητα του δικτύου. Η Charlene από τη Β. Ιρλανδία υπογράμμισε τη σημασία της ύπαρξης εκπαιδευτικών πηγών του προγράμματος προσαρμοσμένων στις βλαβερές εκπαίδευσης. Παράλληλα, τόνισε ότι είναι πολύ σημαντικό ο κόσμος να ενημερωθεί και να κατανοήσει το μέγεθος της επίδρασης των επιλογών του και του ανθρακικού αποτυπώματός του στην κλιματική αλλαγή. Ολοκλήρωσε επισημαίνοντας μερικά κρίσιμα ζητήματα όπως η εκτεταμένη χρήση πλαστικού, ο σύντομος κύκλος ζωής πολλών αγαθών που χρησιμοποιούμε και οι απειλές για τη βιοποικιλότητα. Ζητήματα που χρήζουν κινητοποίησης και άμεσης δράσης προκειμένου να σωθεί ο πλανήτης και να αντιμετωπιστεί η περιβαλλοντική κρίση. Για την επίτευξη αυτών των στόχων κρίνεται αναγκαίο να συνδεθεί το δίκτυο με άλλες κοινότητες και κοινωνίες, να ενταχθούν οι παραπάνω πολιτικές σε όλους τους τομείς εργασίας και ζωής.

Global Action Days

Η Jannette από τον Μεξικό ανέφερε ότι η βιοποικιλότητα, η ρύπανση και η κλιματική αλλαγή αποτέλεσαν τους τρεις θεματικούς άξονες της καμπάνιας Global Action Days στη χώρα. Κάθε βδομάδα ήταν θεματική, αφιερωμένη σε ένα από τα παραπάνω θέματα, για τα οποία υπήρχε διαθέσιμο υλικό ψηφιακά. Η καμπάνια ενισχύθηκε με την προβολή δράσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η Margarida από την Πορτογαλία ανέφερε ότι για την υλοποίηση της καμπάνιας στη χώρα αξιοποιήθηκε η ιστοσελίδα, η φόρμα δήλωσης ενδιαφέροντος και το προωθητικό βίντεο. Ενεπλάκησαν συνολικά 258 σχολεία και 16.000 μαθητές/μαθήτριες, ενώ τα πιο ενεργά στην καμπάνια σχολεία έλαβαν ως βραβείο αναλώσιμα και σχολικά με το λογότυπο του προγράμματος. Στα θετικά της εφαρμογής της καμπάνιας υπογράμμισε τη δυνατότητα που έδωσε η χρήση της εφαρμογής treasure earth να συμμετάσχουν μεμονωμένα άτομα, μαθητές/μαθήτριες και οικογένειες, καθώς και τις ιδέες για δράσεις που έδινε η εφαρμογή. Ωστόσο δήλωσε ότι η γλώσσα (αγγλικά) στάθηκε εμπόδιο σε πολλές περιπτώσεις, ενώ θα προσδοκούσε η καμπάνια να εστιάζει σε δράσεις της σχολικής κοινότητας και όχι ατομικές.

Μειώνοντας το χάσμα μεταξύ βραβευμένων και μη σχολείων

Την τρίτη ημέρα της συνάντησης κεντρικό θέμα συζήτησης και παρουσιάσεων αποτέλεσε το χάσμα μεταξύ συμμετεχόντων και βραβευμένων σχολείων στο πρόγραμμα. Ήταν μια ευκαιρία για αναστοχασμό και κατάθεση προτάσεων που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τα σχολεία που επιθυμούν αλλά δεν καταφέρνουν να εφαρμόσουν ποιοτικά το πρόγραμμα.

Η Lindsay από τον Καναδά ανέφερε μερικές τροποποιήσεις που έχουν πραγματοποιήσει στα επτά βήματα του προγράμματος για τη διευκόλυνση των σχολείων. Τόνισε ότι για τη βράβευση των σχολείων χρησιμοποιείται ένα κλιμακούμενο σύστημα απονομής βραβείων ανάλογα με τους πόντους που συγκεντρώνει κάθε σχολείο στην αξιολόγησή του. Έτσι έχουν: ασημένιο, αργυρό, χρυσό καθώς και άλλες διαβαθμίσεις βραβείων. Τέλος, σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος διαδραματίζει η πλατφόρμα των οικολογικών σχολείων, που συλλέγει και δημοσιεύει δεδομένα από τα σχολεία. Ο Paul από τη Μάλτα τόνισε ότι κατά την εφαρμογή του προγράμματος είναι απαραίτητο να αξιολογούμε τη διαδικασία και την προσπάθεια των σχολείων παρά το τελικό αποτέλεσμα. Το ειδικό βάρος οφείλει να πέφτει στα πρόσωπα (εκπαιδευτικοί, μαθητές/μαθήτριες) παρά στις επιμέρους δραστηριότητες. Προτείνει να αναζητήσουμε τρόπους το βραβείο της πράσινης σημαίας να αναγνωρίζει όλα τα παραπάνω και να τα επιβραβεύει. Χτύπησε το καμπανάκι επιστώντας την προσοχή όλων στο να μη γίνει η απόκτηση της πρά-

σινης σημαίας αυτοσκοπός για τα σχολεία.

Οικολογικά Σχολεία, Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον, Μαθαίνω για τα Δάση

Ο Pramod Kumar Sharma, διευθυντής εκπαίδευσης του FEE, έκλεισε την τελευταία μέρα της συνάντησης τονίζοντας τις ιδιαιτερότητες των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης του FEE, που βοηθούν τους μαθητές/μαθήτριες να καλλιεργήσουν διαφορετικές δεξιότητες. Τα Οικολογικά Σχολεία δίνουν στους μαθητές/μαθήτριες μοναδικές ευκαιρίες εμπλοκής σε δράσεις για την αειφορία, οι Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον τους υποστηρίζουν ώστε να καλλιεργήσουν δεξιότητες παραγωγής λόγου, έκφρασης, κριτικής σκέψης και δημοσιογραφίας, ενώ το Μαθαίνω για τα Δάση προωθεί τη βιωματική εκπαίδευση στο ύπαιθρο. Οι χειριστές συζήτησαν τις προκλήσεις της εφαρμογής και των τριών προγραμμάτων στα σχολεία και αναγνώσαν το ραντεβού τους για την επόμενη χρονιά.

Θεοδώρα Πολυζωίδου

Υπεύθυνη Συντονισμού

Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων ΕΕΦ

Νέοι Δημοσιογράφοι για το περιβάλλον

Facebook του Προγράμματος: <https://www.facebook.com/YREgreece>

ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ

«Μαθητές σήμερα, ενεργοί πολίτες αύριο!»

Μαθητικοί Αγώνες Ρητορικής «Μαθητές σήμερα! Ενεργοί πολίτες αύριο!» Δίνουμε φωνή στους νέους

Καθώς διανύουμε ίσως την πιο κρίσιμη δεκαετία στην ιστορία της ανθρωπότητας, οι φωνές που έχουν αρχίσει να ακούγονται πιο δυνατά είναι αυτές των νέων, φωνές που στέλνουν το μήνυμα ότι οι κοινωνίες μας

πρέπει επειγόντως να αλλάξουν πορεία αν θέλουμε να αναχαιτίσουμε την κλιματική αλλαγή και την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος.

Κεντρικός στόχος των Αγώνων Ρητορικής που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης με θέμα τις δύο από τις μεγαλύτερες προκλήσεις των ημερών μας, την προστασία της βιοποικιλότητας και την κλιματική αλλαγή, είναι να ακούσουμε αυτές τις φωνές. Να ακούσουμε τις απόψεις των νέων, τους προβληματισμούς τους για τα μεγάλα, αλληλένδετα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα και τις λύσεις που προτείνουν.

Ήρθε η ώρα οι νέοι μας να πάρουν τη σκυτάλη και, με υποστηρικτές κυρίως τους εκπαιδευτικούς τους, που τους δείχνουν τον δρόμο, να προετοιμαστούν, να προβληματιστούν και να αναλάβουν δράση. Αυτοί θα είναι άλλοτε οι αυριανοί συνειδητοποιη-

ημένοι πολίτες και οι αυριανοί εμπνευσμένοι ηγέτες.

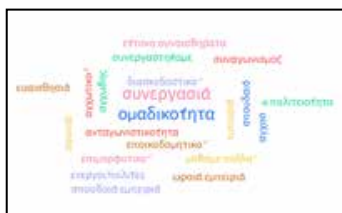
Οι μαθητικοί Αγώνες Ρητορικής με θέμα «Μαθητές σήμερα! Ενεργοί πολίτες αύριο!» διοργανώθηκαν για πρώτη φορά στο πλαίσιο του εορτασμού των 70 χρόνων από την ίδρυση της ΕΕΠΦ. Είναι ενταγμένοι στις εγκεκριμένες από το Υπουργείο Παιδείας δράσεις του Διεθνούς Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον, του οποίου η ΕΕΠΦ είναι Εθνικός Χειριστής εδώ και 27 χρόνια, εκπροσωπώντας τον Διεθνή Διαχειριστή, το παγκόσμιο Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Foundation for Environmental Education, FEE), με συντονιστικό φορέα τη Διεύθυνση Β΄/βάθμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας αυτών των αγώνων, η ΕΕΠΦ πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία 2 κύκλους διαδικτυακών σεμιναρίων, στους οποίους συμμετείχαν περίπου 50 εκπαιδευτικοί από τα σχολεία που μετέχουν πανελλαδικά στο δίκτυο Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον. Στόχος των σεμιναρίων ήταν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί να ενημερωθούν για τις βασικές τεχνικές ανάπτυξης επιχειρημάτων, της δημόσιας ομιλίας και της κριτικής σκέψης και, μέσα από τα βιωματικά εργαστήρια, να εξοικειωθούν με τους κανόνες του διαγωνισμού, ώστε να προετοιμάσουν τις μαθητικές τους ομάδες.

Οι αγώνες απευθύνονταν σε μαθητές και μαθήτριες 11-14 ετών (Α΄ ομάδα) και 15-18 ετών

Το Δίκτυο απευθύνεται σε Δημοτικά (Ε΄ και Στ΄ τάξη), Γυμνάσια και Λύκεια, όπου ομάδες μαθητών, σε συνεργασία με άλλα σχολεία στην Ελλάδα και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες χειρίζονται ως δημοσιογράφοι κάποιο κοινό πρόβλημα του περιβάλλοντος, με εργαλείο επικοινωνίας το Internet.

Γράφω μια λέξη, ένα συναίσθημα, μια σκέψη για την εμπειρία μου

(Β' ομάδα). Τα θέματα που κλήθηκαν να επεξεργαστούν οι μαθητές/μαθήτριες μαζί με τους συντονιστές εκπαιδευτικούς τους ήταν:

■ Θεματική: **Προστασία της Βιοποικιλότητας**

Θέμα: **Να μπει είσοδος (εισιτήριο) στις προστατευόμενες περιοχές – Εθνικά Πάρκα** (Α' ομάδα: ηλικίες 11-14, Στ Δημοτικού, Α και Β Γυμνασίου)

■ Θεματική: **Κλιματική αλλαγή**
Θέμα: **Η κλιματική αλλαγή είναι φυσικό φαινόμενο για το οποίο δεν ευθύνεται ο άνθρωπος** (Β' ομάδα: ηλικίες 15-18, Γ Γυμνασίου, Α και Β Λυκείου)

Στην προκριματική φάση οι μαθητικές ομάδες προετοιμά-

σαν τη θέση τους (υπέρ ή κατά) για το θέμα που τους δόθηκε και υπέβαλαν το κείμενό τους με την παρουσίαση των θέσεών τους. Στην ημιτελική φάση προκρίθηκαν για να διαγωνιστούν οι μαθητικές ομάδες των οποίων οι θέσεις πληρούσαν τα κριτήρια που είχαν οριστεί από την κριτική επιτροπή.

Στους ημιτελικούς αγώνες, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά στις 18/12/21 για την Α' ομάδα και 19/12/21 για τη Β' ομάδα, διαγωνίστηκαν συνολικά 12 μαθητικές ομάδες, από τις οποίες οι 4 (δύο από την κάθε ηλικιακή κατηγορία) διαγωνίστηκαν για τη νίκη στους τελικούς αγώνες.

Στους τελικούς αγώνες που έλαβαν χώρα διαδικτυακά, το Σάββατο 15 Ιανουαρίου, νικήτριες ομάδες αναδείχθηκαν για την Α' ομάδα (11-14 ετών) το Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων και για τη Β' ομάδα (15-18 ετών) το Πρότυπο ΓΕΛ Αναβρύτων.

Υποστηρικτές των Μαθητικών Αγώνων Ρητορικής είναι η **ΕΛΒΑΛΧΑΔΚΟΡ**, το **ΙΒΕΠΕ/ΣΕΒ** και το **Ι.Λεβέντη**.

*Αλέξια Νικηφοράκη,
Αντιπρόεδρος και Υπεύθυνη των
Εκπαιδευτικών Προγρ. της ΕΕΠΦ
Χριστίνα Θεοδωρίκα,
Υπ. Συντονισμού Εκπαιδευτικών
Προγραμμάτων*

Σάββατο 18 Δεκεμβρίου 2021 – Α' Ομάδα (11-14 ετών)	
Θέμα Αγώνων: Να μπει είσοδος (εισιτήριο) στις προστατευόμενες περιοχές - Εθνικά Πάρκα.	
ΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	
Αγώνας 1	Αγώνας 2
Γυμνάσιο Παραλίας Τυρού (κατά)	Ελληνογαλλική Σχολή Jeanne d' Arc (υπέρ)
Πρότυπο Γυμνάσιο Πάτρας (υπέρ)	Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων (κατά)
Κυριακή 19 Δεκεμβρίου 2021 – Β' Ομάδα (15-18 ετών)	
Θέμα Αγώνων: Η κλιματική αλλαγή είναι φυσικό φαινόμενο για το οποίο δεν ευθύνεται ο άνθρωπος.	
ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ – Α' Φάση	
Αγώνας 1	Αγώνας 2
Πρότυπο ΓΕ.Λ. Πατρών (κατά)	Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης (κατά)
Γυμνάσιο Άστρους (υπέρ)	Πρότυπο ΓΕΛ Αναβρύτων (υπέρ)
ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ – Β' Φάση	
Αγώνας 1	Αγώνας 2
Α' Αρσάκειο-Τοσίτσειο ΓΕΛ Εκάλης (κατά)	1ο ΓΕΛ Σπάτων (κατά)
Πειραματικό ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας (υπέρ)	2ο ΓΕΛ Καλλιθέας (υπέρ)
ΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	
Αγώνας 1	Αγώνας 2
Πρότυπο ΓΕ.Λ. Πατρών (κατά)	2ο ΓΕΛ Καλλιθέας (κατά)
Πρότυπο ΓΕΛ Αναβρύτων (υπέρ)	Πειραματικό ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας (υπέρ)
Σάββατο 15 Ιανουαρίου 2022	
ΤΕΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	
Α' Ομάδα (11-14 ετών)	Β' Ομάδα (15-18 ετών)
Πρότυπο Γυμνάσιο Πάτρας	🏆 Πρότυπο ΓΕΛ Αναβρύτων (νικήτρες)
🏆 Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων (νικήτρες)	Πειραματικό ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Εκδρομές και πανδημία

Στιγμιότυπα από την εκδρομή μας στη βόρεια Κυνουρία.
(φωτ. Σπύρος Τσαλαβούτας)

Εκδρομές της ΕΕΠΦ στο τελευταίο τετράμηνο του 2021

- Όλυμπος, Φαράγγι Ενιππέα, Λιτόχωρο, Δίον, Κάστρο Πλαταμώνα (τριήμερη)
- Ναύπλιο – Παραλία Καραθώνα (μονοήμερη)
- Λίμνη Δόξα – Κάτω Ταρσός Κορινθίας (μονοήμερη)
- Πάρνωνας – Στα χωριά της βόρειας Κυνουρίας (τριήμερη)

Για να ενημερωθείτε σχετικά με τις εκδρομές και τις άλλες εκδηλώσεις που διοργανώνει η ΕΕΠΦ επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας:
<https://www.eepf.gr/el/ekdromes-omilies>

Μπορείτε ακόμη να αναζητήσετε την ομάδα μας στο Facebook με τίτλο «ΒΓΑΙΝΟΥΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΣ, ΕΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕΠΦ ΟΙ ΕΚΔΡΟΜΕΙΣ»
<https://www.facebook.com/groups/295308561450878>

Δωρεές

Δεχόμαστε ευχαρίστως δωρεές που ενισχύουν τις διάφορες δραστηριότητες της ΕΕΠΦ. Μπορείτε να καταθέσετε τη δωρεά σας στους τραπεζικούς λογαριασμούς που εμφανίζονται στην επόμενη σελίδα **ειδοποιώντας μας**, ή να μας τη στείλετε με όποιον τρόπο επιθυμείτε. Σε κάθε περίπτωση θα σας δοθεί το νόμιμο παραστατικό, για φορολογική χρήση.

Για το διάστημα Ιουλίου - Δεκεμβρίου 2021 δεχθήκαμε τις παρακάτω δωρεές:

Δωρεές υπέρ σκοπών της Εταιρίας

Ανώνυμες Δωρεές 71,5€, Γιαννακοπούλου Δήμητρα €10, Έμκε Αλίκη €50, Ζάχος Χρήστος €10, Καραβασίλη Ευσταθία €20, Κάρεϋ Λίμπη €25, Κέρη Μαρία €50, Μεντίδης Διαμαντή €10, Οικονόμου-Τοσούνογλου Καλλιόπη €25, Σιδέρης Δημήτριος €150, Σιώρη Ιλεάνα €100, Τοσούνογλου Επαμεινώνδας €25, Χατζηγιάννη Μαρία €40.

Δωρεές εις μνήμην Αητούς Ντούρου υπέρ σκοπών της Εταιρίας
Βαβούρης Νικόλαος €25

Δωρεές εις μνήμην Διομήδη Χατζίδη υπέρ σκοπών της Εταιρίας
Βαβούρης Νικόλαος €25, Σκαμπαρδώνης Σταμάτης €50

Ευχαριστούμε θερμά τους δωρητές.

Εγγραφές - Συνδρομές

Οι τιμές των συνδρομών στην Εταιρία μας διαμορφώνονται ως εξής:

Τακτικό μέλος € 25

Νέος (έως 24 ετών) . . . € 5 *

Μέλος εξωτερικού . . . € 50

Εκπαιδευτικός € 5 **

Αργώ μέλος (οργανισμός, επιχείρηση) € 1.000

*: με αποστολή του περιοδικού μέσω email

** : Ισχύει για εκπαιδευτικούς που υλοποιούν προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην ΕΕΠΦ και με αποστολή του περιοδικού μέσω email.

Νέα μέλη: Αν η θεματολογία και η ποιότητα του περιοδικού μας σας ικανοποιήσει και θέλετε να βοηθήσετε την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης στο έργο της, **γίνετε σήμερα μέλος ή γράψτε κάποιον γνωστό σας.** Για την εγγραφή είναι **απαραίτητη** η συμπλήρωση της παρακάτω αίτησης, η αποστολή της στα γραφεία μας καθώς και η **πληρωμή της συνδρομής.** Θα λαμβάνετε τότε δωρεάν το περιοδικό κάθε τρίμηνο και θα έχετε έκπτωση στις εκδρομές και σε ορισμένες εκδόσεις μας.

Θέλω να εγγραφώ μέλος της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης

Τακτικό μέλος Νέος (έως 24) Εκπαιδευτικός Μέλος εξωτερικού Αργώ μέλος

Όνομα: Επώνυμο:

ΑΦΜ Επάγγελμα / Ιδιότητα:

Διεύθυνση:

T.K.: Πόλη: Χώρα:

Τηλέφωνο κατοικίας: Τηλέφωνο εργασίας:

Κινητό τηλέφωνο: E-mail:

Σας στέλνω τη συνδρομή μου με:

ALPHA BANK λογ/σμός GR63 0140 1200 1200 0200 2011 678 Κατάθεση Πάγια Εντολή

EUROBANK λογ/σμός GR50 0260 0030 0000 6020 0910 148 Κατάθεση Πάγια Εντολή

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ λογ/σμός GR56 0110 1040 0000 1042 9666 620 Κατάθεση Πάγια Εντολή

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ λογ/σμός GR78 0172 0490 0050 4907 2975 500 Κατάθεση Πάγια Εντολή

Στην περίπτωση που επιλέξετε την πάγια εντολή θα πρέπει να συμπληρώσετε το έντυπο Πάγιας Εντολής Σταθερού Ποσού σε οποιοδήποτε κατάσταση των παραπάνω τραπεζών, σημειώνοντας το ονοματεπώνυμό σας στην «Αιτιολογία».

Τραπεζική επιταγή στο όνομα της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης

Ταχυδρομική επιταγή Πιστωτική/χρεωστική κάρτα (στα γραφεία της Εταιρίας)

Μπορείτε να κάνετε την αίτηση και online στη διεύθυνση: <https://www.eepf.gr/el/gine-melos>

Παλαιά μέλη: Μπορείτε κι εσείς να εξοφλήσετε τη συνδρομή σας με έναν από τους παραπάνω τρόπους. Θα σας εξυπηρετούσε, ίσως, να χρησιμοποιήσετε τη μέθοδο της Πάγιας Εντολής. Ειδοποιήστε μας αν κάποια στοιχεία σας έχουν αλλάξει.

ΕΘΝΙΚΗ
Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Π. ΜΑΓΚΩΝΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΚΥΛΛΙΝΟΥ 1 ΠΛ. ΚΛΑΥΘΜΟΝΟΣ 105 61 ΑΘΗΝΑ (2ος όροφος)
ΤΗΛ. :210 3737 550. FAX: 210 3737552 mail: pmagionis@ethnikibgency.gr

Ευχαριστούμε το γραφείο
του κ. Παναγιώτη Μαγκώνη
για τη χορηγία της ασφαλιστικής
κάλυψης αστικής ευθύνης
των γραφείων της ΕΕΠΦ.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ**
Νίκης 20, 105 57 Αθήνα

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τελ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Αθ.
Αριθμός Δέσφης
2126

Κ.Ο.Δ. 014064

ΕΝΤΥΠΟ
ΚΛΕΙΣΤΟ
ΑΡ. ΔΕΛΙΑΣ
1164/97
Κ.Ε.Μ.Π.Α.

ΓΑΛΑΞΙΑ ΣΦΗΜΑΙΑ

Green Key

Ιστιοπλοϊκός αγώνας στο πλαίσιο της εκδήλωσης για την ανακοίνωση των βραβεύσεων με τη Γαλάξια Σφημαία το 2015 στην Παραλία Κατερίνης (φωτ. Άρης Βιδάλης)